

L'ús social del temps a Barcelona, 2006

Barcelona, desembre de 2007

Ajuntament de Barcelona
Usos del Temps

L'ús social del temps a Barcelona, 2006

Regidoria d'Usos del Temps de l'Ajuntament de Barcelona

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona – IERMB

Direcció: Carme Miralles-Guasch

Coordinació: Elena Sintés Pascual

Col·laboració: Maties Vives Campdepadrós

Desembre de 2007

Sumari

Presentació de l'estudi.....	3
Introducció.....	5
Objecte d'estudi i dimensions.....	6
 Primera part. El temps dels barcelonins i barcelonines.....	 7
 1. Les activitats i el temps de la població: els usos socials del temps.....	 9
 1.1. El temps del treball mercantil.....	 10
1.1.1 La relació de la població amb l'activitat.....	12
1.1.2. El temps dedicat al treball mercantil.....	15
1.1.3. El temps de desplaçament a la feina i les pautes de mobilitat.....	35
1.1.4. El treball mercantil als districtes de la ciutat.....	43
1.1.5. El treball mercantil a la província de Barcelona.....	44
 1.2. El temps del treball familiar domèstic.....	 45
1.2.1. Les hores dedicades al treball familiar domèstic.....	47
1.2.2. La distribució de les tasques familiars domèstiques.....	55
1.2.3. La freqüència de les compres d'aliments.....	66
1.2.4. El treball familiar domèstic als districtes de la ciutat.....	71
1.2.5. El treball familiar domèstic a la província de Barcelona.....	71
 1.3. El temps lliure i de lleure.....	 72
1.3.1. El temps per al lleure.....	74
1.3.2. La disponibilitat de temps lliure.....	81
1.3.3. Hora de llevar-se, hora de dormir: el temps de descans dels barcelonins i barcelonines en dies feiners.....	82
1.3.4. El temps de vacances.....	86
1.3.5. El temps per al lleure als districtes de la ciutat.....	87
1.3.6. El temps per al lleure a la província de Barcelona.....	87

2. El temps de la vida quotidiana: la convivència de les activitats.....	89
2.1. Les càrregues de temps segons cicle vital i percepció subjectiva..	91
2.1.1. El temps dels joves.....	92
2.1.2. El temps dels adults.....	93
2.1.3. El temps de la gent gran.....	96
2.2. La conciliació de les activitats.....	98
2.3. Els usos socials del temps: la diferent participació en el treball....	100
2.3.1. Les persones inactives en treball.....	103
2.3.2. Les persones que realitzen un treball: mercantil o familiar domèstic	104
2.3.3. La doble presència: treball mercantil i treball familiar domèstic.....	106
Segona part. El temps de la ciutat.....	109
3. L'ús de la ciutat.....	111
3.1. Els espais de vida dels barcelonins i barcelonines: la ciutat real quotidiana.....	113
3.2. Barcelona com a destinació: la ciutat per als no residents.....	122
3.3. L'ús de la ciutat de Barcelona: noves dinàmiques territorials i nous usos del temps.....	130
ANNEX DE TAULES.....	135
ANNEX METODOLÒGIC.....	167

PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI

INTRODUCCIÓ

El present document suposa **una nova entrega actualitzada de l'informe *L'ús social del temps a Barcelona***, realitzat l'any 2006 per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona per encàrrec de l'Ajuntament de Barcelona en el marc del Programa de Nous Usos Socials del Temps (NUST). En aquella investigació es responia a l'objectiu de **caracteritzar els usos socials del temps a la ciutat de Barcelona. La investigació, dividida en dues parts**, abordava aquesta qüestió des de les vessants **quantitativa i qualitativa**, de manera que les conclusions de l'estudi van permetre **explicar** com els barcelonins i barcelonines usen el seu temps i **comprendre** com és viscuda aquesta realitat.

La **part quantitativa de l'estudi** es va fonamentar en l'explotació estadística de les dades disponibles fins aleshores a l'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població* (ECVHP), que abastava el període comprès entre 1985 i 2000¹.

La finalitat del la present investigació és actualitzar la informació recollida en l'anterior estudi a partir de les dades disponibles en la última edició de l'ECVHP corresponents a l'any 2006². En concret, les noves dades permeten observar l'**evolució dels usos socials del temps a la ciutat**, identificant els aspectes en què s'ha produït algun **canvi** en les dinàmiques socials i els aspectes en què s'ha mantingut una certa **estabilitat**.

¹ En l'anàlisi es van utilitzar dues fonts d'informació complementàries: Encuesta sobre el Empleo del Tiempo, 2002-2003 i Enquesta de Mobilitat en Dies Feiners, 2004.

² Per a més detalls sobre l'enquesta, vegeu l'Annex metodològic.

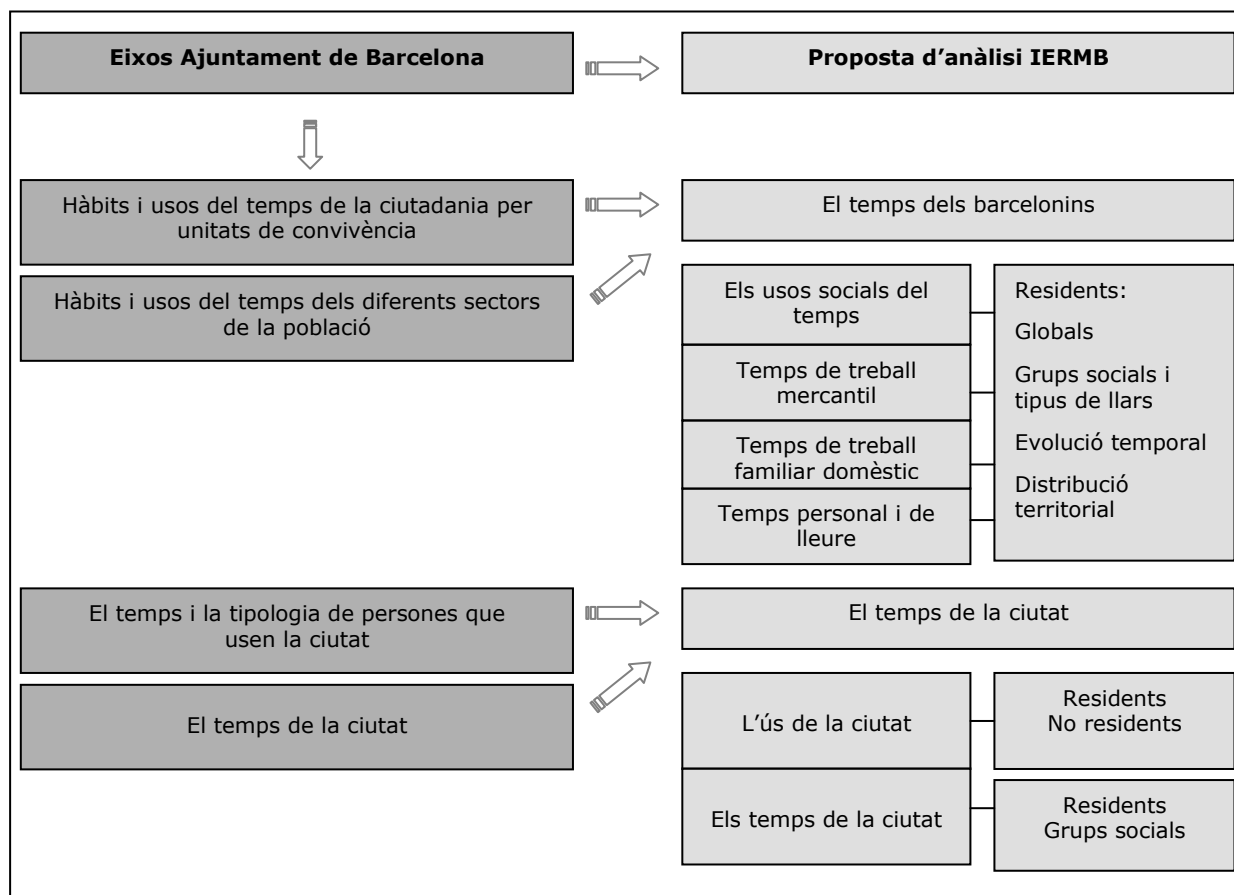
OBJECTE D'ESTUDI I DIMENSIONS

L'estudi s'articula en base els mateixos objectius d'anàlisi de l'informe anterior, determinats per els **quatre grans eixos definits en el Programa NUST de l'Ajuntament de Barcelona**:

- Hàbits i usos del temps dels diferents sectors de la població.
- Hàbits i usos del temps de la ciutadania per unitats de convivència.
- Els temps i la tipologia de les persones que usen la ciutat.
- El temps de la ciutat.

La correspondència entre els eixos plantejats per l'Ajuntament i les dimensions de la present anàlisi s'il·lustren a continuació:

Figura 1. Dimensió de l'estudi Els usos socials del temps a Barcelona

PRIMERA PART.
EL TEMPS DELS BARCELONINS I BARCELONINES

1. LES ACTIVITATS I EL TEMPS DE LA POBLACIÓ: ELS USOS SOCIALS DEL TEMPS

En aquest capítol es descriu l'ús social del temps dels barcelonins i barcelonines i com aquest varia segons les seves característiques individuals, del seu entorn social i, en definitiva, de les seves circumstàncies vitals.

La **primera part del capítol descriu el temps dels ciutadans** estructurat en les **tres grans esferes d'activitat** que conformen la vida quotidiana:

- Temps de treball mercantil
- Temps de treball familiar domèstic
- Temps lliure i de lleure

La **segona part analitza com aquestes tres esferes temporals conflueixen** i determinen el temps de vida quotidiana. Es calcula la càrrega total de temps que suposa per la població la suma del treball mercantil i del treball familiar domèstic, i quina és la seva percepció sobre la disponibilitat de temps lliure.

1.1. El temps del treball mercantil

El treball mercantil és l'eix central sobre el qual s'organitza la jornada diària de les persones i el principal element estructurador dels usos del temps.

L'anàlisi d'aquest àmbit es desglossa en dues parts:

- En primer lloc es descriu la relació de la població amb l'activitat laboral, ja que la gestió temporal de cada individu difereix en funció de si té un treball remunerat o no.
- En segon lloc, es detalla la quantitat i característiques del temps dedicat al treball mercantil (el tipus de jornada laboral, els motius pels quals es realitza aquest tipus de jornada i les hores que s'hi destinen). En l'anàlisi s'inclou l'estudi del temps de desplaçament a la feina, fet estretament relacionat amb la localització del lloc de treball.

El temps que les persones dediquen al treball mercantil varia en funció de les seves característiques sociodemogràfiques i de les circumstàncies vitals. Tal i com es veurà a continuació, el temps laboral és diferent per a cada individu, segons quin sigui el seu sexe, edat i posició professional.

Resum

- **Un mica més de meitat de la població de Barcelona treballa**, la qual cosa representa **un increment de més del 10% respecte els últims deu anys**. Això és conseqüència d'un augment generalitzat de les taxes d'activitat i d'ocupació, especialment entre la població femenina.
- Gairebé **nou de cada deu persones treballen a jornada completa**, en una proporció que **s'ha mantingut estable** en els darrers anys. Amb tot, el que sí ha canviat són els motius pels quals la població treballa a jornada parcial, amb un **increment notable dels que opten per compaginar-ho amb altres activitats**, en particular, el treball domèstic i familiar i els estudis. I és que la parcialitat és un fenomen essencialment femení, que afecta a una de cada cinc treballadores. També es un tipus de jornada freqüent entre la població jove i els individus amb categories professionals baixes.
- **La major part de la població ocupada treballa 40 hores setmanals**, situació estabilitzada en els últims anys. Els homes hi dediquen aproximadament sis hores setmanals més que les dones, fet generalitzat en pràcticament totes les categories professionals. No obstant, en els darrers anys, els homes han reduït el temps de treball mercantil una hora setmanal, mentre que les dones han mantingut una dedicació estable. En general, les persones ocupades destinen més hores a la feina a mesura que la categoria professional i la responsabilitat és superior.
- Barcelona segueix mantenint la major part dels llocs de treball dels seus ciutadans: **tres quartes parts de població treballa a la ciutat**. Els **desplaçaments al treball tenen una durada mitjana de 28 minuts**, temps que s'ha mantingut molt estable, amb un lleuger increment de tres minuts en els darrers deu anys. Amb tot, es redueixen progressivament els desplaçaments de menys de 15 minuts i augmenten els de més de 30 minuts.

1.1.1. La relació de la població amb l'activitat

La situació d'activitat de les persones és un condicionant determinant per a la seva gestió del temps. Treballar, estudiar, fer les tasques domèstiques i familiars, entre d'altres, estructuren la vida quotidiana de la població.

L'any 2006, **el 53,9% de la població està ocupada**, el 4,3% busca feina i el 41,8% restant es troba en situació d'inactivitat laboral, de la qual el 14% es dedica principalment a les tasques de la llar i el 18,6% estan jubilats.

Aquestes dades **no presenten cap canvi rellevant respecte les de l'any 2000**. L'evolució de l'activitat des de 1990 indica l'emergència de dos fenòmens. En primer lloc, expansió i creixement de l'ocupació en 1990, 2000 i 2006, i recessió l'any 1995, variacions derivades dels canvis en la conjuntura econòmica en els darrers quinze anys. En segon lloc, la lenta transformació estructural de l'activitat amb la progressiva reducció del percentatge de persones dedicades exclusivament a les tasques de la llar.

**Taula I.1.1. Relació de la població amb l'activitat laboral.
Barcelona, 1990-2006.**

	1990	1995	2000	2006
Treballa	50,6	42,6	50,0	53,9
Busca feina	5,1	9,9	4,8	4,3
Mestressa de casa	19,4	18,0	13,9	14,0
Jubilat/da	17,8	18,9	21,9	18,6
Estudiant	3,5	6,8	6,5	5,1
Incapacitat	2,9	2,7	2,1	3,2
No treballa i no busca feina	0,6	0,9	0,6	0,4
Servei militar/Altres situacions d'inactivitat	0,1	0,2	0,1	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

L'any 2006 el mercat de treball ha seguit una dinàmica positiva. La taxa d'activitat se situa en el 58,1%, la més alta del període 1995-2006. Pel que fa a la taxa d'atur, aquesta és del 7,4%, el valor més baix dels últims vint anys.

Taula I.1.2. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur de la població. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Taxa d'activitat ³	-	-	52,5	54,8	58,1
Indicador d'activitat ⁴	-	-	65,9	73,0	76,9
Taxa d'ocupació ⁵	86,8	90,8	81,1	91,2	92,6
Taxa d'atur ⁶	13,2	9,2	18,9	8,8	7,4

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Amb tot, els indicadors continuen assenyalant **diferències rellevants en la inserció laboral d'homes i dones**. Les dones continuen amb la seva incorporació progressiva al mercat de treball, malgrat que encara mantenen una presència notablement inferior a la dels homes.

L'any 2006 la taxa d'activitat masculina és del 66,5% i la femenina del 51%, seguint en tots dos casos amb la tendència creixent observada des de 1995.

Les dades reflecteixen l'elevat nivell d'ocupació de la població masculina, amb una taxa d'atur del 6,6%, la menor des de 1990. Les dones mantenen una taxa d'atur superior a la dels homes (d'un 8,2%) tot i que s'ha reduït en relació als anys anteriors.

³ Taxa d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població de més de 18 anys (la de 16 i 17 anys no entra en l'univers de l'Enquesta)] x 100.

⁴ Indicador d'activitat = [Població activa (població ocupada + població aturada) / Població potencialment activa (en el cas de l'Enquesta aquesta població comprèn els entrevistats de 18 a 64 anys)] x 100.

⁵ Taxa d'ocupació = [Població ocupada / Població activa] x 100.

⁶ Taxa d'atur = [Població aturada / Població activa] x 100.

Taula I.1.3. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur de la població masculina. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Taxa d'activitat	-	63,0	65,6	66,5
Indicador d'activitat	-	77,8	81,6	84,3
Taxa d'ocupació	92,2	83,1	92,5	93,4
Taxa d'atur	7,8	16,9	7,5	6,6

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula I.1.4. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur de la població femenina. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Taxa d'activitat	-	43,9	45,3	51,0
Indicador d'activitat	-	56,0	64,4	70,2
Taxa d'ocupació	89,2	78,7	89,6	91,8
Taxa d'atur	10,8	21,3	10,4	8,2

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

1.1.2. El temps dedicat al treball mercantil

L'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població s'aproxima al temps de treball mercantil a través de diversos indicadors: el tipus de jornada realitzada per la població ocupada, el nombre d'hores i de dies treballats, i el tipus d'horari.

Les jornades dels barcelonins i barcelonines

Un dels principals indicadors sobre el temps de treball mercantil és la jornada laboral. **La major part de la població treballa a jornada completa** (87,3%), mentre que el treball a temps parcial és una situació minoritària (12,5%). La sèrie de dades disponibles des de 1990 **es manté estable**, sense que l'any 2006 hi hagi cap variació significativa respecte els anys anteriors.

**Taula I.1.5. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada.
Barcelona, 1990-2006.**

	1990	1995	2000	2006
Jornada completa	87,4	81,7	86,7	87,3
Jornada parcial	7,9	18,3	12,6	12,5
NS/NC	4,7	0,0	0,7	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Els motius dels entrevistats per treballar a jornada parcial donen compte de les diferents possibilitats d'incorporació al mercat laboral d'alguns col·lectius i de l'elevada presència d'arguments relacionats amb la conciliació amb altres activitats.

Gairebé un terç de les persones que treballen a temps parcial afirma que ho fan perquè és l'horari que han trobat. Tot i que aquesta és la resposta més nombrosa, és interessant observar que una part important dels entrevistats afirmen haver escollit fer jornada parcial com a mesura de conciliació amb altres activitats: un 25,3% per a compaginar-ho amb tasques domèstiques o familiars i el 15,6% per a conciliar-ho amb els estudis. Un 22,3% declaren treballar-hi perquè estan interessats en fer aquest tipus de jornada.

La necessitat de conciliar activitats esdevé un argument creixent. En el període 1990-2006 ha anat incrementant el percentatge de persones que declaren treballar a jornada parcial perquè els interessa per tal de compaginar el treball mercantil amb els estudis (del 7% al 15,6%) i/o amb les tasques familiars i domèstiques (del 16,7% al 25,3%). Per contra, decreix el nombre d'entrevistats que afirmen treballar-hi perquè és el tipus d'horari que han trobat, del 44,2% al 31,6%.

Taula I.1.6. Motiu principal pel qual la població ocupada fa jornada parcial. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
És el tipus d'horari que ha trobat	44,2	44,1	51,2	31,6
Té tasques domèstiques o familiars	16,7	15,3	17,8	25,3
L'interessa aquesta jornada	18,5	14,6	19,4	22,3
Pels estudis	7,0	7,6	7,8	15,6
Altres motius	11,4	13,1	-	1,9
NS/NC	2,2	5,4	3,9	3,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

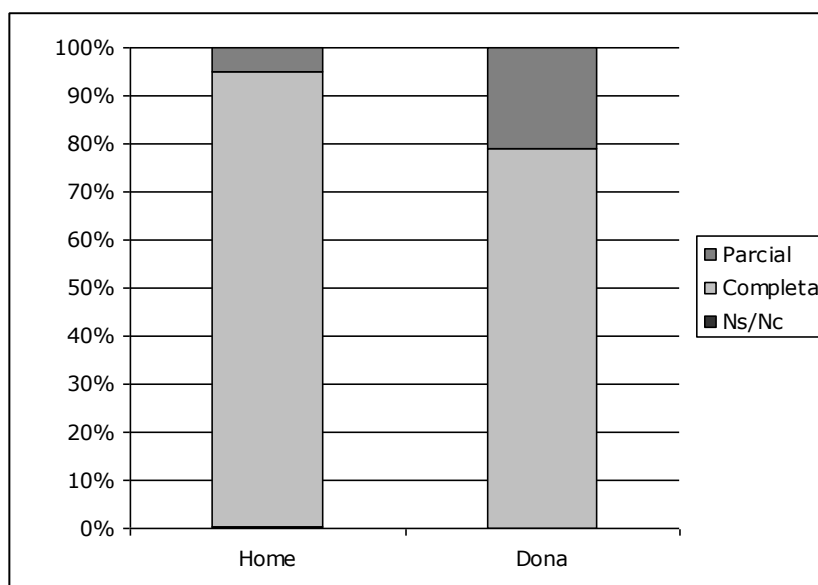
Submostra formada per la població ocupada que treballa a jornada parcial.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La parcialitat horària és un fenomen essencialment femení, ja que fins a un 21% de les dones ocupades treballen en jornada parcial, percentatge molt menor en el cas dels homes (5,1%).

Gràfic I.1.1. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

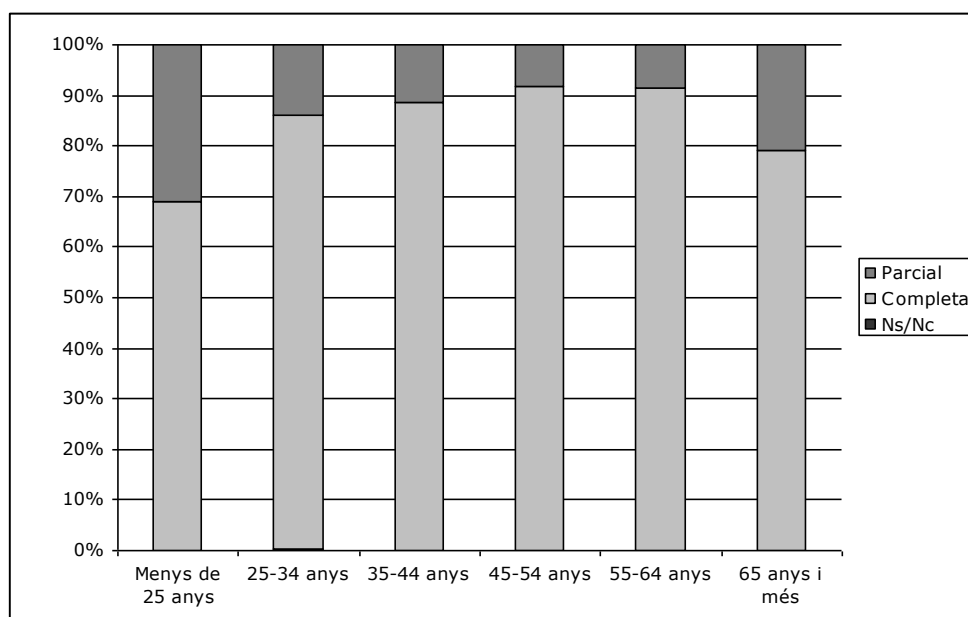
Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El tipus de jornada laboral varia de forma significativa segons l'edat i la categoria professional de les persones. **La parcialitat horària afecta als grups més vulnerables, principalment als joves i als ocupats en categories professionals baixes.**

Pel que fa a l'edat, el treball a temps complet és majoritari en tots el grups. Amb tot, a mesura que augmenta l'edat, creix el percentatge de població que treballa a jornada completa i disminueix la que ho fa a temps parcial. Així, el grup on més es dona el treball a jornada parcial és el dels joves de menys de 25 anys, amb un 30,9% de la població que treballa en aquest tipus de jornada. Els percentatges decreixen segons avança l'edat, fins a arribar a un 8,4% per a la població d'entre 55 i 64 anys.

Gràfic I.1.2. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons la seva edat. Barcelona, 2006*.

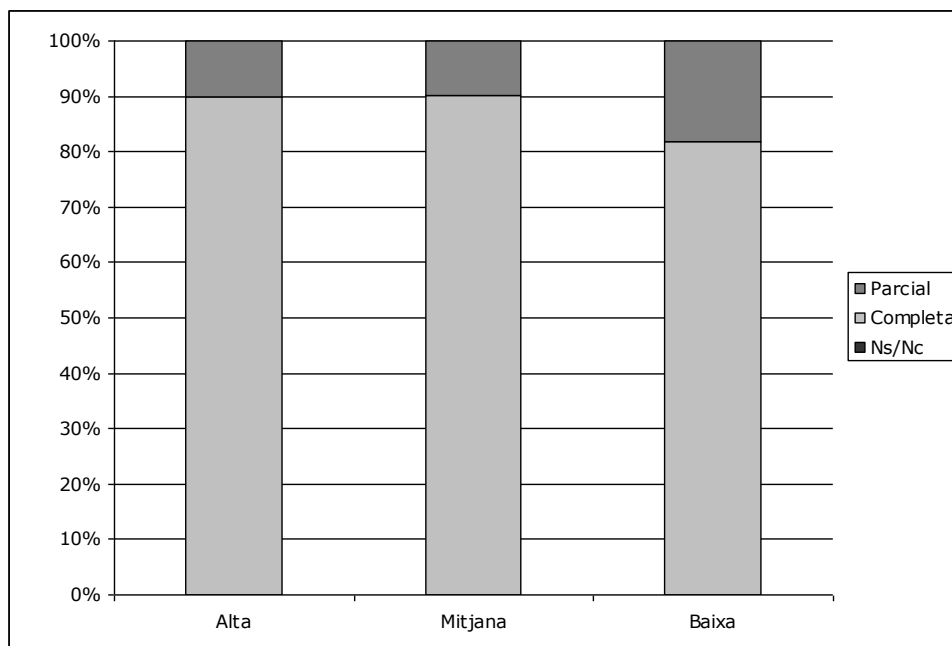
* Les dades per al col·lectiu de seixanta-cinc i més anys són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La parcialitat adquireix una especial rellevància entre les persones ocupades amb categoria professional baixa, amb un 18,1% treballant en aquest tipus de jornada en contraposició al 10% de les categories mitjana i alta.

Gràfic I.1.3. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

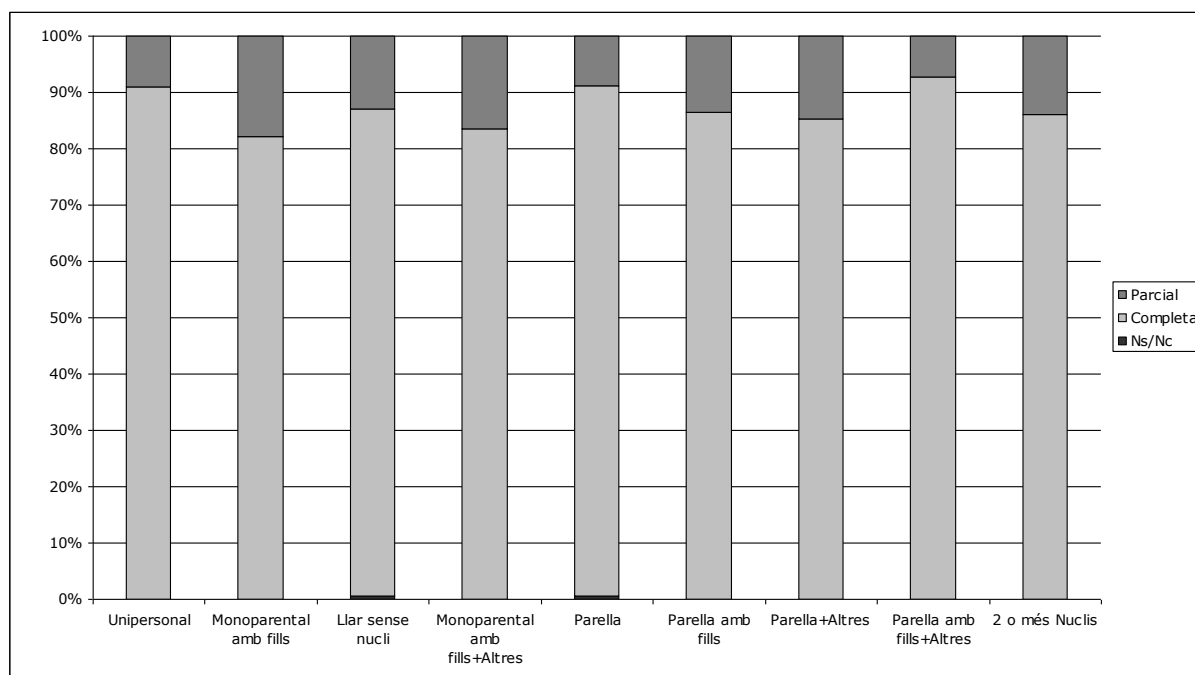

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Tal i com s'acaba de veure, una part important de les persones que treballen a jornada parcial ho fan per a poder compaginar el treball remunerat amb les tasques domèstiques i familiars. D'acord amb això, si s'analitza la relació entre tipus de jornada i composició de la llar dels entrevistats, s'observa que la jornada parcial es localitza sobretot a les llars amb fills (excepte a les llars formades per una parella amb fills més altres persones), i que és menys freqüent en llars unipersonals o formades per una parella sense fills (del 13,5% al 18% de treball parcial a les llars amb fills a un 9% a les llars unipersonals o formades per una parella sense fills).

Gràfic I.1.4 Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons la seva tipologia de llar. Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Els motius per fer jornada parcial varien en funció del sexe i la categoria professional de les persones entrevistades⁷. Així, els homes, declaren treballar-hi en major mesura perquè és la feina que han trobat (42,3%), o la que més els interessava (32,1%). En canvi, les dones declaren treballar-hi sobretot per a compaginar-ho amb les tasques domèstiques o familiars (30,6%).

⁷ Vegeu les dades a l'Annex.

Les persones ocupades en categories professional mitjanes també afirmen treballar-hi per compaginar-ho amb les tasques domèstiques, mentre que els individus de categoria professional alta diuen fer-ho perquè és el que han trobat, o perquè els hi interessa aquesta jornada.

El temps dedicat al treball mercantil: els horaris i les hores de treball

La població ocupada treballa 39 hores i 26 minuts de mitjana a la setmana. De fet, la jornada que concentra un major percentatge d'ocupats és la de 40 hores setmanals (un 40,6%). Pel que fa als que treballen menys de 40 hores, el 26% hi dedica de 21 a 39 hores i el 6,6% menys de 20 hores. Respecte als ocupats que dediquen més hores al treball remunerat, el 19,3% treballa entre 41 i 50 hores i el 7% hi destina més de 50 hores setmanals.

L'evolució dels últims anys manté la tendència detectada en estudis anteriors: estabilitat del percentatge de població que treballa 40 hores, increment de la població que treballa menys de 40 hores (d'un 24,3% l'any 1990 al 32,6% el 2006) i una disminució de la població que treballa per sobre de les 40 hores (34,1% el 1990 al 26,3% el 2006).

Taula I.1.7. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
10 hores o menys	1,3	1,4	1,5	0,7
D'11 a 20 hores	4,2	6,6	6,5	5,9
De 21 a 34 hores	7,4	9,2	8,6	11,7
De 35 a 39 hores	11,4	14,7	13,4	14,3
40 hores	40,2	37,4	38,8	40,6
De 41 a 45 hores	12,5	8,6	6,8	8,2
De 46 a 50 hores	10,7	11,0	12,6	11,1
Més de 50 hores	10,9	9,0	9,7	7,0
NS/NC	1,3	2,1	2,2	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores	41:10	39:48	40:24	39:26

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Pel que fa al nombre de dies treballats, l'any 2006 més de tres quartes parts de la població treballa 5 dies a la setmana i el 12,8% dedica sis dies a la setmana al treball remunerat. Tan sols un 5,6% treballa menys de cinc dies i el 3,3% en treballa set.

El nombre de dies treballats s'ha mantingut estable des de 1990, amb una lleugera tendència a l'alça del percentatge de població ocupada cinc dies a la setmana i una reducció dels que en treballen sis.

Taula I.1.8. Nombre de dies treballats setmanalment per la població ocupada. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Un dia	0,3	0,2	0,2	0,0
Dos dies	0,5	1,8	1,5	0,8
Tres dies	1,6	2,2	2,2	1,1
Quatre dies	2,9	3,3	3,3	3,7
Cinc dies	73,9	71,1	73,6	77,7
Sis dies	17,4	17,3	15,3	12,8
Set dies	2,4	2,0	3,3	3,3
NS/NC	1,0	2,3	0,8	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà de dies	5,1	5,1	5,1	5,1

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

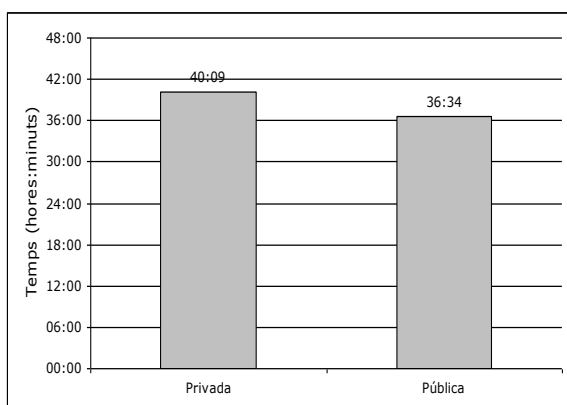
IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La jornada laboral i el nombre d'hores treballades estan estretament relacionades amb el tipus d'ocupació i d'empresa, així com amb les característiques dels individus. Per tal de veure aquestes diferències, a continuació s'analitza el nombre d'hores treballades segons el tipus d'empresa i el perfil dels treballadors.

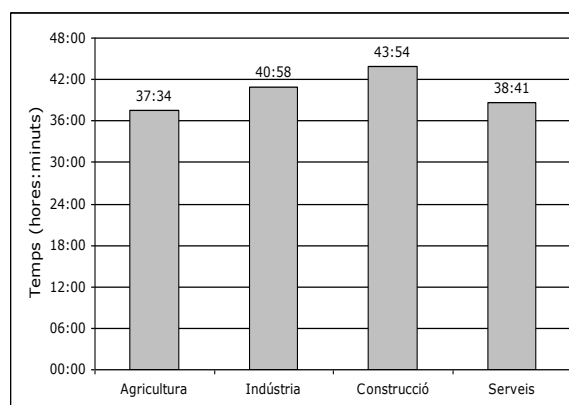
En general, les persones ocupades en empreses privades treballen més hores que els ocupats en empreses públiques (3 hores 30 minuts més, aproximadament). També s'observen diferències en els sectors d'activitat. Els treballadors amb unes jornades més extenses pertanyen al sector de la construcció (gairebé 44 hores setmanals) i la indústria (41 hores setmanals).

**Gràfic I.1.5. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons característiques de l'empresa (mitjana).
Barcelona, 2006.**

Empresa pública o privada

Sector de l'empresa

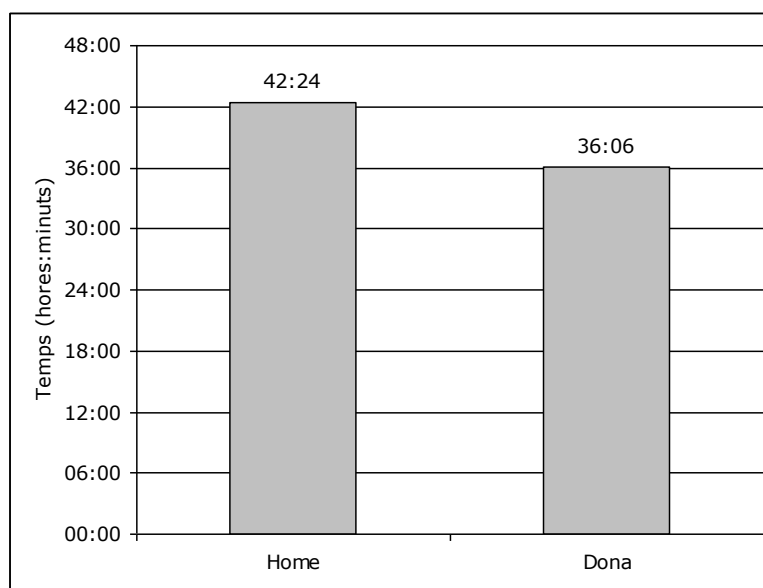

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La diferent posició dels homes i de les dones en el mercat de treball es reflecteix en el nombre d'hores de treball. Les dades de 2006 indiquen que els homes dediquen aproximadament sis hores setmanals més al treball mercantil que les dones.

Gràfic I.1.6. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons el seu sexe (mitjana). Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La distribució del número d'hores permet observar que hi ha un major percentatge de dones que d'homes que dediquen entre 11 i 34 hores setmanals al treball mercantil (27,1% vs. 9,4%), i un major percentatge d'homes que en treballen més de 45 hores (25% vs. 10,1%).

Taula I.1.9. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

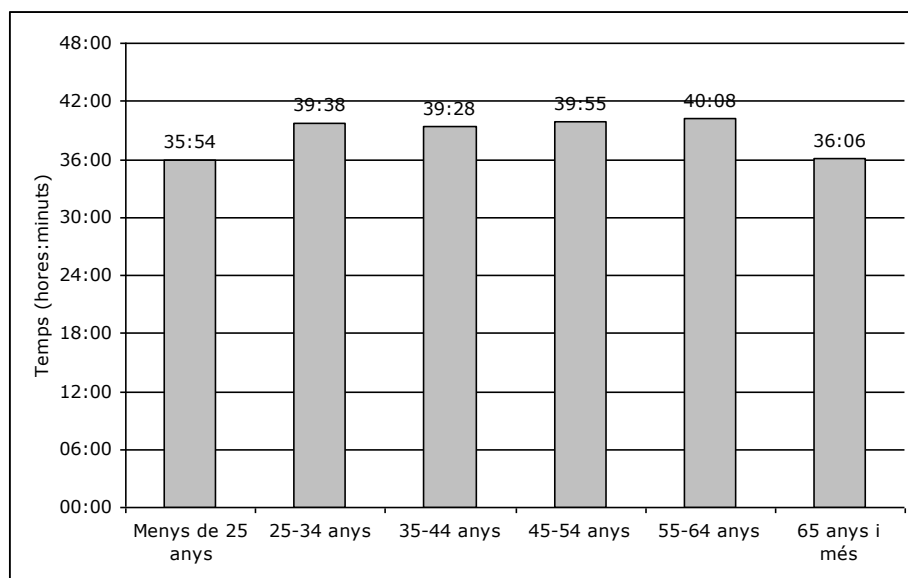
	Home	Dona	Barcelona
Menys d'11 hores	0,2	1,3	0,7
11-34 hores	9,4	27,1	17,7
35-45 hores	64,8	61,4	63,2
més de 45 hores	25,0	10,1	18,0
NS/NC	0,6	0,2	0,4
Total	100,0	100,0	100,0
Mitjana	42:24	36:06	39:26

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les persones joves treballen menys hores que les adultes. Mentre els ocupats menors de 25 anys dediquen unes 36 hores setmanals de promig al treball mercantil, la gent de 25 anys en endavant ocupa al voltant de 40 hores a la setmana.

Gràfic I.1.7. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva edat (mitjana). Barcelona, 2006.*

* Les dades per al col·lectiu de seixanta-cinc i més anys són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

De fet, el col·lectiu jove és on es concentra el major percentatge de gent que treballa entre 11 i 34 hores (el 42,9%) i el menor dels que hi dediquen de 35 a 45 hores (38,4%). La resta de població ocupada se situa majoritàriament en jornades de 35 a 45 hores (al voltant del 60% per a tots els grups d'edat).

Taula I.1.10. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva edat. Barcelona, 2006.*

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més
Menys d'11 hores	0,0	0,9	0,0	1,0	0,7	11,1
11-34 hores	42,9	17,5	15,6	13,6	16,1	29,1
35-45 hores	38,4	64,4	65,9	67,4	62,2	30,8
més de 45 hores	18,7	16,5	17,9	18,0	20,9	29,0
NS/NC	0,0	0,8	0,6	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mitjana	35:54	39:38	39:28	39:55	40:08	36:06

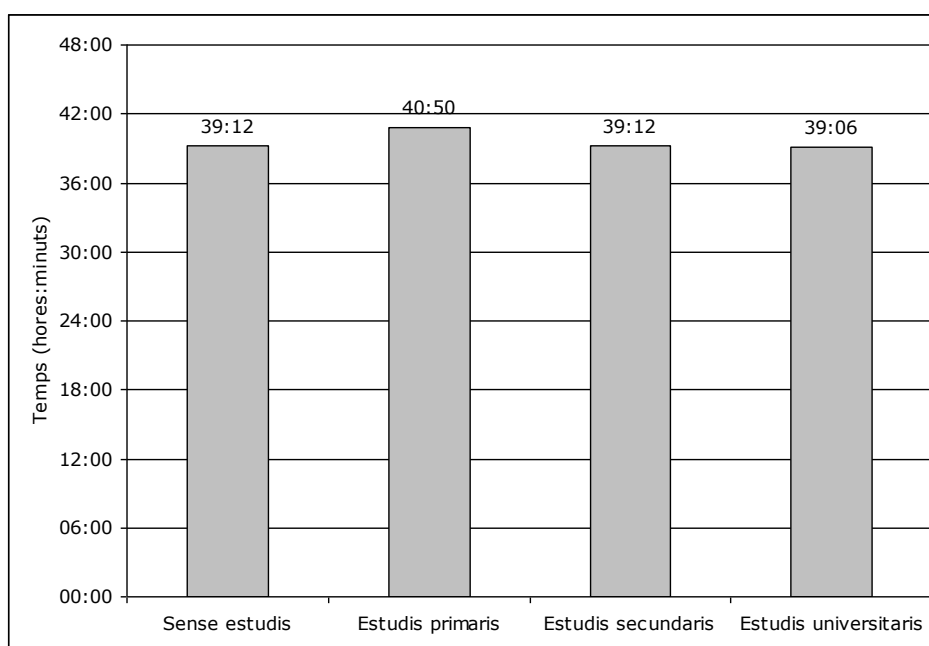
*Les dades per al col·lectiu de seixanta-cinc i més anys són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les persones amb estudis primaris treballen més hores que la resta d'ocupats (40 hores i cinquanta minuts de promig) i són els que en major nombre treballen més de 45 hores setmanals. Per contra, les persones amb estudis universitaris declaren treballar-ne un nombre menor (trenta-nou hores i sis minuts de promig).

Gràfic I.1.8. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons el seu nivell d'estudis (mitjana). Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula I.1.11. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis Secundaris	Estudis universitaris
Menys d'11 hores	6,0	1,1	0,5	0,5
11-34 hores	5,5	14,6	19,5	17,6
35-45 hores	71,5	64,2	61,6	64,0
més de 45 hores	17,0	19,8	17,8	17,5
NS/NC	0,0	0,3	0,5	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Mitjana	39:12	40:50	39:12	39:06

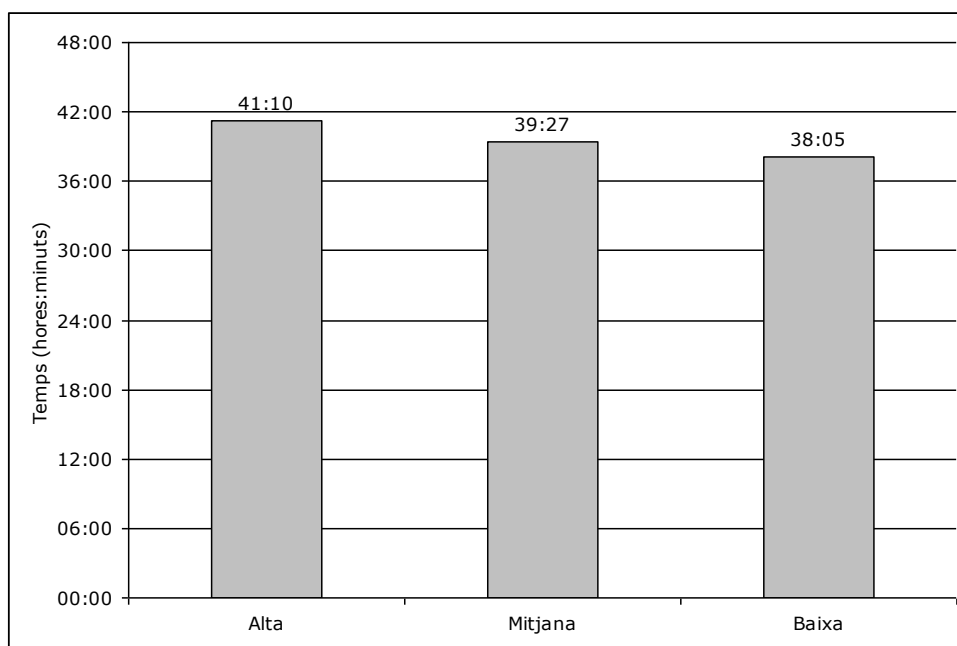
Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El temps dedicat al treball mercantil augmenta amb la categoria professional, passant de 38 hores i 5 minuts per als ocupats amb categoria baixa fins a 41 hores i 10 minuts per als de categoria alta.

L'anàlisi de la distribució de les hores treballades permet confirmar que, efectivament, les persones ocupades en categories altes se situen en major proporció en jornades de més de 45 hores (25,4%) en comparació amb les categories mitjana i baixa (15,6% i 15,7% respectivament).

**Gràfic I.1.9. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva categoria professional (mitjana).
Barcelona, 2006.**

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula I.1.12. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

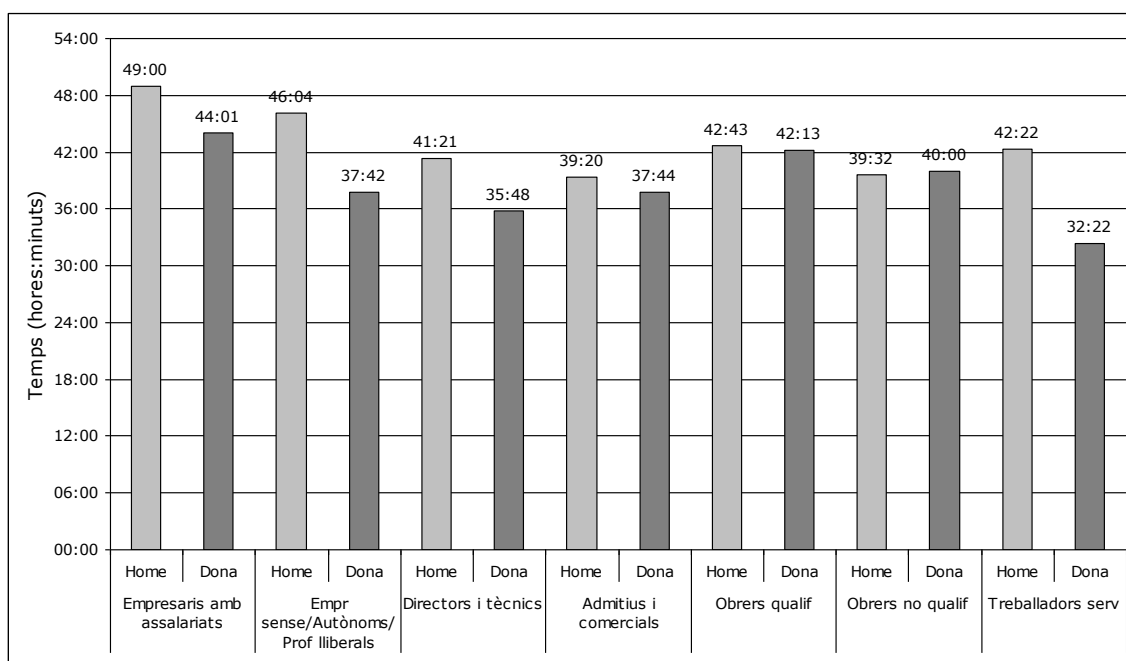
	Alta	Mitjana	Baixa
Menys d'11 hores	0,8	0,0	1,5
11-20 hores	4,0	4,1	10,0
21-34 hores	8,9	12,0	13,7
35 hores	7,4	9,4	3,0
36-39 hores	8,4	9,0	4,8
40 hores	34,7	42,7	42,2
41-45 hores	10,2	6,9	8,7
46-50 hores	15,8	9,9	9,3
Mes de 50 hores	9,6	5,7	6,4
NS/NC	0,0	0,3	0,4
Total	100,0	100,0	100,0
Mitjana	41:10	39:27	38:05

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Empresaris, autònoms i professionals liberals tendeixen a ser els que més hores dediquen al treball mercantil, fet que es produeix tant entre els homes com entre les dones. Amb tot, s'observa que hi ha diferències notòries en el temps de dedicació d'homes i dones en tots els nivells professionals. En general i per a totes les categories, excepte en el cas dels obrers no qualificats, els homes inverteixen més temps al treball mercantil.

Gràfic I.1.10. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva categoria professional i el seu sexe (mitjana). Barcelona, 2006.

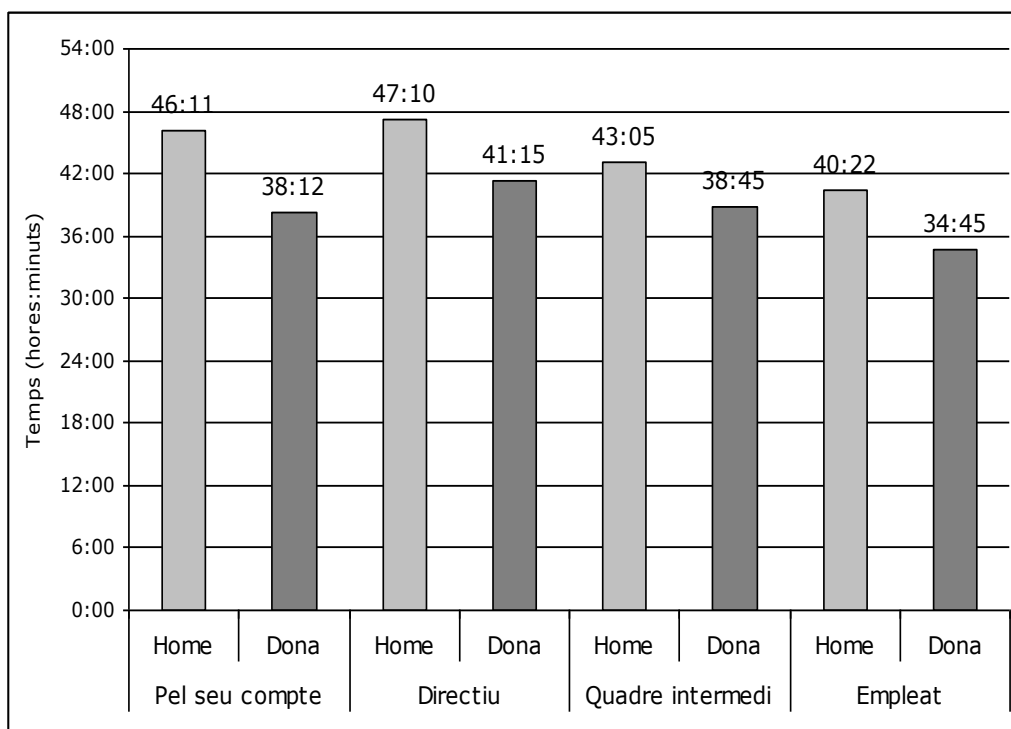

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La posició a l'empresa condiciona el nombre d'hores treballades, amb una major dedicació dels treballadors amb més responsabilitat. També en aquest cas els homes tenen una dedicació mitjana superior a la de les dones en tots els grups, amb diferències d'entre 4 i 8 hores.

Gràfic I.1.11. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada segons la seva posició a l'empresa i el seu sexe (mitjana). Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Tant o més important que les hores dedicades al treball mercantil és el **tipus d'horari realitzat**, ja que, segons com sigui aquest, pot condicionar més o menys l'harmonització de les activitats i dels ritmes de vida de les persones.

L'horari més habitual entre els barcelonins i barcelonines és el partit de matí i tarda: el 55,9% de les persones ocupades hi treballa. El segueix l'horari continu de matí, amb un 23,1% de la població. També fan horari continu un 6,7% que treballa a la tarda i un 2,3% que treballa a la nit. Les persones que tenen major variació en el seu horari són els que fan torns rotatius: un 5,3% dels ocupats en fa de matí i tarda i el 3,2% de matí, tarda i nit.

Taula I.1.13. Horari laboral de la població ocupada. Barcelona, 2006.

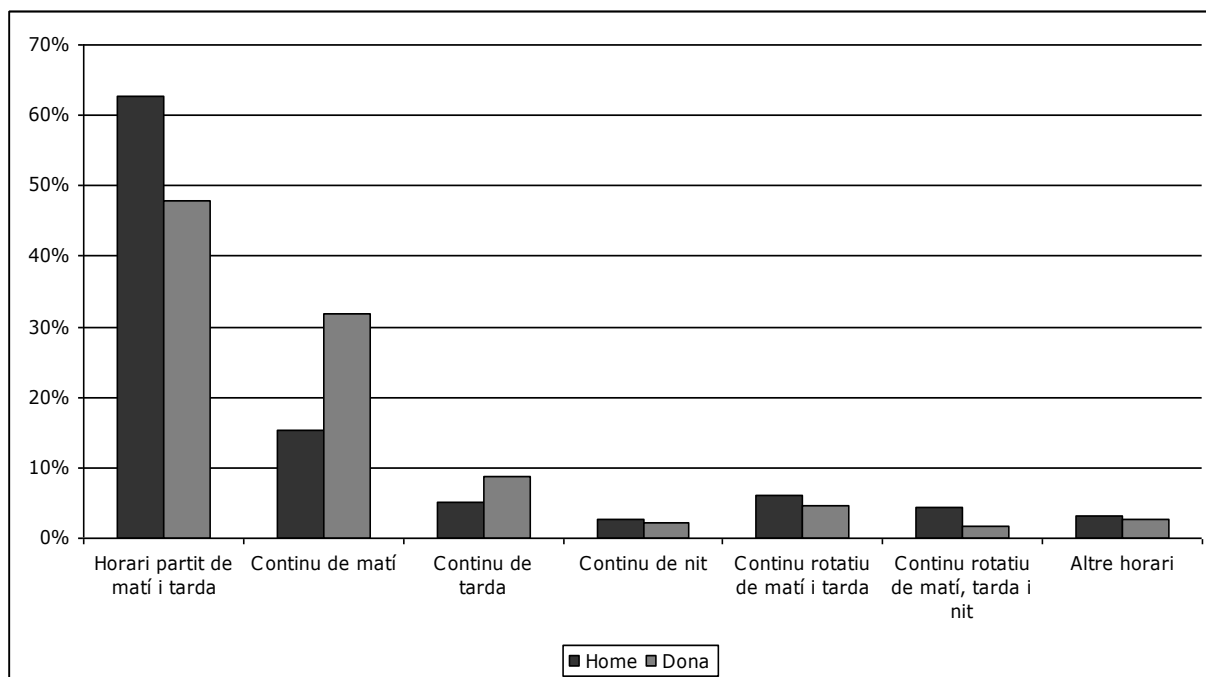
	2006
Horari partit de matí i tarda	55,9
Continu de matí	23,1
Continu de tarda	6,7
Continu de nit	2,3
Continu rotatiu de matí i tarda	5,3
Continu rotatiu de matí, tarda i nit	3,2
Altres horaris	3,0
Ns/Nc	0,4
Total	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Si bé l'horari partit és el més habitual tant per als homes com per a les dones, ells hi treballen amb major freqüència que elles. Les dones fan més sovint jornades contínues, sobretot de matí, fet que s'explica, en part, per la major presència de jornades parcials entre la població ocupada femenina. També és rellevant que els horaris rotatius afecten més als homes que a les dones.

Gràfic I.1.12. Horari laboral de la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Hores dedicades a la segona feina

L'any 2006, el 8,1% de la població ocupada de Barcelona ha treballat en una segona feina durant la setmana prèvia a l'entrevista⁸. D'aquests, prop del 40% hi destina més de 10 hores a la setmana, el 25,8% entre 6 i 10 i el 31,1% restant, 5 o menys hores.

Taula I.1.14. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes (1985-2000) o la darrera setmana (2006). Barcelona, 1985-2006.

	Darrer mes				Darrera setmana
	1985	1990	1995	2000	2006
Té més d'una feina	6,8	7,3	7,2	4,7	8,1
Només en té una	88,5	92,7	92,8	95,3	91,9
NS/NC	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula I.1.15. Hores dedicades a la segona feina durant el darrer mes (1995-2000) o setmana (2006). Barcelona, 1995-2006.

	Darrer mes			Darrera setmana
	1995	2000		
			2006	
20 hores o menys	34,1	38,8	31,1	5 hores o menys
De 21 a 40 hores	33,1	38,7	25,8	De 6 a 10 hores
Més de 40 hores	21,5	18,4	39,0	Més de 10 hores
NS/NC	11,3	4,1	4,2	NS/NC
Total	100,0	100,0	100,0	Total

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

⁸ Aquesta informació no és estrictament comparable amb la dels anys anteriors com a conseqüència d'un canvi en la formulació de la pregunta de l'enquesta. Es pregunta si s'ha treballat durant l'última setmana enlloc de preguntar si s'ha treballat durant l'últim mes. Evidentment, les possibilitats d'haver treballat durant l'última setmana inclouen els que han treballat durant l'últim mes, així com els que només ho han fet durant l'última setmana, pel que sembla lògic pensar que el valor obtingut amb el canvi de pregunta hauria de ser superior al que s'havia obtingut fins ara.

1.1.3. El temps de desplaçament a la feina i les pautes de mobilitat

L'any 2006 el 72,2% de les persones residents a Barcelona treballen a la ciutat.

Tan sols un 18,1% surt a treballar fora de la ciutat, mentre un 9% declara no tenir un lloc de treball fixe.

Malgrat presentar aquesta elevada autocontenció laboral, **des de 1985 ha anat disminuint el percentatge de barcelonins i barcelonines que treballen a la ciutat**, en favor del creixent nombre de barcelonins que es traslladen fora del municipi i, sobretot, dels que declaren treballar en llocs variables.

Taula I.1.16. Localització del lloc de treball de la població ocupada. Barcelona, 1985-2006.

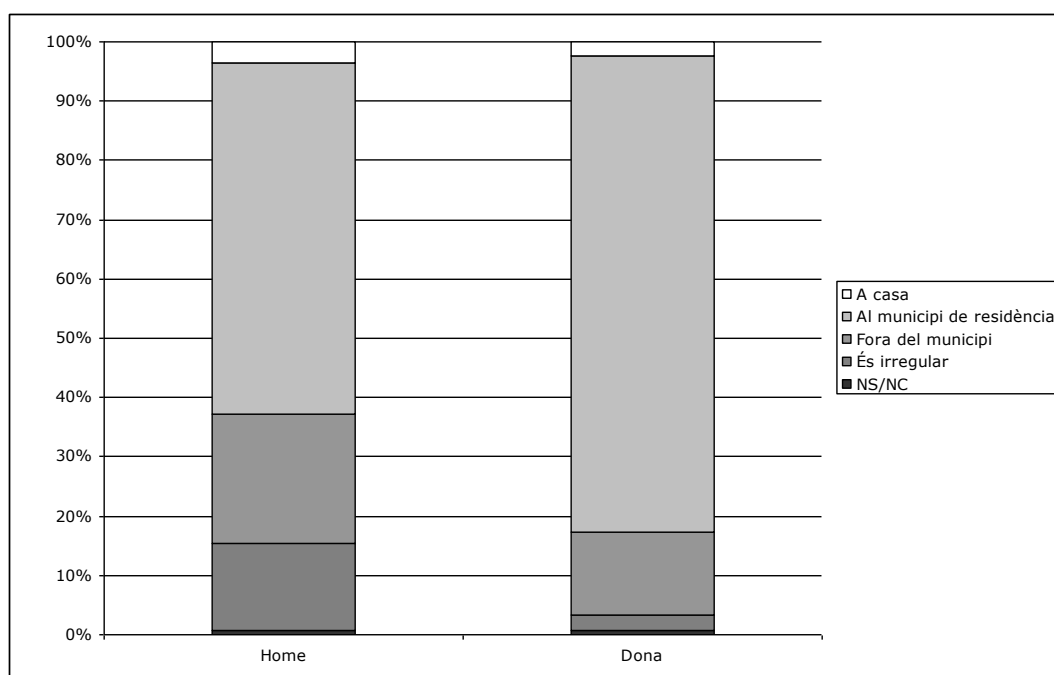
	1985	1990	1995	2000	2006
A casa	5,4	2,5	4,0	3,0	3,1
A Barcelona	77,8	80,3	75,0	73,6	69,1
Fora de Barcelona	15,4	14,4	16,6	18,7	18,1
És irregular	-	2,8	4,2	3,9	9,0
NS/NC	0,4	0,0	0,2	0,8	0,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La localització del lloc de treball difereix entre homes i dones. S'observen dues diferències bàsiques: en primer lloc, les dones treballen a la ciutat en major proporció que els homes (82,8% vs 62,9%); i, en segon lloc, tenen menys irregularitat en la localització del lloc de treball (2,5% vs 14,7%).

Gràfic I.1.13. Localització del lloc de treball de la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

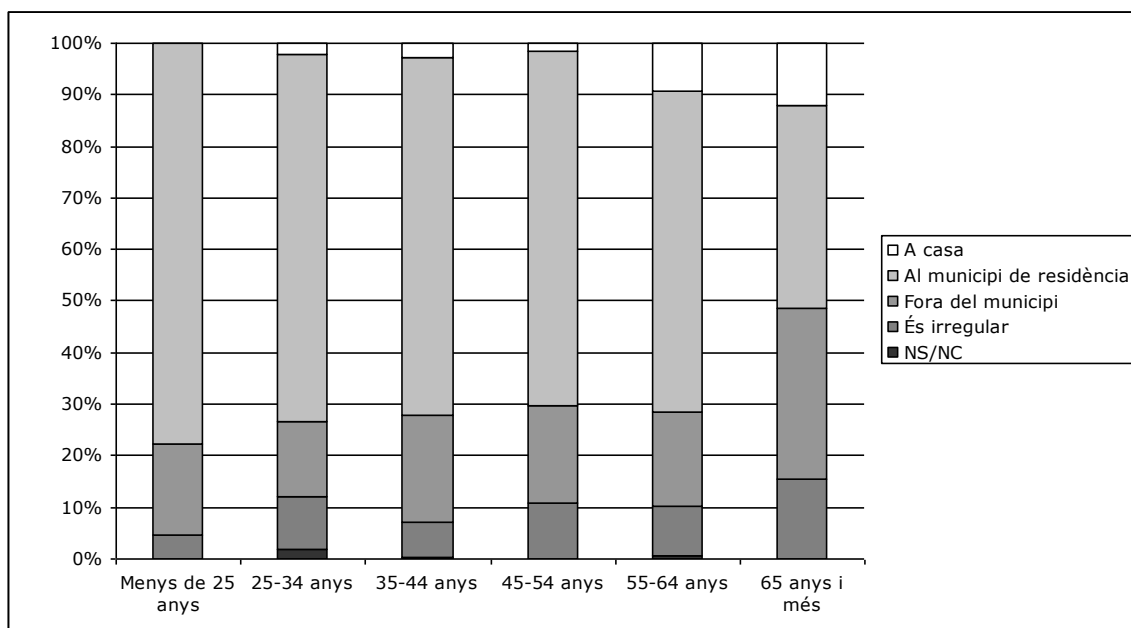

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Pel que fa a l'edat i la localització del lloc de treball, hi ha una certa tendència a sortir del municipi de residència a mesura que augmenta l'edat, alhora que també creix la irregularitat (els 4,7% dels menors de 25 anys declaren no tenir un lloc de treball fix, percentatge que arriba al 10,8% en les persones de 45 a 54 anys).

Gràfic I.1.14. Localització del lloc de treball de la població ocupada segons la seva edat. Barcelona, 2006.*

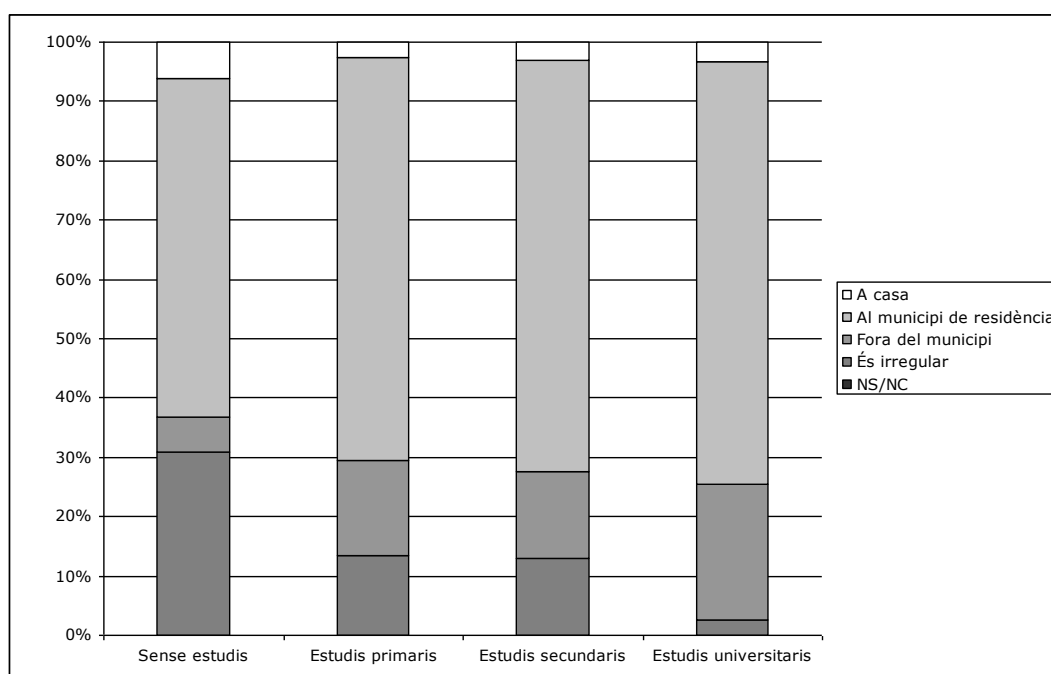
* Les dades per al col·lectiu de seixanta-cinc i més anys són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les persones amb major nivell d'estudis i/o amb categoria professional alta treballen fora de la ciutat amb major freqüència que la resta d'entrevistats. En canvi, la irregularitat en la localització del lloc de treball afecta més a les persones amb nivells d'estudis i categories professionals inferiors.

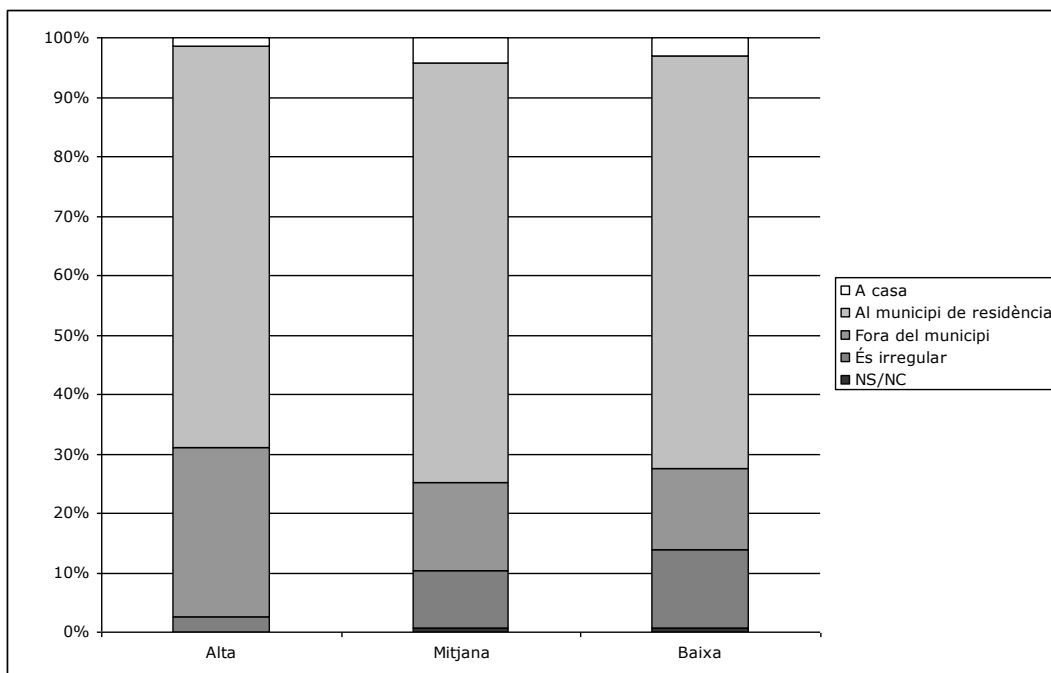
Gràfic I.1.15. Localització del lloc de treball de la població ocupada segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Gràfic I.1.16. Localització del lloc de treball de la població ocupada segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La localització del lloc de treball està estretament relacionat amb el temps de desplaçament entre el domicili i la feina. En conjunt, **els desplaçaments al treball tenen una durada mitjana de 28 minuts i 15 segons.** Gairebé la meitat dels barcelonins tarden entre 15 i 30 minuts per anar a la feina (47,5%).

El temps mitjà de desplaçament al treball s'ha mantingut força estable amb un lleuger increment de gairebé tres minuts en els últims deu anys. Tanmateix, rere la dada global s'hi amaga un **canvi substancial**: la progressiva reducció del percentatge de població que dedica menys de 15 minuts a desplaçar-se a la feina (des del 24,2% de 1995 fins als 17,2% de 2006), i l'increment del percentatge que hi destina més de 30 minuts (del 19,2% al 26,1%).

Taula I.1.17. Temps de desplaçament al treball (només l'anada) de la població ocupada. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Menys de 15 minuts	30,3	27,9	24,2	21,5	17,2
De 15 a 30 minuts	41,4	39,8	51,1	50,1	47,5
De 31 a 45 minuts	15,2	16,2	11,9	14,1	15,4
Més de 45 minuts	8,6	12,2	7,3	6,8	10,7
És irregular	4,4	3,9	5,3	5,6	8,6
NS/NC	0,1	0,0	0,2	1,9	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Temps mitjà (en minuts)	-	-	24:30	25:44	28:15

Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Els homes dediquen menys temps als desplaçaments de treball que les dones (27 minuts i 23 segons envers 29 minuts i 9 segons). El temps de desplaçament creix amb l'edat i el nivell d'estudis, si bé no presenta grans diferències en funció de la categoria professional.

Taula I.1.18. Temps de desplaçament (només anada) a la feina de la població ocupada segons les seves característiques sociodemogràfiques. Barcelona, 2006.*

	Característiques	Temps
Barcelona	Total	28:15
Sexe	Home	27:23
	Dona	29:09
Edat	Menys de 25 anys	25:57
	25-34 anys	27:12
	35-44 anys	29:19
	45-54 anys	29:44
	55-64 anys	27:51
	65 i més	19:26
Nivell d'estudis	Sense estudis	21:25
	Estudis primaris	27:27
	Estudis secundaris	28:32
	Estudis universitaris	28:27
Categoria professional	Baixa	28:06
	Mitjana	28:25
	Alta	28:20

* Les dades per al col·lectiu de seixanta-cinc i més anys són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.
 Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.
 Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El 41,9% dels desplaçaments al treball l'any 2006 es realitzen en transport públic i 38% en vehicle privat. Les dades evolutives mostren que es manté la tendència a deixar d'anar caminant a la feina. Dins dels desplaçaments motoritzats, els desplaçaments en transport públic augmenten a canvi d'un descens en el percentatge de població que utilitza el vehicle privat.

Taula I.1.19. Mitjà de transport utilitzat per la població ocupada en els desplaçaments al treball. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Privat	35,5	36,6	36,3	41,7	38,0
Públic	34,2	35,4	36,4	34,8	41,9
A peu	23,5	22,4	22,7	18,7	16,1
Altres respostes	6,8	5,6	4,6	3,8	3,6
NS/NC	0,0	0,0	0,0	1,0	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

1.1.4. El treball mercantil als districtes de la ciutat⁹

Pel que fa a la situació laboral de la població dels districtes, s'observen taxes d'activitat superiors a la mitjana a Sants-Montjuïc i Nou Barris (60,1% i 62,8% respectivament). En canvi, a Ciutat Vella i Sarrià-Sant Gervasi, destaquen per les baixes taxes d'activitat (54,8% i 54,1% respectivament). Sarrià-Sant Gervasi, però, presenta uns baixos nivells d'atur (3,0%), i constitueix, juntament amb Horta-Guinardó (2,8%), el grup de districtes on menys atur es registra. Contràriament, Sants-Montjuïc, amb una taxa d'activitat elevada, recull taxes d'atur altes (9,1%), i forma, juntament amb Sant Andreu i Sant Martí (9,9% i 10% respectivament), el conjunt de districtes on la taxa d'atur és més gran.

Respecte al temps de treball als districtes, destaca Ciutat Vella, el districte on menys temps es destina al treball mercantil (37 hores 21 minuts a la setmana), amb un percentatge molt baix d'individus que treballin 40 hores (17,2%), lluny de la mitjana de la ciutat (40,6%). La resta de districtes presenten variacions menys significatives, d'una hora, amunt o avall, depenent del districte, al voltant de les 39 hores 26 minuts de mitjana de la ciutat.

Sant Martí, Horta-Guinardó, Les Corts, Sant Andreu i Sarrià-Sant Gervasi són els districtes on hi ha una major proporció de persones ocupades que treballen per sobre de les 40 hores setmanals. Per contra, Ciutat Vella és on hi ha les jornades laborals més curtes.

⁹ Vegeu les dades a l'Annex.

1.1.5. El treball mercantil a la província de Barcelona¹⁰

El temps de dedicació al treball mercantil a Barcelona no és gaire diferent de la del seu entorn territorial. Amb tot, és significatiu assenyalar que, en general, la població de Barcelona hi inverteix menys temps que els residents a la resta de la província. El territori provincial no metropolità és, per contra, l'àmbit on més hores es treballa, amb 41 hores i 7 minuts de mitjana.

El promig de temps de treball mercantil és molt homogeni en tota la província de Barcelona i pràcticament no ha experimentat cap canvi en els últims anys. Només és destacable el fet que el nombre de persones que treballen més de cinc dies és menor a la ciutat de Barcelona que a la resta de territoris provincials.

No obstant això, Barcelona constitueix un espai diferencial respecte el seu entorn territorial en dos aspectes.

Primer, la ciutat té una autocontenció laboral superior a la del seu entorn territorial. Mentre que a Barcelona un 72,2% de la població treballa al municipi, aquest percentatge decreix al 29,2% a la primera corona i al 41,2% a la segona. Això resulta en un 64,1% de la població resident a la primera corona que es desplaça fora del municipi de residència per treballar per un 49,9% a la segona corona, i només un 18,1% a Barcelona ciutat. La resta de la província representa un nivell promig, que s'aproxima al de la segona corona. L'evolució dels últims anys, mostra com es tendeix a reduir l'autocontenció laboral i augmenta el percentatge de gent que es desplaça a treballar fora del seu municipi.

Segon, els barcelonins són els que inverteixen més temps per arribar a la feina. De fet, el temps de desplaçament al treball decreix a mesura que el lloc de residència s'allunya de Barcelona, tot i que les diferències no són gaire significatives en termes globals. La major part de la població de la província es concentra en desplaçaments de 15 a 30 minuts (41,6%), si bé és a Barcelona i la primera corona on aquest fet és més notori. A la segona corona i la resta de la província la major part de la població es concentra en desplaçaments de menys de 15 minuts de durada.

¹⁰ Vegeu les dades a l'Annex.

1.2. El temps del treball familiar domèstic

El temps de treball familiar domèstic es compon d'un ampli ventall d'activitats relacionades amb l'àmbit reproductiu i que inclouen tant el temps que es dedica a la família (alimentació, salut, higiene, cura dels fills i d'altres persones dependents, etc.) com el que es dedica específicament a les tasques de la llar (compres, neteja, manteniment i reparació, etc.). Sovint, es tracta de tasques que es realitzen de forma transversal i simultània o combinada amb altres tipus d'activitat, la qual cosa en dificulta la delimitació temporal.

L'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població s'aproxima a la mesura d'aquest espai temporal mitjançant dos tipus de variables: la quantitat d'hores dedicades a les tasques domèstiques i familiars, i el nivell de repartiment dels diversos tipus de treballs en les llars barcelonines.

Resum

- L'esfera del treball domèstic i familiar es troba en un **procés de canvi lent** però que es manté de forma progressiva amb el pas del anys. Les dades constaten que aquest és un àmbit on encara hi ha **importantes diferències de gènere** i les dones continuen dedicant-hi molt més temps que els homes. No obstant això, **la dedicació femenina tendeix a reduir-se a canvi d'un augment de la corresponsabilització del membres masculins** de les llars.
- Així, **les persones residents a Barcelona dediquen de mitjana 1 hora i 57 minuts diaris al treball domèstic i familiar**, un temps que ha anat decreixent amb el pas dels anys. Aquest descens es deu sobretot a la **menor dedicació de les dones** a aquestes tasques (una hora i mitja menys que l'any 1990). Amb tot, **els homes incrementen paulatinament el temps destinat a la llar**, amb un augment de 17 minuts entre 1990 i 2006, i participen cada cop més en la realització de les activitats quotidianes.
- En conjunt, es produeix una **reducció general del temps dedicat a les tasques familiars i domèstiques** en part compensada per **l'augment de la contractació de personal remunerat**. Més d'una quarta part de les llars té contractada una persona per hores, proporció que ha crescut en més d'un 6% des de 1995.

1.2.1. Les hores dedicades al treball familiar domèstic

La població de Barcelona dedica de mitjana 1 hora i 57 minuts diaris al treball familiar i domèstic l'any 2006. El més freqüent és dedicar-hi una hora o menys (31,2%) i d'una a dues hores al dia (21,4%). El 8,5% de la població no hi ha dedica cap hora.

L'evolució de les dades des de 1990 mostra una tendència de progressiva reducció del temps dedicat a aquestes tasques. L'any 2006 el temps mitjà és de 12 minuts menys que el 2000 i 42 minuts menys que l'any 1990. Aquest fet es deu a un augment de les dedicacions de menys de tres hores en detriment de les dedicacions més extenses. D'altra banda també s'observa un descens important del percentatge de persones que no hi dediquen cap hora (població que representava el 23,1% dels ciutadans l'any 1990 i que a 2006 són només el 8,5%).

Taula I.2.1. Hores diàries que les persones dediquen a les tasques de la llar (mitjana). Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Cap hora	23,1	18,0	12,5	8,5
Una hora o menys	20,9	25,2	29,8	31,2
De més d'1 a 2 hores	13,2	14,7	17,3	21,4
De més de 2 a 3 hores	10,6	10,9	12,3	17,6
De més de 3 a 6 hores	18,3	21,4	19,3	15,3
De més de 6 a 10 hores	9,2	7,8	4,4	2,7
Més de 10 hores	2,7	0,9	0,6	0,2
NS/NC	1,9	1,3	3,8	3,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores diàries	2:39	2:25	2:09	1:57
Nombre mitjà d'hores setmanals	18:33	16:55	15:03	13:39

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El treball domèstic i familiar és un dels àmbits amb majors desigualtats de gènere. **La població femenina dedica 2 hores i 42 minuts diaris al treball familiar domèstic l'any 2006**, i es concentren, majoritàriament, en franges de dedicació d'una a sis hores (69,5%). **L'evolució des de 1990 mostra una tendència a la reducció del nombre d'hores treballades**, sobretot entre la població que hi destina més de 3 hores (51,5% l'any 1990 per només un 30,3% l'any 2006), a canvi d'un augment en el percentatge de població que hi dedica menys de 3 hores (de 40,4% al 62,6%). Això resulta en una reducció de més de mitja hora diària en els últims 6 anys, i una reducció acumulada de gairebé 1 hora i mitja en els darrers 15 anys.

Taula I.2.2. Hores diàries que la població femenina dedica a les tasques de la llar (mitjana). Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Cap hora	5,5	4,0	4,0	3,9
Una hora o menys	12,3	13,6	18,2	18,1
De més d'1 a 2 hores	13,9	15,4	14,9	21,6
De més de 2 a 3 hores	14,2	14,6	16,2	22,9
De més de 3 a 6 hores	30,4	36,0	32,4	25,0
De més de 6 a 10 hores	16,6	13,8	7,9	5,0
Més de 10 hores	4,5	1,6	1,2	0,3
NS/NC	2,7	1,0	5,3	3,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores diàries	4:08	3:45	3:13	2:42
Nombre mitjà d'hores setmanals	28:56	26:15	22:31	18:54

Submostra formada per la població femenina.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La població masculina dedica, de mitjana, 1 hora i 5 minuts diaris al treball familiar domèstic l'any 2006. L'evolució des de 1990 permet observar dos tipus de canvi. En primer lloc, la **reducció del percentatge d'homes que no dedica cap hora al treball domèstic i familiar** (des del 43,9% l'any 1990 al 13,8% l'any 2006). I en segon lloc, un augment del temps de dedicació dels homes a aquest tipus de tasques, sobretot en el tram de població que hi destina d'1 a 3 hores diàries (50% l'any 1990 envers del 79,2% l'any 2006). Així doncs, **el temps de dedicació masculina al treball familiar domèstic creix 7 minuts diaris des de 2000 i 17 minuts des de 1990.**

Malgrat això, les diferències amb la població femenina segueixen sent importants, si bé la diferència baixa de les 3 hores i 20 minuts diàries existents l'any 1990 a 1 hora i 37 minuts l'any 2006.

Taula I.2.3. Hores diàries que la població masculina dedica a les tasques de la llar (mitjana). Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Cap hora	43,9	35,1	22,1	13,8
Una hora o menys	31,1	39,3	43,1	46,6
De més d'1 a 2 hores	12,5	13,9	19,9	21,2
De més de 2 a 3 hores	6,4	6,4	7,8	11,4
De més de 3 a 6 hores	4,0	3,4	4,4	3,9
De més de 6 a 10 hores	0,5	0,4	0,4	0,1
Més de 10 hores	0,6	0,0	0,0	0,0
NS/NC	1,0	1,6	2,2	2,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores diàries	0:48	0:48	0:58	1:05
Nombre mitjà d'hores setmanals	5:36	5:36	6:46	7:35

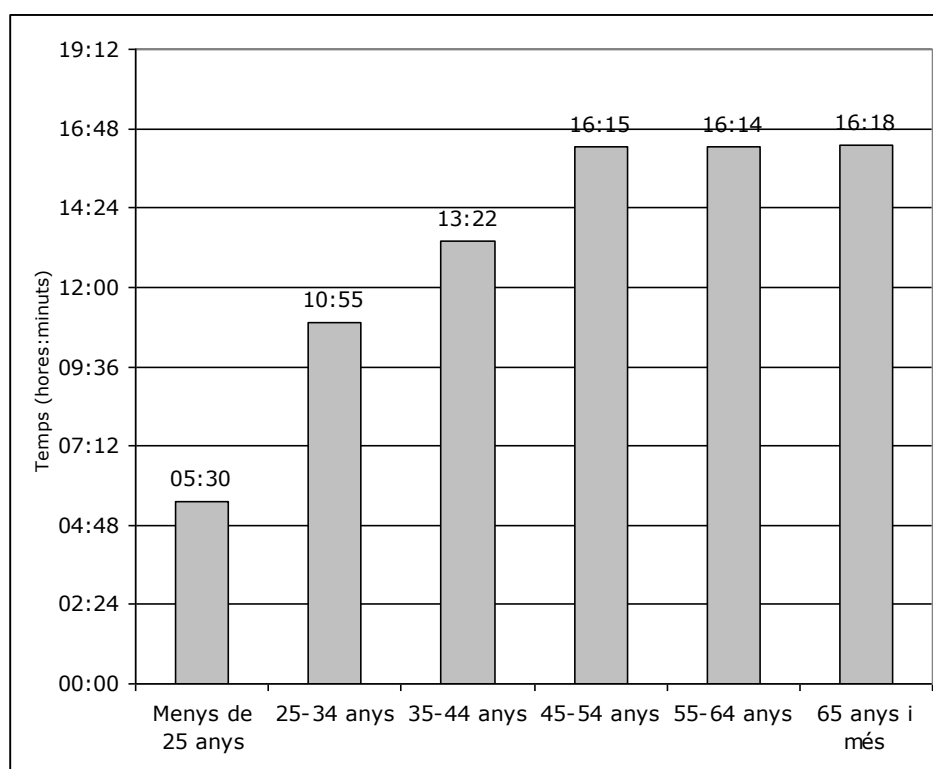
Submostra formada per la població masculina.

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La dedicació a les tasques de la llar creix amb l'edat, fins a establir-se al voltant de les 16 hores setmanals a partir dels 45 anys. Així, els joves són els que presenten una menor dedicació, amb 5 hores i 30 minuts a la setmana de treball domèstic, envers de les 16 hores i 18 minuts que hi dediquen els majors de 65 anys, una diferència d'11 hores setmanals.

Gràfic I.2.1. Hores setmanals que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva edat (mitjana). Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

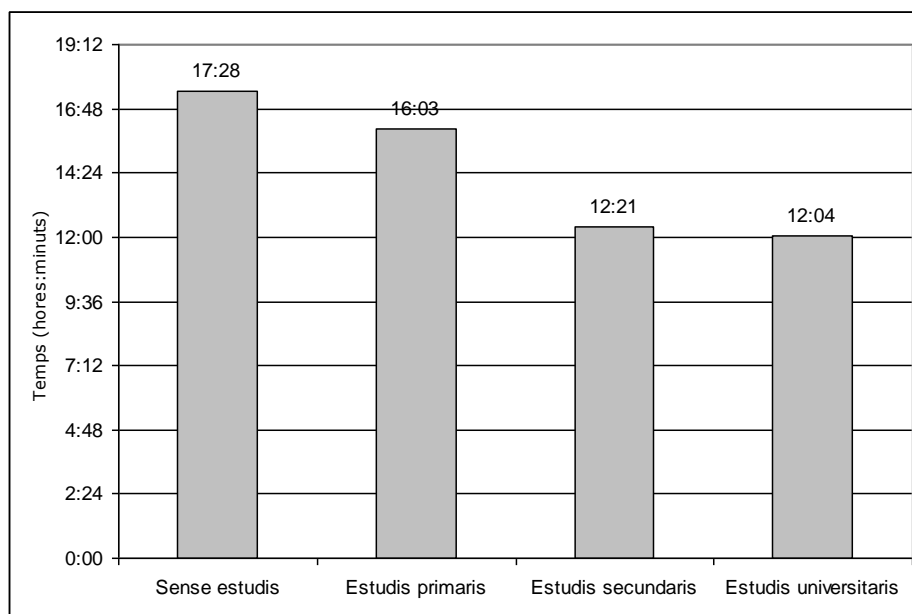
Taula I.2.4. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més
Cap hora	11,7	9,0	5,2	5,0	10,9	9,9
1 hora o menys	71,8	41,8	29,0	23,9	20,7	20,5
De mes de 1h a 2h	6,4	24,2	28,4	25,0	20,0	17,8
De mes de 2h a 3h	7,6	12,1	17,7	22,3	20,1	21,4
De mes de 3h a 6h	0,7	8,5	13,7	18,5	17,6	24,0
De mes de 6h a 10h	0,5	2,4	2,0	3,0	5,4	2,6
Mes de 10h	0,0	0,4	0,0	0,6	0,0	0,0
NS/NC	1,2	1,5	3,9	1,8	5,2	3,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Els habitants amb menor nivell d'estudis són els que més temps destinen a les tasques domèstiques a la setmana (17 hores i 28 minuts), mentre que a mesura que el nivell d'estudis creix, aquesta dedicació baixa fins a les 12 hores i 4 minuts dels individus amb estudis universitaris.

Gràfic I.2.2. Hores setmanals que la població dedica a les tasques de la llar segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

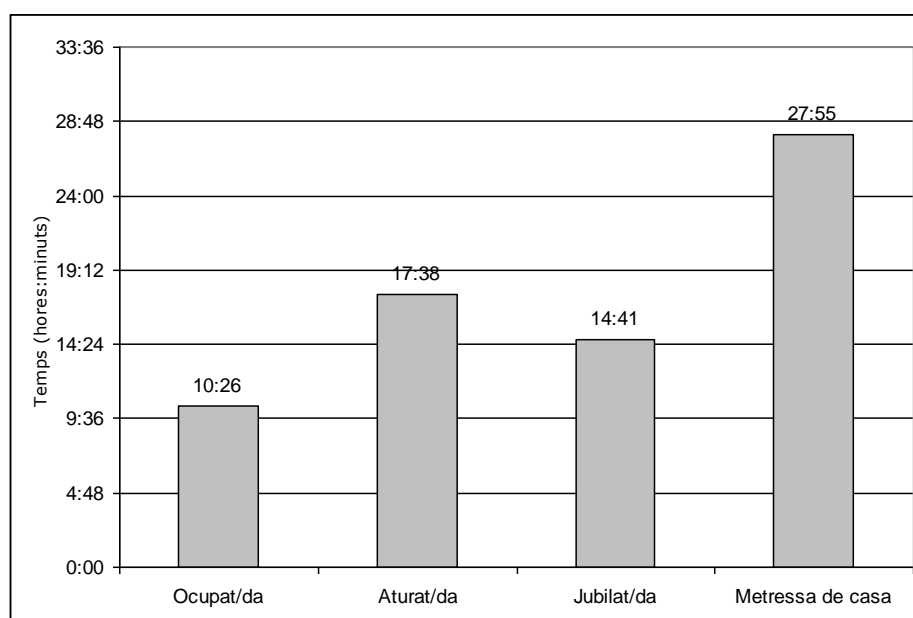
Taula I.2.5. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris
Cap hora	15,8	9,0	9,3	5,0
1 hora o menys	15,7	24,0	36,9	35,2
De mes de 1h a 2h	12,0	19,4	18,9	29,4
De mes de 2h a 3h	21,5	19,4	16,4	16,4
De mes de 3h a 6h	26,7	20,4	13,3	9,7
De mes de 6h a 10h	5,4	3,1	2,4	2,2
Mes de 10h	0,0	0,6	0,0	0,0
NS/NC	3,0	4,2	2,7	2,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La situació laboral de l'entrevistat també influeix en les hores dedicades a les tasques de la llar. Així, els ocupats són els que menys hores hi destinen (10 hores i 26 minuts setmanals), mentre que les mestresses de casa són les que presenten una major dedicació (27 hores i 55 minuts). En el cas dels jubilats i aturats, els primers són els que hi dediquen un temps menor amb 14 hores i 41 minuts setmanals, per 17 hores i 38 minuts dels segons, el que mostra una major activitat entre els aturats que entre els jubilats.

Gràfic I.2.3. Hores setmanals que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva situació laboral (mitjana). Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

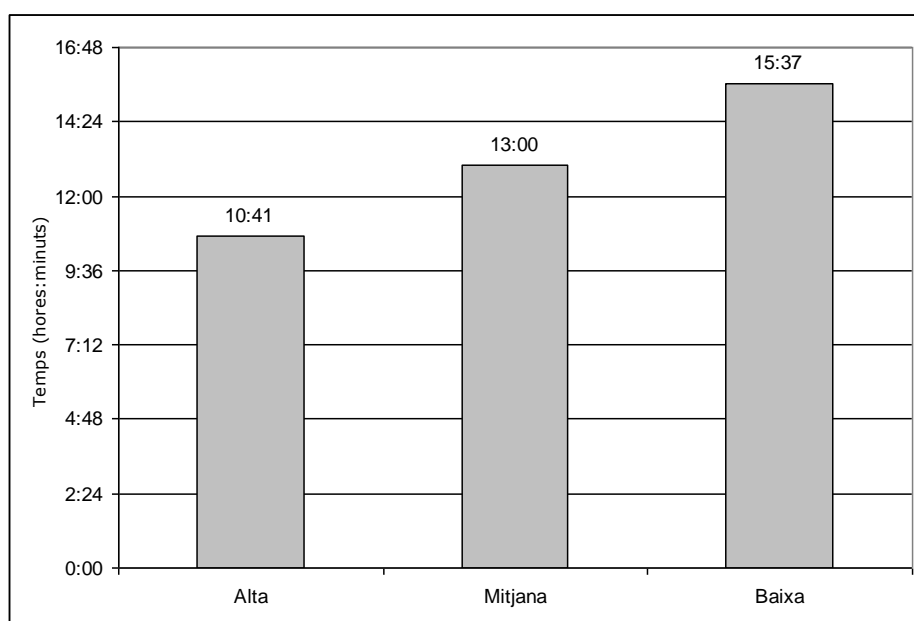
Taula I.2.6. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva situació laboral. Barcelona, 2006.

	Ocupat/da	Aturat/da	Jubilat/da	Mestressa de casa
Cap hora	9,1	3,9	8,9	1,8
1 hora o menys	37,1	25,8	25,7	3,9
De mes de 1h a 2h	26,6	26,3	20,0	10,2
De mes de 2h a 3h	15,9	16,5	20,5	25,2
De mes de 3h a 6h	8,3	17,3	19,2	42,4
De mes de 6h a 10h	1,0	2,6	1,7	12,6
Mes de 10h	0,0	1,8	0,0	0,6
NS/NC	2,0	5,8	4,0	3,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La categoria professional mostra com els treballadors de qualificació baixa destinen més hores a les tasques de la llar, mentre que a mesura que augmenta la categoria, el temps de dedicació es redueix. Així, els treballadors de categoria baixa hi dediquen 15 hores i 37 minuts a la setmana, envers de les 10 hores i 41 minuts dels individus de categories professionals altes.

Gràfic I.2.4. Hores setmanals que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva categoria professional (mitjana). Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula I.2.7. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

	Alta	Mitjana	Baixa
Cap hora	8,4	7,4	9,2
1 hora o menys	36,7	31,7	26,4
De mes de 1h a 2h	27,3	25,1	18,1
De mes de 2h a 3h	16,8	16,1	19,9
De mes de 3h a 6h	6,8	14,2	19,1
De mes de 6h a 10h	1,4	2,2	3,7
Mes de 10h	0,0	0,0	0,3
NS/NC	2,6	3,2	3,2
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

1.2.2. La distribució de les tasques familiars i domèstiques

L'àmbit domèstic segueix essent un espai amb diferències rellevants en la distribució de les responsabilitats. **Tots els indicadors continuen assenyalant que les dones assumeixen majoritàriament la responsabilitat en la realització de les tasques domèstiques, tot i que la tendència és cap a l'augment de la corresponsabilització amb la parella i els altres membres de la llar.**

L'any 2006, la neteja i cura de la roba recau en la persona principal femenina en un 67,9% dels casos i tan sols un 5,7% en la persona principal masculina. Malgrat això, des de 1985 s'observa una tendència cap a una major responsabilitat compartida de les dues persones principals (del 2,1% al 10,5%). La contractació de persones remunerades és minoritària (6%).

Taula I.2.8. Persona encarregada de la neteja i cura de la roba. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Persona principal masculina	1,5	2,0	2,7	2,7	5,7
Persona principal femenina	80,9	78,0	77,9	72,3	67,9
Ambdues conjuntament	2,1	5,5	4,8	7,1	10,5
Altres persones de la llar ¹¹	15,4	8,4	8,1	9,5	9,4
Persona de fora de la llar no remunerada	-	-	1,0	0,6	0,5
Persona remunerada	-	6,1	5,5	7,6	6,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹¹ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

Una situació similar es dona en el cas de la persona encarregada de cuinar, on la dona és la principal responsable en un 61,4% dels casos, en contraposició al 10,7% dels homes. En un 14,6% dels casos se'n fan càrrec ambdós conjuntament i en un 10,1% altres persones de la llar. L'evolució des de 1995 mostra una tendència a la baixa de la responsabilitat exclusiva de la dona, un increment del percentatge d'homes com a principals responsables, i un creixement també de la responsabilitat compartida.

**Taula I.2.9. Persona encarregada de cuinar.
Barcelona, 1995-2006.**

	1995	2000	2006
Persona principal masculina	4,6	5,4	10,7
Persona principal femenina	76,0	71,7	61,4
Ambdues conjuntament	8,0	10,3	14,6
Altres persones de la llar ¹²	8,2	9,7	10,1
Persona de fora de la llar no remunerada	1,3	0,5	0,3
Persona remunerada	1,9	2,1	2,6
NS/NC	0,0	0,2	0,2
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹² Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

Pel que fa a la neteja de la cuina, se'n fa càrrec la persona principal femenina en un 56,1% dels casos, i tan sols en un 8,7% assumeix la plena responsabilitat l'home. El 15,7% comparteix la tasca i l'11,6% ho realitzen altres persones de la llar. El 7,6% del entrevistats compten amb una persona remunerada. L'evolució des de 1995 també mostra una reducció de la responsabilitat única de la dona en aquest àmbit, a canvi d'un increment de la responsabilitat de l'home.

**Taula I.2.10. Persona encarregada de netejar la cuina.
Barcelona, 1995-2006.**

	1995	2000	2006
Persona principal masculina	4,1	5,0	8,7
Persona principal femenina	68,2	62,3	56,1
Ambdues conjuntament	8,6	12,6	15,7
Altres persones de la llar ¹³	12,7	13,1	11,6
Persona de fora de la llar no remunerada	1,3	0,4	0,3
Persona remunerada	5,1	6,4	7,6
NS/NC	0,0	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹³ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

La neteja i manteniment de la casa el realitzen les dones en un 52,7% dels casos. Només un 5,8% d'homes es responsabilitzen de la tasca, que és compartida en un 16,3% dels casos. Aquesta és una de les tasques amb major presència de persones remunerades (14%). Com en les tasques anteriors, l'evolució des de 1995 mostra una reducció de la responsabilitat de la dona, un lleuger increment del percentatge d'homes com a principals encarregats i un increment de llars on es comparteix la feina.

Taula I.2.11. Persona encarregada de la neteja i el manteniment de la casa. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Persona principal masculina	2,5	2,6	5,8
Persona principal femenina	63,4	58,3	52,7
Ambdues conjuntament	9,1	11,4	16,3
Altres persones de la llar ¹⁴	12,2	11,3	10,6
Persona de fora de la llar no remunerada	1,0	0,7	0,3
Persona remunerada	11,8	15,6	14,0
NS/NC	0,0	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹⁴ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. L'any 1990 inclou la resta de categories de resposta.

La compra d'aliments la realitza en un 43,3% dels casos la persona principal femenina, en un 11,9% la persona principal masculina i en un 30,6% és realitzada per ambdues persones, essent, juntament amb l'administració dels diners, la tasca més repartida entre els membres de la llar. Precisament, aquesta és una de les tasques que ha experimentat una transformació més gran en els últims anys, amb una disminució significativa del percentatge de dones encarregades, un increment del nombre d'homes encarregats, així com un augment de la corresponsabilització.

**Taula I.2.12. Persona encarregada de la compra d'aliments.
Barcelona, 1990-2006.**

	1990	1995	2000	2006
Persona principal masculina	4,9	5,9	7,4	11,9
Persona principal femenina	70,0	63,1	57,5	43,3
Ambdues conjuntament	16,0	18,8	22,2	30,6
Altres persones de la llar ¹⁵	4,8	8,6	10,7	11,8
Persona de fora de la llar no remunerada	0,0	0,0	0,7	0,8
Persona remunerada	0,0	1,1	1,4	1,5
NS/NC	4,2	2,5	0,2	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹⁵ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

Les reparacions de l'habitatge és l'única tasca on l'home té una responsabilitat superior a la de la dona, sent-ne l'encarregat en un 47,8% dels casos, davant del 9,9% en què ho és la dona. No obstant, és la tasca on més intervenen persones remunerades externes (24,8%). La distribució d'aquesta tasca s'ha mantingut força estable al llarg dels anys.

Taula I.2.13. Persona encarregada de les reparacions generals de l'habitatge. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Persona principal masculina	49,3	47,2	43,5	43,0	47,8
Persona principal femenina	18,4	9,6	9,0	9,8	9,9
Ambdues conjuntament	5,9	6,3	3,6	4,4	7,8
Altres persones de la llar ¹⁶	25,6	8,4	5,1	6,4	6,0
Persona de fora de la llar no remunerada	-	-	1,7	2,1	3,2
Persona remunerada	-	28,5	36,9	34,2	24,8
NS/NC	0,8	0,0	0,1	0,1	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹⁶ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

L'administració dels diners recau, l'any 2006, majoritàriament en la dona (36,1%) o en ambdós membres de la llar (36,8%). En un 17% dels casos se'n responsabilitza la persona principal masculina. L'evolució mostra una tendència a disminuir el pes de la dona com a administradora única dels diners, i un increment de la participació de l'home.

**Taula I.2.14. Persona encarregada de l'administració dels diners.
Barcelona, 1985-2006.**

	1985	1990	1995	2000	2006
Persona principal masculina	11,9	12,5	12,2	13,6	17,0
Persona principal femenina	52,8	48,5	48,3	48,3	36,1
Ambdues conjuntament	29,2	34,5	35,0	31,2	36,8
Altres persones de la llar ¹⁷	4,8	4,3	3,6	6,1	9,1
Persona de fora de la llar no remunerada	-	-	0,6	0,2	0,4
Persona remunerada	-	0,1	0,1	0,3	0,2
NS/NC	1,2	0,0	0,2	0,2	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹⁷ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com quan és compartida per la persona principal masculina o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

L'atenció als nens menors de 10 anys la realitza en un 51,5% dels casos la mare, en un 38% de les ocasions la responsabilitat és compartida entre pare i mare, i només en un 3,6% de llars el responsable principal és el pare. L'evolució des de 1985 indica que lentament es va reduint la responsabilitat exclusiva femenina a canvi d'un increment de la responsabilitat compartida.

Taula I.2.15. Persona que es fa càrrec principalment dels nens menors de 10 anys. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Mare	69,3	55,0	56,7	47,7	51,5
Pare	1,8	1,8	3,7	1,7	3,6
Ambdós conjuntament	20,8	29,9	33,2	35,9	38,0
Altres familiars de la llar ¹⁸	8,0	12,9	5,5	3,1	1,2
Altres familiars de fora de la llar ¹⁹	-	-	-	5,2	1,2
NS/NC	0,2	0,5	1,0	6,3	4,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per les llars amb nens petits (menors de 10 anys).

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

¹⁸ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres familiars de la llar, així com quan és compartida pel pare o per la mare amb altres persones de la llar. Els anys 1985 i 1990 inclouen la resta de categories de resposta.

¹⁹ L'any 1995 només es preguntava en relació als familiars residents a la llar.

La cura de les persones dependents també recau principalment sobre les dones. En un 47,4% dels casos es fan càrrec dels ancians, en el 37,4% dels malalts i en el 55,4% dels discapacitats. La cura de les persones malaltes és la tasca que assumeixen amb major proporció els homes (14,2%) i que es realitza conjuntament en un major percentatge de llars (25,3%). Fer-se càrrec dels ancians és la tasca que es reparteix més entre els altres membres de la llar i en què més sovint es contracta personal remunerat²⁰.

Taula I.2.16. Persona que es fa càrrec principalment dels membres de la llar ancians, malalts i/o discapacitats. Barcelona, 2000-2006.

	2000	2006		
	Tots	Ancians	Malalts	Discapacitats
Persona principal masculina	8,9	9,6	14,2	6,2
Persona principal femenina	50,0	47,4	37,4	55,4
Ambdues conjuntament	14,8	12,2	25,3	18,9
Altres persones de la llar ²¹	20,3	19,2	11,5	6,0
Persona de fora de la llar no remunerada	1,3	1,1	5,1	2,8
Persona remunerada	3,4	9,8	0,0	2,2
NS/NC	1,3	0,7	6,5	8,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per les llars amb ancians, malalts i/o discapacitats.

Font: IERMB (2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

²⁰ No és possible analitzar l'evolució conseqüència de la desagregació de la pregunta en ancians, malalts i/o discapacitats.

²¹ Inclou els casos en què els encarregats de realitzar aquesta tasca són altres membres de la llar, així com o per la persona principal femenina amb altres persones de la llar quan és compartida per la persona principal masculina.

Pel que fa a la disposició de serveis remunerats a la llar, una quarta part dels entrevistats té contractada una assistenta per hores. Aquest és el servei remunerat més utilitzat, ja que la resta (assistenta interina, cangur, personal per a cura de persones dependents i professors particulars) se situen en percentatges molt reduïts d'entre l'1% i el 3%.

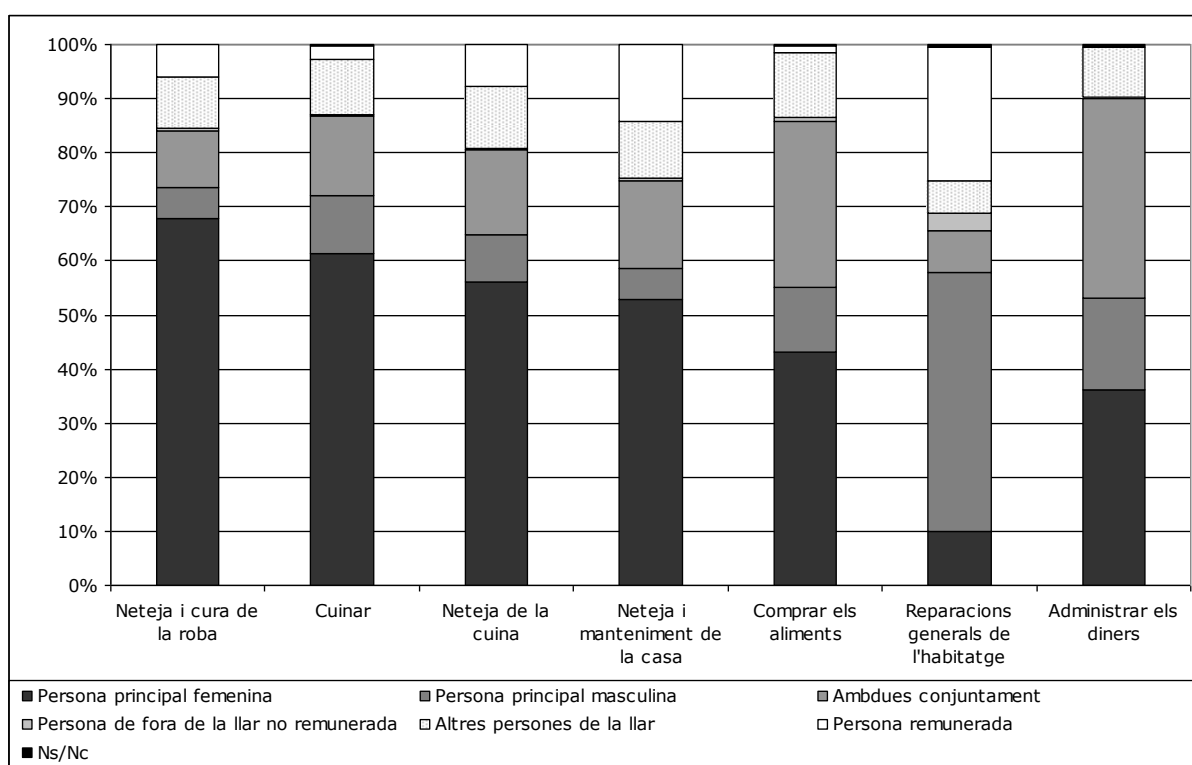
Taula I.2.17. Serveis remunerats presents a les llars on viuen les persones entrevistades. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Assistentia interina (no es queda a dormir)	1,2	2,6	2,1	1,6	1,5
Assistentia per hores	20,0	21,7	20,0	25,0	26,3
Cangur per als nens	-	-	1,4	1,4	2,5
Personal per a la cura de malalts o persones grans	-	-	-	0,7	0,8
Professor particular	-	1,9	3,0	1,8	1,3

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

En resum, doncs, s'observa que la persona principal femenina és la que s'ocupa, en un major percentatge de llars, del conjunt de les tasques domèstiques, arribant a representar, de mitjana, vora el 50% en el conjunt de feines. Això és cert per totes les tasques, a excepció de les reparacions generals de l'habitatge, en què el paper de la persona principal masculina és més rellevant, i en l'administració dels diners, en què la responsabilitat està més repartida.

Gràfic I.2.5. Persona encarregada de la realització de tasques domèstiques i familiars. Barcelona, 2006.²²

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

²² No s'ha incorporat al gràfic la cura d'ancians malalts i discapacitats, així com fer-se càrrec dels menors de 10 anys. En el cas dels nens les categories no són les mateixes que en els altres casos, mentre que en el cas de la cura de malalts ancians i discapacitats, la mostra és molt més reduïda que a la resta de tasques.

1.2.3. La freqüència de les compres d'aliments

La compra d'aliments es realitza **majoritàriament un cop per setmana** (50,6%), i en menor mesura, cada dos o tres dies (26,2%). **La tendència des de 1990 apunta a un canvi en les pautes de consum, amb una reducció progressiva de la freqüència en les compres.** Així, mentre incrementa el percentatge de població que fa les compres una o dues vegades al mes o un cop a la setmana, disminueix el nombre de barcelonins que fan compres diàries o entre 2 i 3 dies a la setmana.

Taula I.2.18. Periodicitat en la compra principal d'aliments a la llar. Barcelona, 1990-2006.

	1990	1995	2000	2006
Cada dia	-	17,0	12,9	10,7
Cada dos o tres dies ²³	47,4	27,7	32,3	26,2
Una vegada a la setmana	47,6	46,2	45,4	50,6
Una o dues vegades al mes	2,7	6,1	3,8	6,7
Sense periodicitat fixa	1,7	2,2	1,9	2,3
NS/NC	0,6	0,9	3,7	3,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

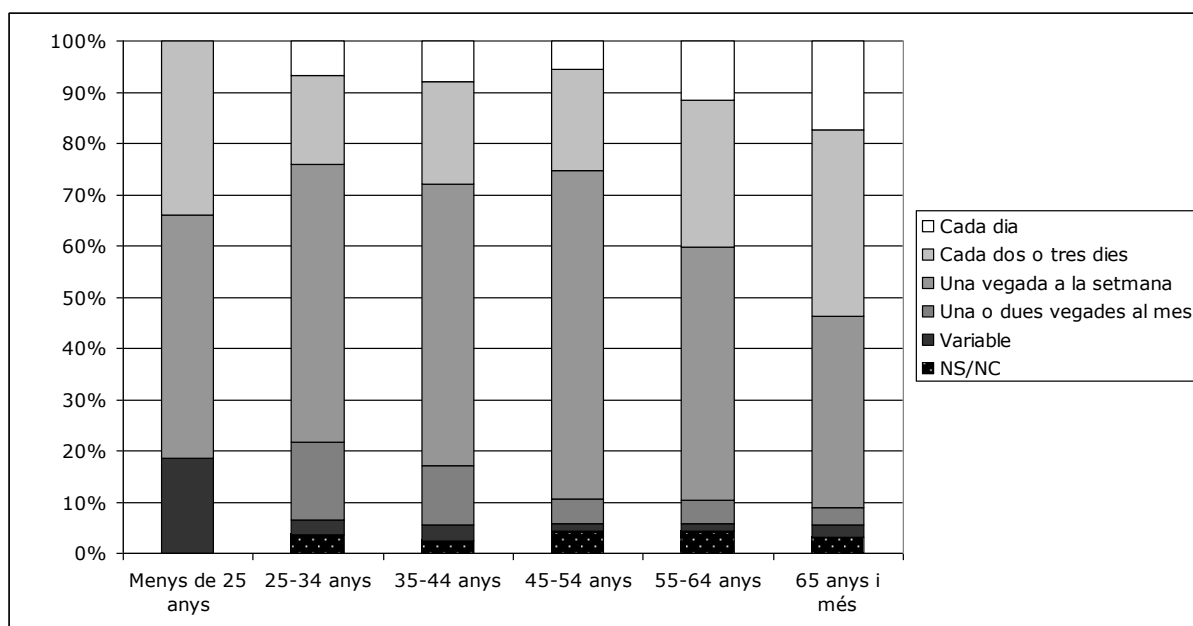
Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

²³ L'any 1990 aquesta categoria inclou l'anterior.

Aquesta és una tasca força diferenciada generacionalment: com més jove és la població, més es concentren les compres i menys temps s'hi dedica. S'observa com els individus de 25 a 34 anys presenten una menor freqüència en la compra d'aliments. Aquesta creix amb l'edat, fins a arribar a la població de 65 anys i més, que són els que van a comprar aliments més sovint.

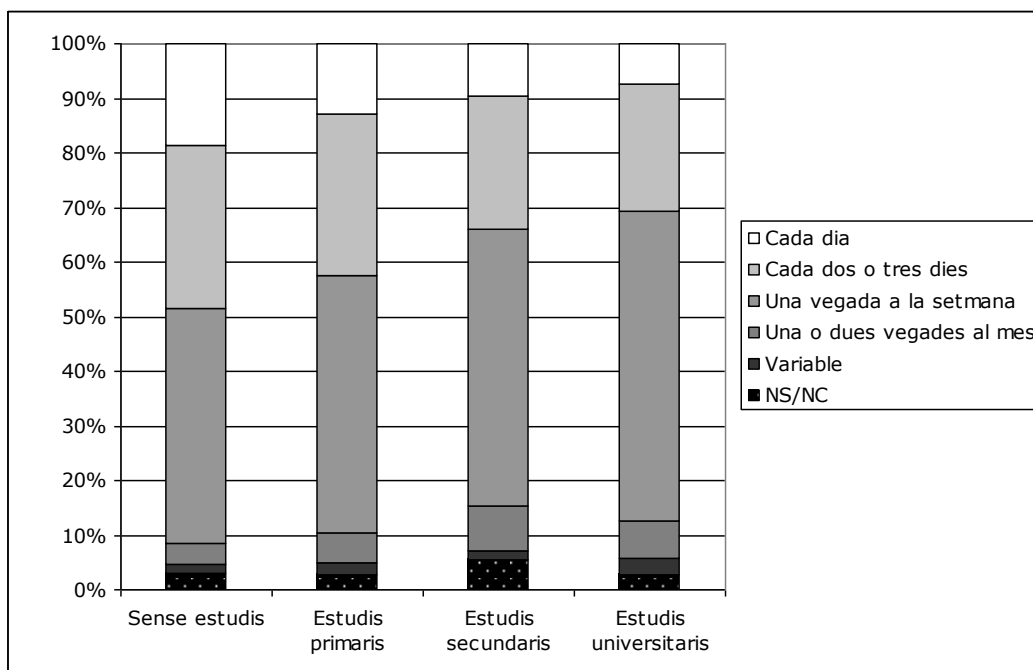
Gràfic I.2.6. Periodicitat en la compra principal d'aliments segons l'edat del cap de família. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La freqüència de les compres varia segons la posició social dels individus. Un indicador n'és el nivell d'estudis, que permet observar una disminució de la periodicitat en la compra principal d'aliments a mesura que augmenta el nivell d'estudis del cap de família.

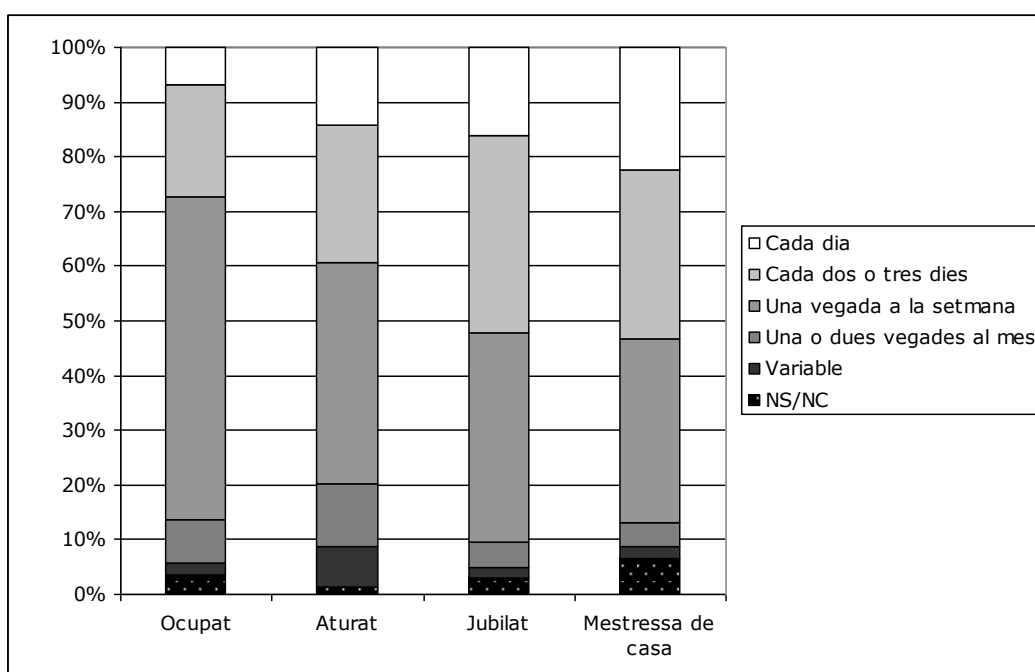
Gràfic I.2.7. Periodicitat en la compra principal d'aliments segons el nivell d'estudis del cap de família. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La situació laboral incideix en la disponibilitat de temps i, per tant, en la freqüència amb què les famílies realitzen les seves compres. Les llars on la compra es realitza amb major freqüència són aquelles on el cap de família és una mestressa de casa (el 22,5% compra els aliments cada dia), seguides d'aquelles on ho és un jubilat (16,1%). A les llars on el cap de família està en actiu, la preferència a l'hora de comprar aliments és fer-ho un cop per setmana o una o dues vegades al mes.

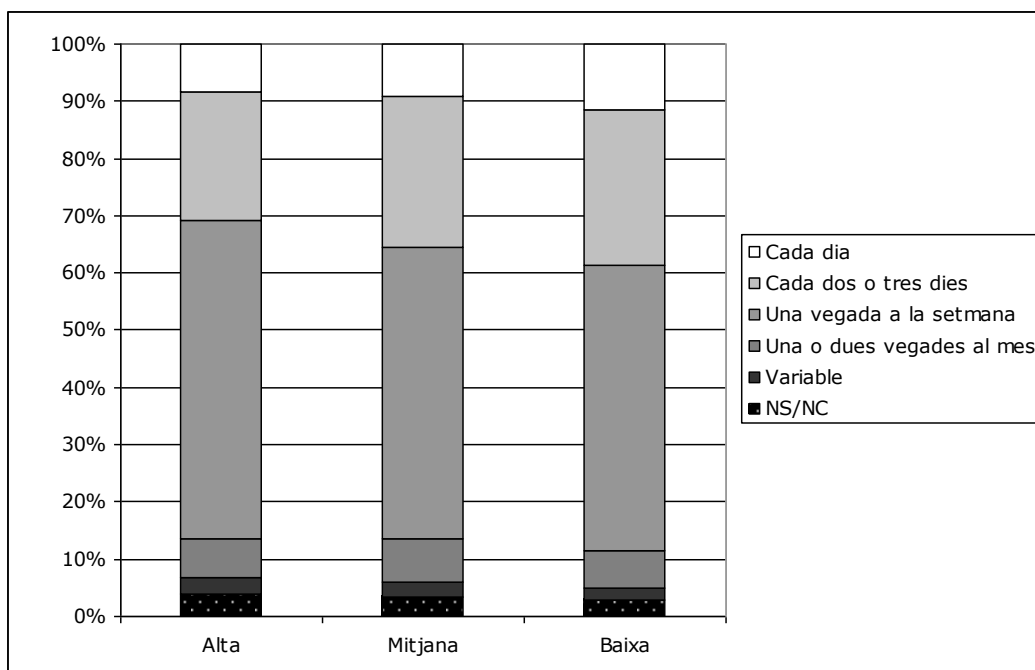
Gràfic I.2.8. Periodicitat en la compra principal d'aliments segons la situació laboral del cap de família. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La categoria professional també influeix en la periodicitat de les compres d'aliments, amb freqüències superiors en les categories professionals baixes.

Gràfic I.2.9. Periodicitat en la compra principal d'aliments segons la categoria professional de la població. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

1.2.4. El treball familiar domèstic als districtes de la ciutat²⁴

El temps mitjà dedicat al treball domèstic als districtes de la ciutat oscil·la entre les dues hores i mitja de Nou Barris i l'hora i mitja de Sant Martí, sense que s'observi cap pauta general.

On sí hi ha diferències clarament relacionades amb les característiques sociodemogràfiques dels residents, sobretot amb seu nivell de renda, és en la disposició d'algun tipus de servei remunerat a la llar. Destaquen Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, amb percentatges molt superiors a la mitjana en pràcticament tots els serveis. Per contra, Nou Barris i Ciutat Vella destaquen pel baix percentatge de població que disposa de la majoria dels serveis.

1.2.5. El treball familiar domèstic a la província de Barcelona²⁵

Barcelona és l'àmbit provincial on es dedica un temps menor a les tasques de la llar (1 hora i 57 minuts diaris). La primera corona és on més temps s'hi dedica, amb 20 minuts més al dia que a Barcelona ciutat. El temps de dedicació decreix a mesura que hom s'allunya de la primera corona, fins a arribar als habitants de la resta de la província, que dediquen un temps similar als dels barcelonins a les tasques domèstiques.

L'evolució constata una reducció en el temps dedicat a les tasques de la llar al voltant dels 30 minuts en els últims 10 anys en el territori provincial.

²⁴ Vegeu les dades a l'Annex.

²⁵ Vegeu les dades a l'Annex.

1.3. El temps lliure i de lleure

L'última esfera temporal analitzada és la del temps lliure i temps de lleure. En aquest àmbit hi tenen cabuda totes aquelles activitats "no obligades" per motiu de treball o d'estudi, segons la definició que en fan els propis entrevistats. L'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població* s'hi aproxima mitjançant quatre tipus de mesures:

- El **temps dedicat a les activitats de lleure**. L'aproximació a aquests usos del temps es fa a partir de la freqüència de la realització d'aquestes activitats.
- **La percepció** que tenen els residents a la ciutat sobre la disponibilitat personal de temps lliure i les variacions que experimenta aquesta percepció entre els diferents grups socials.
- **El temps de descans** de la població, és a dir, la quantitat d'hores que els barcelonins dormen.
- I, el **temps de vacances** de què disposa la població.

Tal i com ja es va observar en l'estudi anterior, aquesta és una esfera que pot estar més o menys plena d'activitats en funció de l'ús que en vulgui fer cada ciutadà. Amb tot, allò que en dèiem "la fina frontera entre el temps de lleure (aquell temps en què es realitzen activitats de lleure), el temps lliure (aquell temps en què no es realitzen activitats obligades en sentit ampli, fins i tot de lleure i que resta per la persona) i el temps buit (aquell temps no omplert per res)" pren entitat a partir del significat que els diferents grups socials li atorguen.

Resum

- El temps de lleure dels barcelonins i barcelonines s'omple d'un **nombre creixent i divers d'activitats**, tant dins com a fora de la llar.
- **L'edat és el factor que més influeix en el lleure**, essent les persones més joves les que realitzen més activitats, sobretot fora de casa.
- **El 36,6% de la població té la percepció de disposar de poc temps lliure.** L'escassetat de temps és un **fenomen creixent** i cada vegada són més les persones que declaren no tenir prou temps lliure. Aquest fet no afecta a tots els col·lectius socials per igual i les menys satisfetes amb el seu temps són les persones en edats compreses entre els vint-i-cinc i els quaranta-quatre anys.
- Els barcelonins dormen una mitjana de gairebé vuit hores al dia, valor que es manté força estable amb el pas dels anys.
- **El 70,7% de la població** ha pernoctat un mínim de quatre nits seguides fora del seu domicili en algun **període vacacional**. L'estiu és l'època de l'any en què més gent marxa de casa, amb un 64,2% de residents que surten de la ciutat.

1.3.1. El temps per al lleure

Les activitats de lleure dins i fora de la llar

Els barcelonins i barcelonines realitzen habitualment entre una i tres activitats de lleure a casa (87,8%). Des de 1995 ha anat augmentant el número d'activitats realitzades, baixant el percentatge de població que només en fa una i incrementant els que en fan tres i més.

Taula I.3.1. Nombre d'activitats de lleure realitzades dins de la llar. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Cap	3,2	1,3	1,5
Una	43,3	32,0	23,9
Dos	38,9	34,5	37,5
Tres	12,4	21,0	26,4
Quatre	1,9	7,6	8,0
Cinc	0,3	3,0	2,6
NS/NC	0,1	0,7	0,0
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El número d'activitats realitzades fora de la llar també se situa majoritàriament entre una i tres (86,4%). Així com passava amb les activitats realitzades a casa, la tendència dels darrers anys ha estat de creixement.

Taula I.3.2. Nombre d'activitats de lleure realitzades fora de la llar. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Cap	5,4	3,2	3,5
Una	57,5	43,0	32,3
Dues	27,8	29,2	34,6
Tres	7,3	15,6	19,5
Quatre	1,6	6,4	7,7
Cinc	0,2	2,0	2,4
NS/NC	0,2	0,7	0,0
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El número d'activitats realitzades tant a casa com a fora no varia per a homes i dones. Les diferències es detecten sobretot en l'edat de les persones, ja que a mesura que augmenta l'edat, disminueixen les activitats de lleure. També es realitza un major nombre d'activitats segons incrementa el nivell d'estudis i la categoria professional. Així, les persones amb un lleure més actiu són les joves i les de major formació i qualificació professional.

Veure la televisió i llegir són les dues activitats més freqüents a casa (57,2% i 52,5% respectivament). Altres activitats, com escoltar música, connectar-se a internet o fer labors compten també amb un nombre important de practicants (19,5% i 10,1%). L'evolució des de 1995 mostra la incorporació d'internet com a nova activitat de lleure dins de la llar. Si bé aquest fet ja era apreciable l'any 2000, el 2006 internet es confirma com l'activitat amb més creixement. La resta d'activitats d'oci es mantenen estables, amb petites diferències entre els anys estudiats.

**Taula I.3.3. Taxes de les activitats de lleure realitzades dins de la llar²⁶.
Barcelona, 1995-2006.**

	1995	2000	2006
Veure TV o vídeo	44,3	56,9	57,2
Llegir	48,3	52,2	52,5
Escoltar música	15,1	21,1	19,5
Internet	-	-	13,6
Fer labors	13,7	13,4	10,1
Fer repòs	5,8	8,3	8,4
Fer feines de la llar	5,4	5,1	7,6
Jugar amb l'ordinador/Internet/Consola ²⁷	2,9	11,9	6,9
Jugar amb els nens	4,1	4,1	5,9
Estudiar	7,0	4,1	5,1
Estar o parlar amb la família	2,4	4,2	5,0
Fer activitats artístiques	2,5	4,1	4,8
Escoltar la ràdio	3,4	7,5	3,9
Practicar hobbies	5,2	4,7	3,3
Fer bricolatge/reparacions	1,4	2,5	2,8
Tenir cura de les plantes	1,4	2,3	2,7
Tenir cura del cos	1,4	2,5	1,2
Rebre visites	7,0	4,1	0,9

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

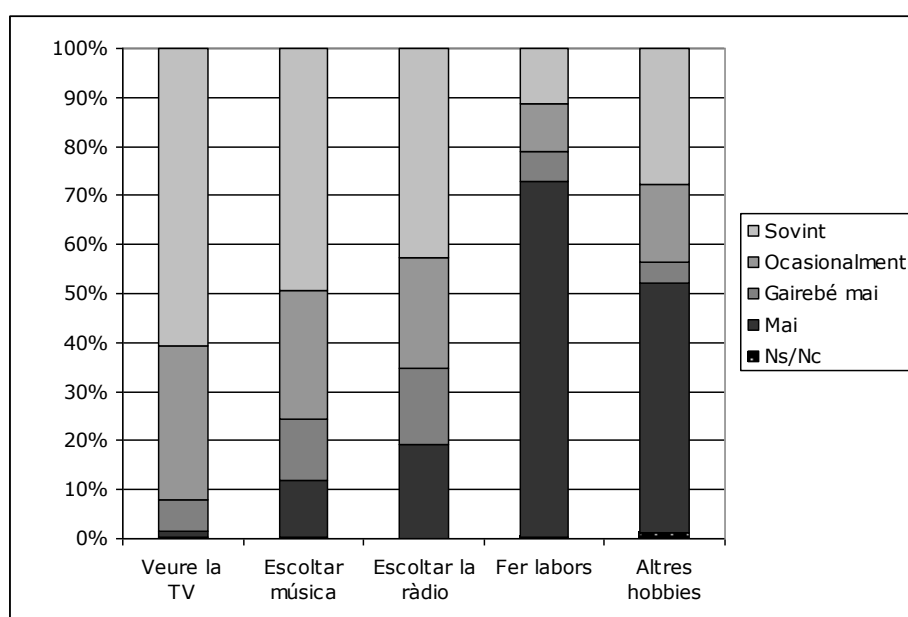
IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

²⁶ Pregunta oberta: no s'ha suggerit cap activitat a les persones entrevistades. S'han donat fins a cinc possibilitats de resposta a cada persona entrevistada: aquests percentatges es refereixen al total de respostes facilitades per la població de cada àmbit territorial.

²⁷ L'any 2006, aquesta categoria no inclou connectar-se a internet, que es presenta com una categoria pròpia.

L'enquesta pregunta per la freqüència amb què es realitzen algunes activitats concretes. D'acord amb el que s'acaba de veure, la televisió ocupa bona part del temps de lleure dels barcelonins: el 60,7% afirma veure-la sovint. Escoltar música o la radio a casa és menys freqüent tot i que un 49,4% i un 42,7% respectivament assegura fer-ho sovint. Fer labors o realitzar altres hobbies són activitats menys esteses entre la població barcelonina.

Gràfic I.3.1. Freqüència de realització d'activitats de lleure dins de la llar, 2006²⁸

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les activitats realitzades fora de la llar estan més diversificades que les realitzades a casa. L'activitat més freqüent és sortir a passejar (52,5%). Un 20,4% dels barcelonins esmenta com a activitat sortir a parlar o anar amb els amics o el xicot/xicoteta; un 21,8% per anar al cinema i un 19,9% per practicar algun esport. També destaquen anar de compres (15,9%) i anar a restaurants (11,2%).

L'evolució des de 1995 mostra un increment respecte l'any 2006 en gairebé totes les activitats, sobretot en la pràctica esportiva, anar de compres, però sobretot en anar a

²⁸ Aquesta pregunta s'ha realitzat a totes les persones entrevistades, independentment de les activitats de lleure que hagin mencionat a la pregunta oberta sobre les activitats de lleure que realitzen dins de casa.

restaurants. L'única activitat que perd un pes percentual significatiu és el passejar, si bé segueix sent amb molta diferència, l'activitat més practicada fora de la llar.

**Taula I.3.4. Taxes de les activitats de lleure realitzades fora de la llar²⁹.
Barcelona, 1995-2006.**

	1995	2000	2006
Passejar/voltar	50,3	56,3	52,5
Anar al cinema	11,6	21,7	21,8
Xerrar o anar amb amics o el xicot/a	10,2	20,1	20,4
Practicar esport	14,3	15,4	19,9
Anar de compres	8,8	14,1	15,9
Anar a restaurants	2,3	6,8	11,2
Fer excursions	9,1	6,7	9,5
Anar a bars/discoteques	9,9	9,5	9,3
Anar de visita	5,6	5,3	7,4
Fer activitats amb els nens i la família	2,4	3,2	6,1
Anar al teatre	3,2	4,9	5,5
Anar a museus o exposicions	3,6	4,3	4,3
Assistir a espectacles	1,1	0,8	2,6
Practicar hobbies	2,1	2,2	2,3
Anar al centre cívic	0,8	1,6	1,7
Anar al casal d'avis	0,9	1,1	1,2

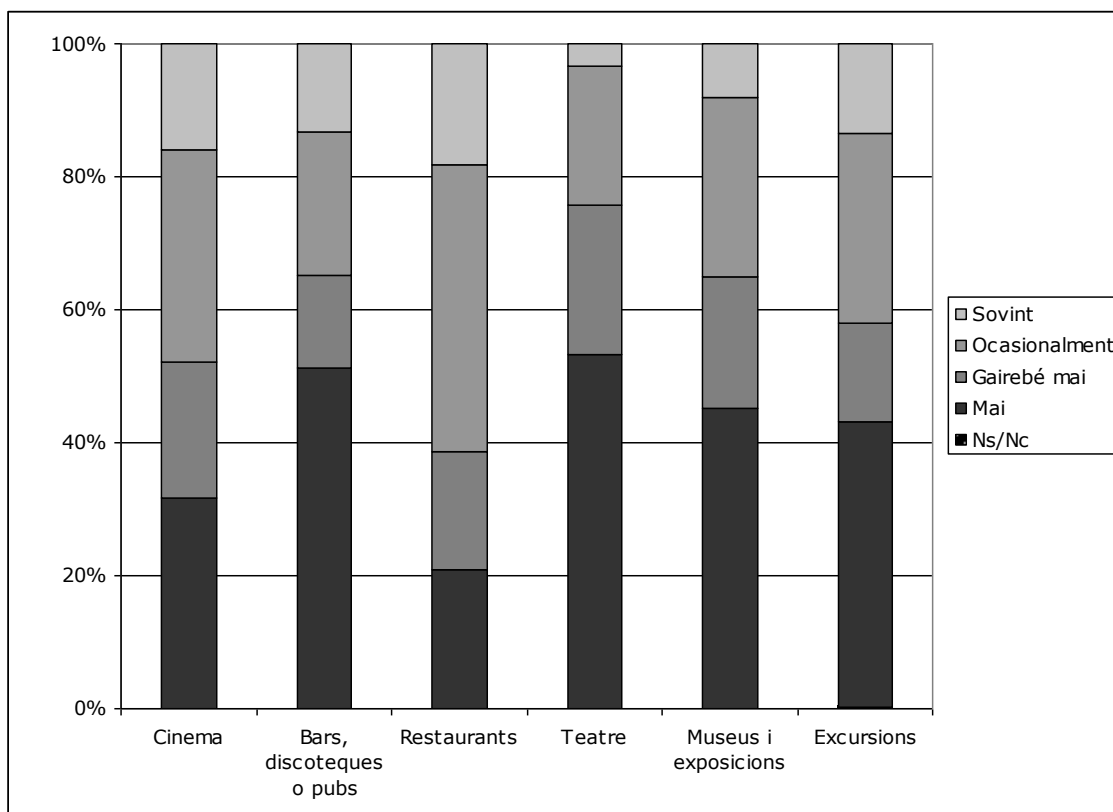
Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

²⁹ Pregunta oberta: no s'ha suggerit cap activitat a les persones entrevistades. S'han donat fins a cinc possibilitats de resposta a cada persona entrevistada: aquests percentatges es refereixen al total de respostes facilitades per la població de cada àmbit territorial.

La freqüència en què habitualment es realitzen algunes d'aquestes activitats destaca l'hàbit d'anar sovint a restaurants (18,1%) i al cinema (15,8%) molt per sobre d'altres activitats, especialment, anar al teatre (3,4%) i a museus i exposicions (8,2%).

Gràfic I.3.2. Freqüència de realització d'activitats de lleure fora de la llar. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La pràctica de l'esport com una activitat de lleure

El 42,9% de la població fa algun tipus d'activitat física de forma habitual. L'activitat més freqüent és anar a caminar, que practica el 19,7% de la població. Pel que fa a la resta, predominen la gimnàstica (19,7%) i la natació (18,7%). La freqüència setmanal en la pràctica d'activitat física s'agrupa per sota de les quatre vegades a la setmana.

**Taula I.3.5. Freqüència setmanal de l'activitat física.
Barcelona, 2006.**

	2006
Una vegada per setmana	18,6
Dues vegades per setmana	26,1
Tres vegades per setmana	19,8
Quatre vegades per setmana o més	27,6
Menys d'un cop per setmana	3,7
Menys d'un cop al mes	2,4
Ns/Nc	1,8
Total	100,0

Submostra formada per la població que practica alguna activitat física.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Respecte al 57,1% de població que no realitza cap tipus d'activitat física, el motiu principal és la manca de temps, que afecta a un 32% de la població no esportista. El segueixen, amb percentatges molt menors, la manca de ganes (17,9%) i els problemes de capacitat (15,8%) i d'edat (14,4%).

**Taula I.3.6. Motius per no realitzar esport.
Barcelona, 2006.**

	2006
Manca de temps	32,0
Manca de ganes	17,9
Massa cansat/da	3,7
No li agrada fer esport	9,5
No té capacitat	15,8
No té edat	14,4
No té instal·lacions a prop	,9
Massa car	3,7
Un altre motiu	,6
Ns/Nc	1,4
Total	100,0

Submostra formada per la població que no practica activitat física.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La realització d'algun tipus d'activitat física és més habitual entre els homes (50,9%) que entre les dones (36,0%). Es tracta d'una pràctica que disminueix amb l'edat, essent les persones més joves les que realitzen més esport (més de la meitat afirmen fer-ne habitualment), hàbit que tendeix a disminuir entre la població més gran, tot i que un terç dels majors de 65 anys afirmen fer activitat física, sobretot caminar.

1.3.2. La disponibilitat de temps lliure

Un 36,3% dels barcelonins assegura disposar de poc temps lliure, el 35,2% declara tenir-ne bastant, i el 27,2% afirma tenir-ne poc.

La percepció de disposar de poc temps lliure va creixent any rere any, alhora que disminueix el percentatge de persones que afirmen gaudir de molt temps. El percentatge de població que afirma tenir-ne poc ha passat del 31,6% de 1995 al 36,3% de 2006.

Taula I.3.7. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Molt	34,0	29,9	27,2
Bastant	34,4	35,1	35,2
Poc	31,6	34,0	36,3
NS/NC	0,1	1,0	1,2
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

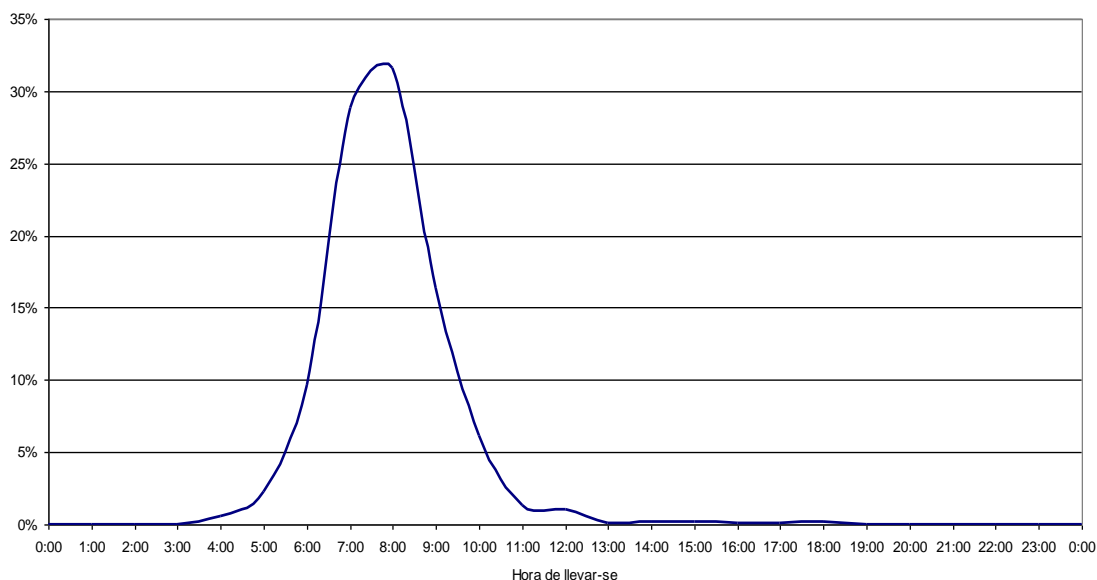
Tal i com es veurà en el proper capítol, la percepció que tenen els barcelonins sobre la disponibilitat de temps lliure canvia força en funció de les característiques dels entrevistats i de les seves circumstàncies vitals. Les diferències més significatives es donen segons l'edat, els estudis acabats, la situació laboral i la categoria professional de la població, essent les persones amb edats compreses entre els vint-i-cinc i els quaranta-quatre anys i les ocupades les que perceben disposar de menys temps lliure.

1.3.3. Hora de llevar-se, hora de dormir: el temps de descans dels barcelonins i barcelonines en els dies feiners

L'inici i el final de la jornada: l'hora de llevar-se, l'hora d'anar a dormir

Els barcelonins es lleven de mitjana a les 7 hores i 50 minuts. De fet, el 60,5% es lleva habitualment entre les set i les vuit del matí. L'11,9% es lleva abans de les set i el 22,4% de les nou en endavant. Aquesta distribució es manté estable des de 1995.

Gràfic I.3.3. Hora habitual en què la població es lleva els dies feiners. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

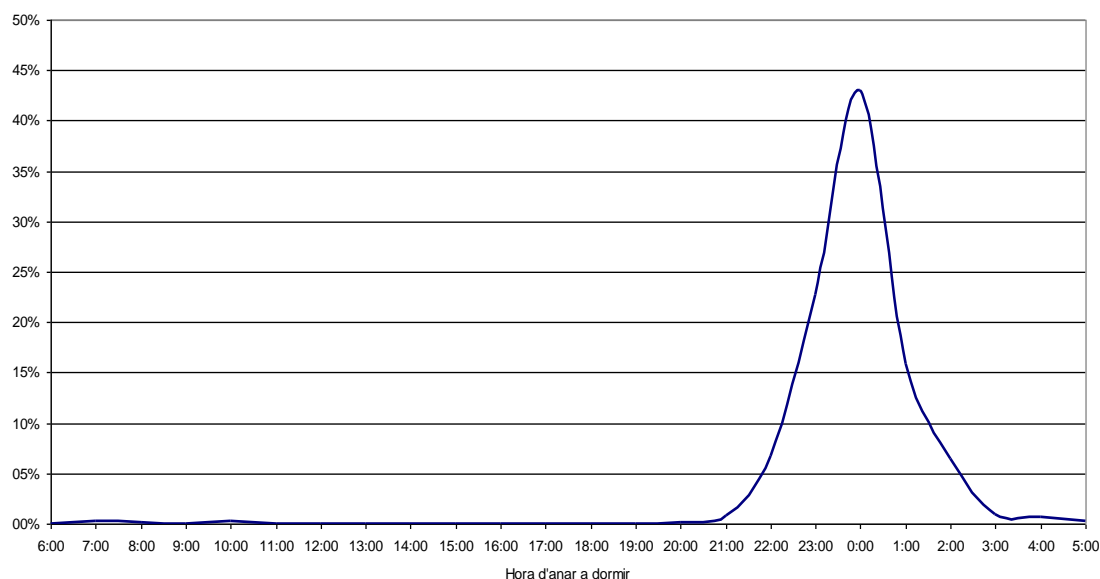
Taula I.3.8. Hora habitual en què la població de Barcelona es lleva en dies feiners (agrupada). Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Cinc del matí	2,1	2,2	2,3
Sis del matí	7,3	6,9	9,6
Set del matí	30,1	29,0	28,9
Vuit del matí	32,8	33,5	31,6
Nou del matí	17,7	18,6	16,3
Deu del matí	6,0	5,0	6,1
Altres hores	2,8	3,8	3,8
NS/NC	0,8	1	1,4
Total	100,0	100,0	100,0
Mitjana	7:49	7:53	7:50

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*. IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Respecte a l'hora d'anar a dormir, aquesta és, de promig, a les 23 hores i 48 minuts. La majoria va a dormir entre les onze de la nit i la una de la matinada (81,6%), essent un 43% els que hi van a les dotze. No s'observen canvis significatius respecte les anteriors edicions de l'enquesta.

Gràfic I.3.4. Hora habitual en què la població se'n va a dormir els dies feiners. Barcelona, 2006

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula I.3.9. Hora habitual en què la població se'n va a dormir els dies feiners (agrupada). Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Deu de la nit	5,4	6,2	6,7
Onze de la nit	23,1	22,1	22,7
Dotze de la nit	43,1	41,4	43,0
Una de la matinada	18,8	18,8	15,9
Dues de la matinada	4,5	5,2	6,5
Altres hores	4,1	5,1	3,8
NS/NC	0,9	1,3	1,5
Total	100,0	100,0	100,0
Mitjana	23:46	00:04	23:48

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

En conjunt, la població barcelonina dorm unes vuit hores diàries. Els últims anys ha augmentat lleugerament el temps que la població destina a dormir, increment que s'observa en pràcticament tots els grups socials. Les persones que descansen més hores són les de més de 65 anys, amb 9 hores i 3 minuts. Contràriament, els que menys hores dormen són els ocupats, amb 7 hores i 29 minuts, els d'edat compresa entre 35 i 44 anys, amb 7 hores i 41 minuts. així com les persones amb estudis universitaris, amb 7 hores i 36 minuts.

Taula I.3.10. Hores mitjanes de descans de la població segons les seves característiques sociodemogràfiques. Barcelona, 2000-2006.

Característiques població		Hores de son	
		2000	2006
Barcelona		7:48	08:02
Sexe	Home	7:38	07:50
	Dona	7:58	08:11
Edat	Menys 25 anys	7:18	07:50
	25-34 anys	7:19	07:41
	35-44 anys	7:19	07:36
	45-64 anys	7:50	07:43
	65 i més anys	8:56	09:03
Nivell d'estudis	Sense estudis	8:54	09:33
	Estudis primaris	8:02	08:21
	Estudis secundaris	7:24	07:48
	Estudis Universitaris	7:25	07:36
Situació laboral	Ocupat/da	7:10	07:29
	Aturat/da	8:00	08:07
	Inactiu	8:29	08:43

Font: IERMB (2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

1.3.4. El temps de vacances

L'any 2006, un 70,7% de la població resident a Barcelona ha pernoctat un mínim de 4 nits seguides fora del domicili. Aquesta dada no és estrictament comparable amb la de les edicions anteriors, si bé el percentatge de població que ha disposat de vacances se situa al voltant del 70%.

El període en què un major nombre de barcelonins han gaudit de vacances és l'estiu (64,2%). Aquesta és també l'època de l'any en què es gaudeix de més dies de descans, essent un 17,9% els que marxen entre una i dues setmanes, un 18,9% els que surten de 15 a 21 dies i un 17,6% els que són fora entre 22 i 35 dies.

Una quarta part dels barcelonins marxen fora de casa durant la setmana Santa i un 11,2% durant els dies de Nadal. El 14,9% marxen en altres períodes de l'any.

Taula I.3.11. Nombre de nits seguides pernoctades fora del domicili en els diversos períodes de vacances de l'any. Barcelona, 2006.

	Setmana Santa	Estiu	Nadal	Altres períodes
Menys de 4 o cap	75,7	35,7	88,7	85,0
4 nits	8,2	1,2	2,0	1,9
de 5 a 7	12,1	9,5	5,6	4,8
de 8 a 14	3,6	8,4	2,1	3,1
de 15 a 21	0,2	18,9	1,0	2,3
de 22 a 28	0,0	2,1	0,0	0,4
de 29 a 35	0,1	15,5	0,5	1,2
36 nits o més	0,0	8,5	0,0	1,2
Ns/Nc	0,1	0,1	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

1.3.5. El temps per al lleure als districtes de la ciutat³⁰

La proporció de gent amb poc temps lliure és similar a tots els districtes de la ciutat, amb l'excepció de Sarrià-Sant Gervasi i Nou Barris, on hi ha més població amb escassetat de temps (40%) i Ciutat Vella, on n'hi ha menys (24,5%).

1.3.6. El temps per al lleure a la província de Barcelona³¹

L'escassetat del temps lliure és una percepció que va en augment arreu del territori provincial, especialment a la primera corona. L'opinió sobre la disponibilitat de temps lliure a la província de Barcelona varia en funció de l'àmbit de residència. Gairebé la meitat dels residents a la primera corona afirmen disposar de poc temps lliure (47,5%), proporció que es redueix a mesura que es viu més lluny del centre metropolità, fins al 40,6% dels veïns de la segona corona també es queixen de tenir poc temps. En tots dos territoris, la percepció de disposar de poc temps és superior que a Barcelona ciutat. La resta de la província és on menys gent declara tenir poc temps lliure, amb un 33,4%.

³⁰ Vegeu les dades a l'Annex.

³¹ Vegeu les dades a l'Annex.

2. EL TEMPS DE LA VIDA QUOTIDIANA: LA CONVIVÈNCIA DE LES ACTIVITATS

El temps ocupat en les diferents esferes de treball varien amb el cicle de vida de les persones. En el decurs de l'estudi s'ha constatat que l'edat, variable intrínsecament lligada al cicle vital serveix com a eix estructurador i diferenciador del temps de la vida quotidiana. D'acord amb l'esquema d'anàlisi plantejat en l'informe anterior, a continuació s'analitzen les **càrregues temporals per a tres grups d'edat: joves, adults i gent gran**. Es tracta d'identificar els trets diferencials en els seus usos del temps així com analitzar les possibles diversitats internes de cada grup.

Les càrregues temporals s'estudien a partir de l'ús d'indicadors sintètics que permeten copsar clarament les estratègies diferencials de cada grup social. S'empren **dos tipus d'indicadors**.

El primer és el **temps esmerçat en les càrregues globals de treball**, que mesura la càrrega temporal del treball per al total de població, no només per la població participant en les activitats mercantils o domèstiques (hores i minuts setmanals de treball mercantil, treball familiar i la suma total de treball). El segon indicador és la **valoració sobre la disponibilitat de temps lliure** (en una escala de 0 a 10). Aquesta estratègia permet determinar quin és el percentatge de temps obligat de la vida quotidiana i es contrasta amb la percepció de temps lliure. D'aquesta manera es dona informació sobre els temps objectius i els temps subjectius i s'analitza com ambdós conflueixen³².

³² En aquesta anàlisi es considera la càrrega global de treball com la suma del temps dedicat al treball mercantil i del temps dedicat al treball familiar domèstic atorgant a aquests treballs el caràcter d'obligat.

Resum

- La quantitat de temps dedicada al treball, tant pel que fa al mercantil com al familiar domèstic, es modifica segons el **moment del cicle vital** en què es troba cada individu.
- El grup d'edat d'entre **25 i 64 anys** (sobretot entre 25 i 44 anys) és el que suporta una major càrrega de treball. En total destinen una mica més de 43 hores setmanals a aquestes activitats, més del doble que els joves menors de 25 anys i poc menys del triple que els majors de 65 anys.
- S'observen **diferències de gènere importants en la distribució del temps de treball en tots els grups d'edat**. Entre els més joves, la càrrega total de temps és similar per a homes i dones, si bé els homes destinen més temps al treball mercantil i les dones més temps al treball familiar i domèstic. Les dones adultes treballen una hora més a la setmana que els homes adults, diferència que s'amplia fins a dues hores més quan es tracta de persones ocupades. Entre la gent gran, les dones destinen aproximadament el doble de temps al treball domèstic que els homes.
- **Un 11,6% de la població afirma tenir moltes dificultats per compaginar la seva vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars i el 29,7% diu tenir algunes dificultats**. Les dones afirmen més sovint que els homes tenir problemes en aquest aspecte, que afecta a gairebé la meitat de les enquestades.
- Es distingeixen **quatre tipus de persones segons les seves càrregues de treball**: les que no dediquen cap hora al treball mercantil ni al familiar domèstic (un 3,6% de la població), les que només dediquen temps al treball mercantil (5,1%), les que només fan treball familiar domèstic (41,4%) i les que reparteixen el seu temps entre el treball mercantil i el familiar domèstic (49,8%). En els últims anys creix la proporció de persones que tenen una doble presència alhora que disminueixen els que només fan una de les dues tasques així com les persones que no participen en cap de les dues.

2.1 Les càrregues de temps segons cicle vital i percepció subjectiva

Els adults són els que més temps dediquen al treball, amb 43 hores i 15 minuts, més del doble que els joves menors de 25 anys i poc menys del triple que els majors de 65.

El període de major dedicació al treball mercantil es concentra en l'edat adulta, moment en què també té un elevat pes el treball domèstic i familiar. En total, el temps global de treball per a les persones de 25 a 64 anys és de 43 hores i 15 minuts setmanals, que representen el 25,7% del seu temps. D'aquí que aquest sigui el grup menys satisfet amb la disponibilitat de temps lliure (amb una valoració de 4,7). Els més joves dediquen menys temps que els adults a totes dues activitats, en total 21 hores i 26 minuts a la setmana (un 12,8%). Tanmateix, a causa de la seva principal dedicació a l'estudi, tampoc no gaudeixen de gaire temps lliure (valoració de 4,9).

Un cop arribada l'edat de jubilació, els barcelonins dediquen gairebé tot el temps de treball a les tasques domèstiques i familiars, que els ocupen 17 hores i 13 minuts de mitjana a la setmana (un 7,2% del seu temps). Aquest és el grup d'edat més satisfet amb la seva disponibilitat de temps lliure, amb una valoració de 7,9 punts.

Taula II.1.1. Càrrega total i valoració del temps lliure de la població segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració de la disponibilitat de temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Menys 25 anys	15:56	05:30	21:26	4,9	12,8
25-64 anys	29:26	13:49	43:15	4,7	25,7
65 i més anys	00:55	16:18	17:13	7,9	10,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.1.1. El temps dels joves

Els joves ocupen, tal i com s'acaba de veure, un 12,8% del seu temps al treball mercantil, familiar i domèstic. La major part d'aquest temps està ocupat pel treball mercantil. Val a dir que la principal activitat d'aquest període vital, l'estudi, no es reflecteix en aquest recompte de temps, però sí en la baixa valoració del seu temps disponible (4,9). Amb tot, la població jove no és homogènia i els usos temporals varien, sobretot, en funció del seu sexe i de si estan o no ocupats.

La desigual distribució del temps entre homes i dones ja s'observa en el col·lectiu jove. Els homes dediquen més temps que les dones al treball mercantil i menys al treball domèstic i familiar, si bé la diferència en la càrrega global és menor que en les persones de més edat.

De la resta de característiques sociodemogràfiques, la situació laboral és la més diferenciadora. La situació laboral mostra unes càrregues molt superiors de treball pels individus ocupats (conseqüència del temps dedicat al treball mercantil), i unes càrregues realment baixes pels aturats i els estudiants. El grup d'altres inactius dediquen un temps important al temps de treball familiar domèstic. La valoració del temps lliure, també divergeix essent els aturats i els altres inactius els grups que millor el valoren, mentre que ocupats i estudiants, són els que menys.

A mesura que augmenta la categoria professional, creix la càrrega total de treball si bé amb diferències importants segons el tipus de treball ja que el temps dedicat al treball mercantil incrementa amb la categoria professional, mentre que, al contrari, el temps de treball domèstic i familiar és decreixent.

Taula II.1.2. Càrrega total i valoració del temps lliure dels joves segons les seves característiques. Barcelona, 2006.

		Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Sexe	Home	17:34	03:36	21:11	4,8	12,6
	Dona	14:08	07:35	21:43	4,9	12,9
Nivell d'estudis	Sense estudis	00:00	24:13	24:13	6,1	14,4
	Estudis primaris	28:38	05:28	34:06	5,8	20,3
	Estudis secundaris	14:07	05:16	19:22	4,7	11,5
	Estudis universitaris	18:19	04:29	22:49	4,7	13,6
Situació laboral	Ocupat/da	35:37	04:41	40:18	4,4	24,0
	Aturat/da	00:00	03:49	03:49	6,9	2,3
	Estudiants	00:00	04:53	04:53	4,9	2,9
	Altres inactius	00:00	24:14	24:14	6,2	14,4
Categoria professional	Alta	42:35	02:27	45:01	4,7	26,8
	Mitjana	25:35	05:08	30:43	4,1	18,3
	Baixa	22:06	05:59	28:05	4,7	16,7
Total		15:56	05:30	21:26	4,9	12,8

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.1.2. El temps dels adults

Els adults conformen el grup amb una major càrrega total de treball, amb 43 hores i 15 minuts, que suposen el 25,7% del temps setmanal de la població d'entre vint-i-cinc i seixanta-quatre anys. És un període vital on es concentra la principal dedicació de temps en el treball mercantil així com en el treball familiar domèstic com a conseqüència del procés d'emancipació i de formació de les famílies. En l'edat adulta gairebé es doblen les hores que els individus dediquen de mitjana al treball productiu respecte etapes anteriors i es triplica el temps dedicat a la llar i a la cura familiar. Aquesta inversió de temps en tasques obligades es reflecteix en una certa insatisfacció envers la disponibilitat de temps lliure (amb una valoració de 4,7 de mitjana).

En aquest ampli grup hi conviuen realitats diverses. L'anàlisi més detallada per subgrups d'edat indica que les persones de 25 a 44 anys són les que suporten la major càrrega, sobretot a causa de la intensa dedicació al treball mercantil. Aquest és, també, el col·lectiu que gaudeix de menys temps lliure (4,3 de valoració). Entre la gent de 45 a 64 anys, la càrrega total també és molt elevada, si bé destinen menys temps al treball mercantil i més al treball familiar i domèstic. Malgrat tot, la percepció sobre la disponibilitat de temps lliure és sensiblement positiva (5,4).

Taula II.1.3. Càrrega total i valoració del temps lliure dels adults segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat Temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
25-44 anys	32:50	12:04	44:54	4,3	26,7
45-64 anys	24:47	16:15	41:02	5,4	24,4
25-64 anys	29:26	13:49	43:15	4,7	25,7

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

La desagregació d'individus per gènere, mostra una major càrrega total de treball per part de les dones (1 hora més a la setmana), que resulta de la diferència entre un major temps de treball domèstic (12 hores més), i un menor temps de treball mercantil (11 hores menys a la setmana). Amb tot, no valoren de forma diferent la disponibilitat de temps lliure.

L'ocupació incrementa considerablement el temps de treball, situant aquests individus amb càrregues de treball de més de 50 hores de mitjana, molt per sobre de la resta de grups de població. Les mestresses de casa, amb més de 32 hores setmanals, són el segon grup en càrrega de treball, seguides dels aturats. Els estudiants majors de 25 anys són els que menys hores dediquen al treball, amb només 7 hores i 14 minuts dedicades exclusivament al treball domèstic. Malgrat això, és el grup que atorga una valoració menor al seu temps lliure, per sota fins i tot dels adults ocupats. La resta de grups valoren el temps lliure en funció de les hores treballades.

La tipologia de la llar condiona en menor mesura el temps de treball dels individus, per bé que s'observen majors càrregues a les llars amb fills i altres persones.

Taula II.1.4. Càrrega total i valoració del temps lliure dels adults segons les seves característiques. Barcelona, 2006.

		Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Sexe	Home	35:16	07:30	42:47	4,8	25,5
	Dona	24:10	19:32	43:42	4,7	26,0
Nivell d'estudis	Sense estudis	19:55	16:04	35:59	4,4	21,4
	Estudis primaris	21:40	16:30	38:10	5,4	22,7
	Estudis secundaris	30:35	13:18	43:53	4,7	26,1
	Estudis universitaris	33:58	12:29	46:27	4,3	27,7
Situació laboral	Ocupat/da	39:42	11:02	50:44	4,2	30,2
	Aturat/da	00:00	18:09	18:09	6,6	10,8
	Mestressa de casa	00:00	32:34	32:34	5,2	19,4
	Jubilat/da	00:00	15:08	15:08	7,8	9,0
	Estudiant	00:00	07:14	07:14	3,9	4,3
	Altres inactius	00:00	13:13	13:13	7,7	7,9
Tipologia de la llar	Unipersonal	36:00	09:41	45:41	5,5	27,2
	Llars sense nucli	27:53	13:04	40:57	4,7	24,4
	Parella	28:51	14:56	43:47	5,2	26,1
	Parella amb fills	25:57	13:16	39:13	4,4	23,3
	Monoparental	37:06	10:06	47:12	5,4	28,1
	Parella+AP	30:25	14:48	45:14	4,3	26,9
	Parella+Fills+AP	28:19	20:25	48:44	4,3	29,0
	Monoparental+AP	33:27	14:11	47:38	5,9	28,3
	Dos o mes nuclis	35:16	07:30	42:47	4,6	25,5

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Centrant l'atenció en la **població adulta ocupada** es posa en evidència la desigual distribució de les càrregues de treball entre homes i dones. Els homes ocupats destinen 6 hores setmanals més al treball mercantil que les dones ocupades, i unes 8 hores setmanals menys al treball familiar domèstic. Això resulta en una diferència de gairebé 2 hores setmanals més de treball per part de les dones.

Taula II.1.5. Càrrega total i valoració del temps lliure dels adults ocupats segons el seu sexe i la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

		Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Sexe	Home	42:51	06:53	49:44	4,3	29,6
	Dona	36:14	15:23	51:37	4,2	30,7
Categoria professional	Alta	41:15	09:44	50:59	4,2	30,3
	Mitjana	39:44	10:50	50:35	4,1	30,1
	Baixa	38:23	12:05	50:28	4,4	30,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.1.3. El temps de la gent gran

La gent gran es caracteritza per una càrrega de treball menor a la resta de població, sobretot ocupada en tasques familiars i domèstiques. Entre els individus més propers als 65 anys, encara hi ha persones amb dedicacions laborals, si bé són una minoria. En conjunt és el col·lectiu que gaudeix d'una major quantitat de temps lliure.

Taula II.1.6. Càrrega total i valoració del temps lliure de la gent gran segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
65-80 anys	01:17	17:36	18:53	7,6	11,2
81 anys i més	00:00	13:01	13:01	8,6	7,7
65 anys i més	00:55	16:18	17:13	7,9	10,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Ara bé, dones i homes viuen aquesta etapa de forma totalment diferent. Les dones destinen aproximadament el doble de temps al treball que els homes.

També s'observen diferents nivells de dedicació segons el tipus de llar en què viuen les persones grans. Aquelles que conviuen en llars més nombroses destinen menys hores al treball domèstic i familiar que les que viuen soles o amb una altra persona, ja sigui la parella o fills.

Taula II.1.7. Càrrega total i valoració del temps lliure de la gent gran segons les seves característiques. Barcelona, 2006.

		Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Sexe	Home	01:34	09:56	11:30	8,0	6,8
	Dona	00:29	20:32	21:02	7,8	12,5
Situació laboral	Ocupat/da	36:06	05:09	41:16	5,0	24,6
	Mestressa de casa	00:00	22:28	22:28	7,7	13,4
	Jubilat/das	00:00	14:49	14:49	8,0	8,8
	Altres inactius	00:00	07:52	07:52	9,2	4,7
Tipologia de la llar	Unipersonal	00:23	18:30	18:53	8,3	11,2
	Llars sense nucli	00:00	13:35	13:35	8,9	8,1
	Parella	00:30	16:19	16:49	7,5	10,0
	Parella amb fills	02:51	15:57	18:48	7,3	11,2
	Monoparental	03:28	17:35	21:03	8,1	12,5
	Parella+AP	01:21	13:43	15:04	8,6	9,0
	Parella+Fills+AP	00:00	12:34	12:34	9,0	7,5
	Monoparental+AP	01:15	14:48	16:04	7,2	9,6
	Dos o mes nuclis	00:00	07:33	07:33	9,3	4,5

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.2. La conciliació de les activitats

Fins ara s'ha vist quin és el grau de participació dels barcelonins i barcelonines en diferents tipus d'activitats, la càrrega de treball que tenen en la seva vida diària i la disponibilitat de temps lliure. En aquest apartat es vol analitzar quin és el nivell de dificultat dels ciutadans per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars.

Un 11,6% de la població afirma tenir moltes dificultats per a compaginar totes dues activitats i el 29,7% diu tenir algunes dificultats. En conjunt, **un 41,4% té algun tipus de problema per a compaginar la vida laboral amb la domèstica i familiar.**

El 48,4% de la població assegura no tenir cap tipus de dificultat per a realitzar els dos treballs i el 9,7% diu que tampoc no té cap problema perquè, en aquest cas, no realitza cap tasca domèstica o familiar.

Taula II.2.1. Dificultat per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars. Barcelona, 2006.

	2006
Moltes dificultats	11,6
Algunes dificultats	29,7
Cap dificultat	48,4
No participa de les tasques domèstiques	9,7
Ns/Nc	0,6
Total	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La situació és ben diferent per a homes i dones, tot i que és interessant observar que la conciliació està esdevenint un problema per al conjunt de la població, tant homes com dones. En primer lloc, hi ha molts més homes que dones que afirmen no participar en les tasques domèstiques i, per tant, no tenir cap problema en aquest sentit: així ho afirmen un 15,9% dels homes i un 2,8% de les dones. En segon lloc, hi ha moltes més dones que homes que asseguruen tenir algun o molts problemes per a compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars: un 46,9% de les dones i un 36,5% dels homes.

Taula II.2.2. Dificultat per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars segons sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Moltes dificultats	11,0	12,4	11,6
Algunes dificultats	25,5	34,5	29,7
Cap dificultat	47,1	49,8	48,4
No participa de les tasques domèstiques	15,9	2,8	9,7
Ns/Nc	0,6	0,5	0,5
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les dificultats afecten principalment a la població en edat adulta, sobretot les que viuen en llars amb fills. El percentatge de població que afirma tenir problemes és d'un 45,7% entre els 25 i els 34 anys i del 48,6% entre els 35 i els 44 anys.

En canvi, la gent més jove, especialment la que encara no està emancipada és qui expressa tenir menys problemes, sobretot perquè un 25% diu no participar en les tasques domèstiques i familiars.

2.3. Els usos socials del temps: la diferent participació en el treball

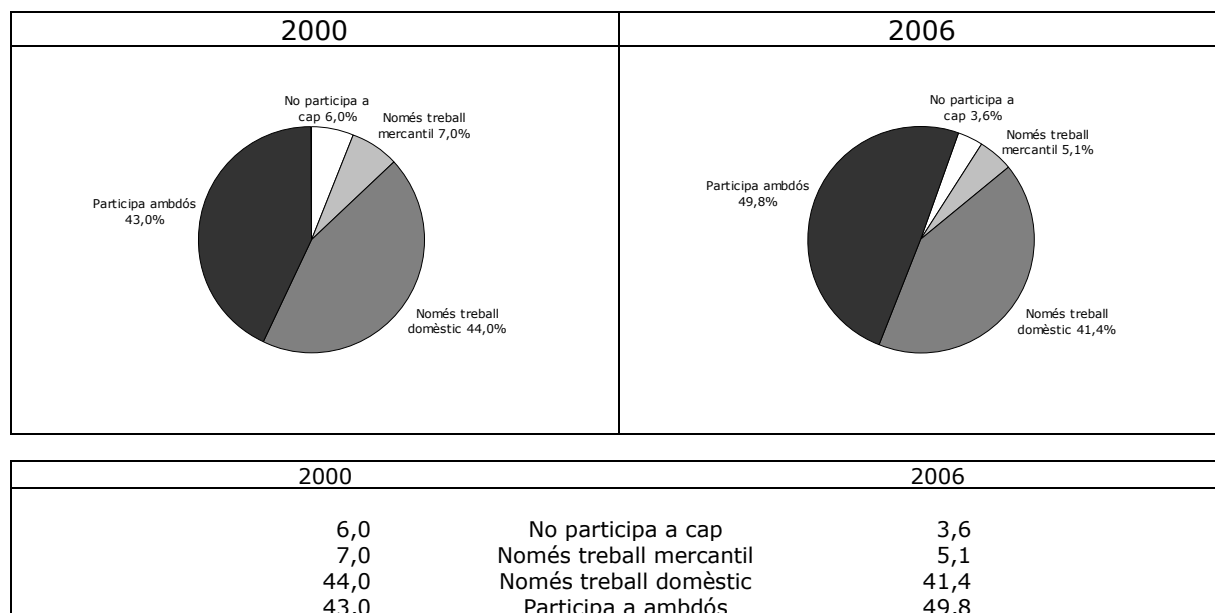
L'anàlisi feta en aquest estudi ha constatat la importància del treball com a eix estructurador del temps de la població i de la vida social. En realitat, la participació en els diversos tipus de treball i el temps que s'hi esmerça configuren diferents grups socials. L'objectiu d'aquest apartat és precisament, **definir diversos perfils de ciutadans segons el seu grau de participació en el treball**.

Tal i com es pot observar en el gràfic següent, es poden distingir **quatre perfils** de població segons els seus usos del temps:

- **Les persones que declaren no dedicar cap hora al treball ni mercantil ni familiar domèstic** representen un 3,6% de la població.
- **Les persones que declaren dedicar el seu temps al treball únicament mercantil** sense dedicar cap hora al treball familiar domèstic representen un 5,1%.
- **Les persones que declaren treballar únicament en el treball familiar domèstic** i no tenir cap participació diària en el mercantil representen un 41,4%.
- **Les persones que declaren ocupar part del seu temps treballant en ambdues activitats** són el grup més nombrós i representen un 49,8%.

La comparativa amb les dades de l'any 2000 indica que **s'està produint una lenta transformació en la configuració d'aquests perfils i que incrementa el percentatge de població que té una doble presència en els dos tipus de treball** alhora que van disminuint els que només fan una de les dues tasques, així com els que no participen en cap de les dues.

**Gràfic II.3.1. Participació de la població en el treball.
Barcelona, 2000-2006³³.**

Font: IERMB (2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Analitzant el temps de treball i les percepcions sobre el temps disponible de cadascun d'aquests grups, s'observa que:

- **Les persones que declaren no dedicar cap hora al treball ni mercantil ni familiar domèstic** són les que gaudeixen de més temps lliure i les que donen una major valoració de la disponibilitat (8,9).
- **Les persones que declaren dedicar el seu temps al treball únicament mercantil** hi dediquen 43 hores i 51 minuts, i estan entre les menys satisfetes del temps de què disposen (4,6).
- **Les persones que declaren treballar únicament en el treball familiar domèstic** i no tenir cap participació diària en el mercantil destinen 19 hores i 28 minuts al treball i es mostren força satisfetes amb el seu temps lliure (6,9).
- **Les persones que declaren ocupar part del seu temps treballant en ambdues activitats** són les que inverteixen més hores (50 hores i 31 minuts) i les que disposen de menys temps lliure (4,2).

³³ S'ha procedit a un canvi de metodologia en el càlcul dels percentatges d'aquest gràfic, motiu pel qual s'afegeix la taula de l'any 2000 amb els valors calculats segons la nova metodologia (excloent els Ns/Nc).

Taula II.3.1. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població segons la seva participació en el treball. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
No fan cap treball	0:00	0:00	0:00	8,9	0,0
Només fan treball mercantil	43:51	0:00	43:51	4,6	26,1
Només fan treball familiar domèstic	0:00	19:28	19:28	6,9	11,6
Participen en ambdós	38:59	11:32	50:31	4,2	30,1

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

2.3.1. Les persones inactives en treball

Els residents a Barcelona que afirmen no dedicar cap hora ni al treball mercantil ni al domèstic ni familiar representen, tal i com s'acaba de veure, un 3,6% de la població.

Es tracta d'una població més masculina que femenina, major de 65 anys, amb estudis primaris i amb categories professionals baixes.

Taula II.3.2. Característiques sociodemogràfiques de la població inactiva en treball. Barcelona, 2006.

	Percentatge	
Sexe	Homes	54,1
	Dones	45,9
Edat	Menys de 25 anys	8,2
	25-44 anys	15,2
	45-64 anys	11,2
	65 i més anys	65,4
Nivell d'estudis	Sense estudis	25,0
	Estudis primaris	38,4
	Estudis secundaris	30,3
	Estudis universitaris	6,3
Situació laboral	Ocupat/da	0,0
	Aturat/da	4,8
	Mestressa de casa	7,0
	Jubilat/das	47,7
	Estudiants	9,2
	Altres	31,3
Categoria professional	Baixa	40,7
	Mitjana	26,2
	Alta	7,5
	No classificable	25,6

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.3.2. Les persones que realitzen un treball: o mercantil o familiar domèstic

Les persones que realitzen exclusivament treball mercantil aglutinen el 5,1% de la població.

Es tracta de forma majoritària d'homes, persones de 25 a 44 anys, amb estudis primaris i secundaris i amb qualificacions professionals principalment mitjanes i baixes.

Taula II.3.3. Característiques sociodemogràfiques de la població que només realitza treball mercantil. Barcelona, 2006.

	Percentatge	
Sexe	Homes	90,6
	Dones	9,4
Edat	Menys de 25 anys	11,6
	25-44 anys	47,0
	45-64 anys	38,7
	65 i més anys	2,7
Nivell D'estudis	Sense estudis	4,0
	Estudis primaris	26,4
	Estudis secundaris	46,1
	Estudis universitaris	23,5
Situació laboral	Ocupat/da	100,0
	Aturat/da	0,0
	Mestressa de casa	0,0
	Jubilat/da	0,0
	Estudiant	0,0
	Altres	0,0
Categoria professional	Baixa	37,8
	Mitjana	38,5
	Alta	23,7
	No classificable	0,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Respecte a les persones que es dediquen exclusivament a les tasques domèstiques i familiars, representen el 41,4% de la població. Aquest grup es caracteritza per estar format majoritàriament per dones, majors de 65 anys, individus amb estudis primaris, mestresses de casa i jubilats/des i individus de categoria professional mitjana i baixa.

Taula II.3.4. Característiques sociodemogràfiques de la població que només realitza treball familiar domèstic. Barcelona, 2006.

	Percentatge	
Sexe	Homes	35,8
	Dones	64,2
Edat	Menys de 25 anys	9,1
	25-44	14,3
	45-64	24,7
	65 i més	51,9
Nivell d'estudis	Sense estudis	12,3
	Estudis primaris	44,3
	Estudis secundaris	30,3
	Estudis universitaris	13,1
Situació laboral	Ocupat/da	0,0
	Aturat/da	9,5
	Mestressa de casa	33,4
	Jubilat/da	40,9
	Estudiant	9,6
	Altres	6,7
Categoria professional	Baixa	42,5
	Mitjana	31,5
	Alta	7,8
	No classificable	18,1

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

2.3.3. La doble presència: treball mercantil i treball familiar domèstic

Un 49,8% de la població treballa tant en l'àmbit mercantil com en el treball familiar i domèstic. El que caracteritza el grup de població que participa tant en el treball mercantil com en el treball domèstic és l'equitat entre homes i dones, la major presència d'adults d'entre 25 i 65 anys, el major nivell d'estudis (un 82,8% dels individus del grup té com a mínim estudis secundaris), i la pertinença a categories professionals mitjanes (44%).

Taula II.3.5. Característiques sociodemogràfiques de la població que realitza treball mercantil i familiar domèstic. Barcelona, 2006.

	Percentatge	
Sexe	Homes	49,2
	Dones	50,8
Edat	Menys de 25 anys	5,6
	25-44	61,5
	45-64	32,1
	65 i més	0,9
Nivell d'estudis	Sense estudis	1,3
	Estudis primaris	16,0
	Estudis secundaris	40,5
	Estudis universitaris	42,3
Situació laboral	Ocupat/da	100,0
	Aturat/da	0,0
	Mestressa de casa	0,0
	Jubilat/da	0,0
	Estudiant	0,0
	Altres	0,0
Categoria professional	Baixa	30,6
	Mitjana	44,0
	Alta	24,8
	No classificant	0,7

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Aquest grup es caracteritza per tenir un temps de treball conjunt superior al de la resta de grups, que es reparteix en uns menors temps de treball mercantil i domèstic que els grups que només participen en un tipus de treball. Aquí el cicle vital s'aprecia amb més nitidesa que als altres grups, amb un increment del temps treballat, tant mercantil com domèstic, a mesura que augmenta l'edat, i un descens a partir dels 65 anys. La valoració del temps lliure, malgrat que creix amb l'edat, ho fa en menor mesura que en la resta de col·lectius.

Taula II.3.6. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que fa treball mercantil i familiar domèstic segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Menys de 25 anys	34:49	5:40	40:30	4,1	24,1
25-44	39:07	11:10	50:18	4,0	29,9
45-64	39:32	13:22	52:54	4,5	31,5
65 i més	34:43	6:49	41:33	4,3	24,7
Total	38:59	11:32	50:31	4,2	30,1

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Analitzant-ho des d'una perspectiva de gènere, es veu com en aquest grup de població, les càrregues globals són similars entre homes i dones en tots els grups d'edat (a excepció de la franja d'edat de 45 a 64 anys, on la dona presenta una major càrrega). Malgrat això, convé assenyalar que el treball es distribueix de forma diferent entre homes i dones. Ells dediquen un major temps al treball mercantil, mentre que elles destinen una major proporció del temps a les tasques de la llar. La valoració del temps lliure és similar entre homes i dones, si bé els homes la van millorant lleugerament amb l'edat, mentre que les dones presenten un descens en la valoració entre els 25 i 44 anys.

Taula II.3.7. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que fa treball mercantil i familiar domèstic segons la seva edat i el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Percentatge		Temps treball mercantil		Temps de treball familiar domèstic		Càrrega total setmanal		Valoració disponibilitat temps lliure		% Temps ocupat en treball a la setmana	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Menys 25 anys	50,7	49,3	35:47	33:51	4:31	6:52	40:18	40:43	3,2	5,0	24,0	24,2
25-44	49,1	50,9	42:27	35:55	7:53	14:19	50:21	50:15	4,1	3,9	30,0	29,9
45-64 anys	48,8	51,2	42:47	36:27	8:24	18:05	51:12	54:33	4,4	4,5	30,5	32,5
65 i més anys	57,7	42,3	38:40	29:21	2:37	12:33	41:18	41:54	4,4	4,2	24,6	24,9

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

SEGONA PART.
EL TEMPS DE LA CIUTAT

3. L'ÚS DE LA CIUTAT

En diverses investigacions s'ha constatat la importància de la interrelació entre temps i territori per a la gestió quotidiana dels temps de la ciutadania. Sovint, s'ha afirmat que **la gestió del temps depèn, en part, de la vertebració territorial i de l'ús que es fa del propi espai en la vida**³⁴.

La forma com s'estructura el territori i com s'organitza la ciutat determina en gran mesura les estratègies de les persones en el desenvolupament de les seves activitats i les possibilitats de diferents models d'usos del temps. Existeix una doble interacció entre l'estructura territorial (formes d'ocupació urbana del sòl, distribució i intensitat d'usos residencials, d'activitats econòmiques, d'equipaments i serveis comunitaris, d'infraestructures i serveis tècnics) i les formes de vida (hàbits de la població segons uns determinats patrons quotidians, i, en particular, dels usos quotidians dels temps).

Aquest capítol caracteritza els usos del territori en base a **dues línies d'anàlisi**:

- Definir **l'ús de l'espai que fan els barcelonins en les seves activitats quotidianes**. Dibuixar els límits de la ciutat real o de les ciutats dels barcelonins.
- Analitzar **l'ús específic que fan de la ciutat de Barcelona els no residents** – les persones que viuen a la resta de la província- i que hi acudeixen per realitzar un ventall divers d'activitats.

La configuració de la ciutat, del territori físic, participa activament, i sovint de forma decisiva, en la conformació de les pràctiques socials. El procés de metropolinització ha derivat en un doble canvi en les formes de vida, cada cop més complexes i individuades³⁵.

³⁴ Vegeu l'estudi "L'ús social del temps a la Regió metropolitana de Barcelona" (2007) elaborat per l'IERMB.

³⁵ La complexificació és la creixent diversitat i l'increment de les interdependències socials derivades de la divisió del treball, a la diferenciació dels espais, a la varietat d'estratificacions socials, a la multiplicitat de cultures, etc. La individuació és un procés de diferenciació dels individus respecte als individus d'altres grups socials de la mateixa ciutat o del mateix territori, fins i tot, en relació als altres membres d'un mateix grup social.

Resum

- Barcelona, participa, amb el seu entorn territorial d'un **procés de metropolinització** que determina uns usos particulars del territori i, associat amb ells, uns usos socials del temps. Aquesta realitat complexa se sintetitza en **dues dinàmiques aparentment contraposades: ampliació de la ciutat real i intensificació de les activitats en l'entorn proper.**
- **La interrelació de la ciutat amb el seu entorn més immediat s'ha anat accentuant amb els anys.** L'ampliació de la ciutat real quotidiana dels barcelonins es caracteritza per una triple dinàmica de dispersió de l'ocupació, especialització funcional i integració.
- Aquest conjunt de transformacions territorials han derivat en un ús extensiu del territori i en **l'augment de les necessitats de desplaçament dels ciutadans.**
- A banda de l'ampliació de la ciutat real quotidiana, una segona dinàmica és la intensificació **les activitats en el propi barri**, associada a la recerca de la **proximitat** com a valor en alça en una societat on el temps hauria esdevingut un bé escàs i limitat.
- Barcelona és un **centre d'atracció per als residents a la resta de província.** Un 12,6% dels ocupats de la resta de la província es desplacen a Barcelona per a treballar diàriament. Però també atrau població per a realitzar activitats d'oci i de lleure, sobretot en activitats com anar al teatre i a museus i exposicions.

3.1. Els espais de vida dels barcelonins i barcelonines: *la ciutat real quotidiana*

La primera aproximació a l'ús que els barcelonins fan de la ciutat i del seu entorn més immediat és la **localització territorial de les principals activitats quotidianes**. Amb aquesta anàlisi es coneix quin és l'espai de vida dels barcelonins i quins són els límits de la seva ciutat real i com ha anat canviant en els darrers anys.

L'espai del treball productiu i dels estudis

Barcelona es caracteritza per tenir una **elevada autocontenció laboral**. L'any 2006 el 72,2% dels residents treballen a la ciutat, si bé el percentatge ha baixat un 11% des de 1985. La pèrdua d'autocontenció es reflecteix sobretot en la disminució del nombre de persones que treballen al propi barri.

El descens progressiu de l'autocontenció laboral s'explica per dues raons. En primer lloc, per la creixent tendència dels barcelonins a sortir del municipi per anar a treballar, que han passat del 15,4% de 1985 al 18,1% de 2006.

En segon lloc, i aquest és el canvi més rellevant, per l'augment de la població ocupada que declara tenir una destinació irregular, des del 2,8% de 1990 al 9,0% de 2006.

Taula III.1.1. Localització del lloc de treball de la població ocupada. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
A casa	5,4	2,5	4,0	3,0	3,1
A Barcelona	77,8	80,3	75,0	73,6	69,1
Fora de Barcelona	15,4	14,4	16,6	18,7	18,1
És irregular	-	2,8	4,2	3,9	9,0
NS/NC	0,4	0,0	0,2	0,8	0,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula III.1.2. Destinació dels desplaçaments al treball de la població ocupada. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Mateix barri de residència	23,5	21,8	22,8	19,7	15,8
Altres barris de Barcelona	59,7	60,7	55,4	56,1	55,4
Primera corona	9,7	8,9	9,9	10,3	12,2
Segona corona	-	4,8	6,3	7,6	6,0
Resta de la província	-	-	0,3	0,3	0,3
Resta de Catalunya*	5,9	1,0	0,7	0,6	0,2
Fora de Catalunya**	0,8	2,9	0,1	0,5	0,0
És irregular	-	-	4,4	4,1	9,3
NS/NC	0,5	0,0	0,2	0,8	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*L'any 1985 aquesta categoria inclou les dues anteriors i l'any 1990 inclou l'anterior.

**Els anys 1985 i 1990 aquesta categoria inclou la resposta "És irregular". Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Els districtes³⁶ amb un percentatge major de població resident treballant a Barcelona són, per aquest ordre, Horta-Guinardó i Gràcia, Sarrià-Sant Gervasi, Sants-Montjuïc i l'Eixample. En canvi, Nou Barris, Ciutat Vella, Sant Andreu i Les Corts destaquen pel seu baix volum de població resident que treballi a la ciutat. En el cas de Les Corts i Sant Andreu, això s'explica per un major percentatge de població que treballa a la primera corona (19% i 22,5% respectivament). En canvi, a Nou Barris i Ciutat Vella, el fet que explicaria aquesta baixa autocontenció laboral tindria més a veure amb la irregularitat en els desplaçaments al treball (17,3% i 17,9% respectivament).

³⁶ Vegeu les dades a l'Annex

Pel que fa a la localització del **centre d'estudis** de la població, l'any 2006 se situa majoritàriament a la ciutat (74,3%). Un 10,5% de barcelonins es desplacen a estudiar a la primera corona i un 10% estudia a distància. El canvi més rellevant dels últims anys és la irrupció de la universitat a distància com a opció formativa.

Taula III.1.3. Localització del centre d'estudis de la població estudiant. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Barcelona	84,9	75,5	74,3
Primera corona	9,6	14,6	10,5
Segona corona	3,7	4,2	1,2
Resta de la Província	-	-	1,3
Resta Catalunya	1,5	1,9	1,8
Fora Catalunya	0,3	-	0,9
Universitat a distància	-	3,9	10,0
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

L'espai de la compra quotidiana

Les compres quotidianes se solen fer en l'espai proper, amb una tendència creixent de la preferència per realitzar-les en espais de proximitat. L'any 2006, els barcelonins declaren comprar els aliments envasats majoritàriament al barri de residència (91,6%) o altres barris del municipi (5,3%). L'evolució mostra un creixement del percentatge de població que compra els aliments envasats al mateix barri, seguint amb la tendència iniciada l'any 1995. Els que declaren comprar "indistintament" a diversos llocs van disminuint any rere any i el 2006 és una opció que només aglutina l'1,5% de la població.

Taula III.1.4. Lloc on els membres de la llar compren habitualment els aliments envasats. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Mateix barri	82,9	84,6	83,0	89,9	91,6
Centre de Barcelona	-	1,2	0,9	0,7	1,0
Altres barris de Barcelona*	10,4	7	7,3	4,1	5,3
Altres municipis	1,9	1,1	3,8	2,1	0,4
Indistintament	4,7	5,7	4,4	2,8	1,5
NS/NC	0,1	0,3	0,6	0,4	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* L'any 1985 aquesta categoria inclou l'anterior.

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Pel que fa a la compra de vestits i calçat, l'any 2006, un 51,5% dels entrevistats declara fer-ho al mateix barri de residència, un 21,5% al centre del municipi, i un 13,3% a altres barris del municipi. Amb el pas del temps, Barcelona s'ha anat consolidant com a principal destinació dels propis barcelonins per realitzar la compra de vestit i calçat, i els desplaçaments a altres municipis són numèricament irrellevants. El percentatge d'entrevistats que declaren no tenir un lloc fixe per fer aquestes compres és del 12,2%, opció en descens des de 1985.

Taula III.1.5. Lloc on els membres de la llar compren habitualment els vestits i el calçat. Barcelona, 1985-2006.

	1985	1990	1995	2000	2006
Mateix barri	40,9	43,5	54,2	50,9	51,5
Centre de Barcelona	19,8	7,0	17,1	21,6	21,5
Altres barris de Barcelona	8,1	17,0	12,9	7,6	13,3
Altres municipis	1,2	1,0	0,8	1,1	0,7
Indistintament	29,0	29,0	14,3	18,1	12,2
NS/NC	1,1	2,4	0,6	0,6	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Mobilitat quotidiana per oci, el lleure i les relacions

La recerca de la proximitat també és present en la realització d'activitats d'oci.

L'autocontenció municipal és molt elevada quan es va a mirar botigues (el 87,8% es queda a la ciutat), al cinema (76,9%), a bars i discoteques (74,1%), a restaurants (61,9%), al teatre (68,5%) i a museus i exposicions (61,3%). L'atracció d'altres ciutats de l'entorn metropolità és molt baixa. Amb tot, es tracta d'un tipus d'activitats en què la diversificació i la deslocalització de l'oferta incideixen en què molts dels entrevistats afirmen no anar de forma regular a cap lloc concret. El percentatge dels que es mouen indistintament és força elevat quan es tracta d'anar a restaurants (35,2%) i a museus i exposicions (35,3%).

L'evolució mostra un descens de la preferència pel centre com a destí on realitzar les activitats de lleure, i un increment del barri de residència com a lloc on realitzar-les (a excepció del teatre i els museus i exposicions), continuant amb la tendència iniciada l'any 2000.

Taula III.1.6. Lloc on la població realitza activitats d'oci i de lleure (percentatges sobre el total de practicants). Barcelona, 1995-2006.

	Mirar Botigues			Cinema			Bars, discoteques i pubs			Restaurants			Teatres			Museus i exposicions		
	1995	2000	2006	1995	2000	2006	1995	2000	2006	1995	2000	2006	1995	2000	2006	1995	2000	2006
Al mateix barri de residència	40,8	48,5	48,6	6,2	19,4	33,1	18,3	19,9	28,5	9,9	12,9	22,3	2,5	5,0	3,9	1,9	4,3	1,9
Al centre de Barcelona	35,5	30,4	24,8	47,5	29,4	16,9	27,3	19,1	17,1	18,8	14,6	12,7	55,5	42,8	32,0	43,2	32,9	26,0
Altres barris de Barcelona	11,2	8,3	14,4	23,0	17,2	26,9	25,7	22,4	28,5	24,1	16,8	26,9	24,5	16,7	32,6	25,6	16,8	33,4
Ciutats intermèdies	-	0,1	-	0,4	0,4	0,4	1,2	1,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,1	0,1	0,0	-	-	-
Altres municipis	0,2	0,5	0,2	2,7	1,7	1,0	1,7	2,2	0,5	4,4	2,6	1,1	0,2	0,2	0,1	0,4	0,6	0,9
Indistintament	12,2	12,1	11,7	19,6	29,0	21,0	24,7	32,6	22,4	41,2	50,1	35,2	15,8	31,5	28,0	27,1	41,5	35,3
NS/NC	0,0	0,1	0,3	0,7	2,9	0,7	1,1	2,6	2,6	1,4	2,6	1,4	1,3	3,8	3,4	1,8	3,9	2,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada pels entrevistats que realitzen cadascuna d'aquestes activitats.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Respecte a la xarxa social dels barcelonins i barcelonines, aquesta està centrada sobretot en els llaços familiars. Un 37,5% de població es relaciona cada dia amb familiars que no resideixen a la seva llar i un 41,7% s'hi relaciona una o diverses vegades a la setmana. Entre la gent que treballa, també són molt freqüents les relacions diàries amb companys de feina (43,6%). El mateix passa amb les persones que tenen xicot o xicota, amb qui un 61,1% s'hi relaciona a diari. Pel que fa a les relacions amb els amics, són menys freqüents, malgrat més de la meitat de la població s'hi relaciona com a mínim una vegada a la setmana. La meitat de barcelonins es relaciona setmanalment amb els seus veïns i veïnes, mentre un 28,2% afirma no relacionar-s'hi mai.

Taula III.1.7. Freqüència amb què la població es relaciona amb persones no residents a la llar. Barcelona, 2006.

	Familiars	Veïns	Companys de feina	Xicot/xicota	Amics	Companys de partit, associacions, sindicats, etc.
Cada dia	37,5	23,7	43,6	61,1	16,6	3,8
Una o més vegades a la setmana	41,7	26,3	12,9	29,7	44,3	11,1
Una o més vegades al mes	14,3	14,9	13,3	2,7	27,7	11,1
Una o més vegades a l'any	5,6	6,5	9,3	1,6	6,9	12,4
Mai	0,7	28,2	20,2	3,2	4,0	60,6
NS/NC	0,2	0,3	0,7	1,7	0,5	1,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

La xarxa social dels barcelonins i barcelonines es localitza majoritàriament a la ciutat: **tres quartes parts es relacionen principalment amb persones residents a Barcelona**. És rellevant destacar que des de 1995 ha augmentat la proporció d'entrevistats que es relacionen amb persones de diferents llocs de residència (del 12,3% al 16,5%).

Taula III.1.8. Lloc on resideixen les persones amb les quals la població es relaciona més sovint. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Mateixa escala	4,5	4,1	6,1
Mateix barri	31,6	33,1	39,9
Altres barris de Barcelona	44,6	38,3	28,9
Primera corona	2,0	3,3	2,1
Segona corona	3,0	3,1	1,8
Resta de Catalunya	1,4	1,7	0,8
Fora de Catalunya	0,5	0,8	1,4
Indistintament	12,3	14,5	16,5
NS/NC	0,0	1,1	2,5
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Viure a la ciutat: l'espai de residència

La majoria dels barcelonins declaren que els hi agradaria viure al mateix barri on resideixen actualment (62,4%), i un percentatge important diu voler canviar de barri, però sense moure's de la ciutat (13,5%).

**Taula III.1.9. Lloc la població voldria viure.
Barcelona, 2000-2006.**

	2000	2006
Mateix barri	61,7	62,4
Altres barris de Barcelona	11,9	13,5
Primera corona	3,8	1,1
Segona corona	4,9	2,7
Resta de la província	0,9	0,4
Resta de Catalunya	4,5	3,0
Fora de Catalunya	3,8	4,7
Altres i NS/NC	8,5	12,3
Total	100,0	100,0

Font: IERMB (2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

3.2. Barcelona com a destinació: la ciutat per als no residents

La ciutat és cada vegada més un lloc de pas per a les persones que hi viuen al voltant. L'enquesta permet analitzar **quin és el grau d'atracció que la ciutat exerceix sobre els residents a la resta de la província de Barcelona** per motius laborals, de lleure o relacionals.

Barcelona: una ciutat per treballar i per estudiar

Un 12,6% dels residents a la província es desplacen a Barcelona diàriament per treballar. L'atracció laboral de la ciutat és més gran com és a prop s'hi viu: hi treballen un 30,7% dels residents a la primera corona, un 10,8% dels residents a la segona corona i un 2,1% dels que viuen a la resta de la província.

El percentatge de població que es desplaça a treballar a Barcelona **s'ha mantingut força estable des de 1995**. En general, l'evolució per al conjunt de la província mostra un creixement de la població que surt a treballar fora del seu municipi en tots els àmbits territorials a canvi d'una reducció generalitzada de la població que es queda a treballar al seu municipi de residència.

Taula III.2.1. Localització del lloc de treball de la població ocupada. Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
A casa	4,0	2,5	5,5	4,0	3,0	0,8	3,4	2,5	3,9	2,6	3,6	1,3	2,3	2,4	5,7	2,8
Al municipi de residència	75,0	33,0	53,0	55,6	73,6	29,8	45,6	49,9	52,5	50,1	68,7	26,5	38,3	44,1	39,4	43,5
Fora del municipi	16,6	58,3	36,2	35,1	18,7	61,9	42,0	40,6	38,6	40,4	18,2	65,2	50,4	45,0	45,8	45,1
És irregular	4,2	6,2	5,2	5,2	3,9	6,9	8,3	6,4	4,6	6,3	8,8	6,2	8,3	7,9	8,9	8,0
NS/NC	0,2	0,0	0,1	0,1	0,8	0,6	0,6	0,7	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,2	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula III.2.2. Destinació dels desplaçaments al treball de la població ocupada.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Mateix barri de residència	22,8	15,1	18,4	19,1	19,7	13,0	18,0	17,0	17,2	17,0	15,8	10,8	12,2	12,9	14,9	13,1
Altres barris del municipi	55,4	18,8	37,5	38,8	56,1	17,1	29,0	34,2	37,7	34,4	55,4	17,2	27,9	33,5	28,7	33,1
Barcelona*	-	30,1	8,7	11,8	-	30,7	8,2	12,6	3,0	11,9	0,0	30,7	10,8	13,5	2,1	12,6
Primera corona	9,9	20,7	3,4	11,2	10,3	20,5	7,6	12,5	1,1	11,6	12,2	22,5	7,3	13,6	1,1	12,6
Segona corona	6,3	8,7	24,4	12,6	7,6	9,8	25,7	14,8	3,4	13,8	6,0	11,4	31,4	16,9	5,7	16,0
Resta de la província	0,3	0,1	0,6	0,3	0,3	0,6	0,6	0,5	31,0	3,0	0,3	0,1	0,4	0,3	35,7	3,2
Resta de Catalunya	0,7	0,3	1,2	0,7	0,6	0,4	1,1	0,7	1,1	0,8	0,2	0,4	0,9	0,5	2,2	0,7
Fora de Catalunya	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
És irregular	4,4	6,3	5,5	5,4	4,1	6,9	8,6	6,6	4,9	6,4	9,3	6,0	8,3	7,9	9,6	8,0
NS/NC	0,2	0,0	0,1	0,1	0,8	0,8	1,0	0,9	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,8	0,2	0,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Quan es tracta de fer la compra quotidiana, els residents a la província de Barcelona tendeixen a buscar la proximitat i van al propi barri de residència o a altres barris de la pròpia ciutat. Barcelona tan sols atrau un 0,5% dels residents a la província quan aquests han de fer les compres d'alimentació.

Pel que fa a la compra de vestit i calçat, l'atracció de Barcelona és una mica més elevada i fins a un 7,6% de residents a la província s'hi desplacen habitualment. La distància respecte la ciutat és un factor determinant i són els que viuen més a prop els que més hi van a comprar roba: un 16,9% de la primer corona, un 11,9% de la segona i un 4,3% de la resta de la província.

**Taula III.2.3. Lloc on els membres de la llar compren habitualment els aliments envasats.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Mateix barri	83,0	61,7	46,1	65,6	89,9	66,7	47,3	68,5	36,8	66,0	91,6	63,1	41,4	65,0	33,0	62,3
Centre del municipi	0,9	5,9	10,1	5,2	0,7	7,9	13,4	7,2	20,0	8,2	1,0	7,3	15,9	8,2	16,7	9,0
Altres barris del municipi	7,3	8,0	12,7	9,1	4,1	9,4	13,7	8,9	18,0	9,7	5,3	14,1	13,8	11,0	17,4	11,5
Barcelona*	-	0,7	0,7	0,4	-	1,3	0,7	0,6	0,2	0,6	0,0	1,3	0,6	0,6	0,2	0,5
Ciutats madures**	0,2	0,8	5,6	2,0	0,0	0,1	5,6	1,9	15,0	2,9	0,0	0,2	7,3	2,7	17,7	4,0
Altres municipis	3,6	13,4	14,2	9,7	2,1	9,4	12,9	7,9	6,1	7,8	0,4	9,0	10,4	6,5	7,6	6,6
Indistintament	4,4	9,5	10,4	7,7	2,8	4,9	6,1	4,6	3,2	4,4	1,5	4,7	10,1	5,5	6,9	5,7
NS/NC	0,6	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,8	0,3	0,2	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* No inclosos els residents a la ciutat de Barcelona, la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories.

* * No inclosos els desplaçaments intramunicipals dels residents a les ciutats madures (Berga, Granollers, Igualada, Manresa, Mataró, Sabadell, Terrassa, Vic, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú), la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula III.2.4. Lloc on els membres de la llar compren habitualment els vestits i el calçat. Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Mateix barri	54,2	42,0	26,4	42,2	50,9	34,1	21,5	35,9	16,6	34,3	51,6	34,7	16,3	33,8	15,7	32,3
Centre del municipi	17,1	8,8	20,3	15,6	21,6	17,6	27,0	22,1	32,6	22,9	21,4	11,8	21,1	18,4	23,0	18,8
Altres barris del municipi	12,9	7,2	9,8	10,3	7,6	8,1	5,3	7,0	6,9	7,0	13,4	9,4	6,2	9,6	7,4	9,4
Barcelona*	-	10,2	8,7	5,6	-	17,7	11,7	9,5	4,9	9,1	0,0	16,9	7,9	7,9	4,3	7,6
Ciutats madures**	0,1	0,9	11,3	3,6	0,1	0,9	11,3	4,0	30,4	6,2	0,0	0,6	11,9	4,5	29,1	6,6
Altres municipis	0,7	3,9	4,3	2,7	1,0	5,0	5,2	3,7	3,2	3,6	0,7	5,4	5,6	3,9	4,7	4,0
Indistintament	14,3	26,5	18,8	19,3	18,1	16,6	17,4	17,4	4,9	16,4	12,2	20,1	29,3	20,7	15,3	20,2
NS/NC	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,2	0,5	0,5	0,4	0,5	0,8	1,0	1,8	1,2	0,5	1,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* No inclosos els residents a la ciutat de Barcelona, la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories.

* * No inclosos els desplaçaments intramunicipals dels residents a les ciutats madures (Berga, Granollers, Igualada, Manresa, Mataró, Sabadell, Terrassa, Vic, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú), la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

L'atracció de les activitats de lleure

Barcelona exerceix una forta atracció en el seu entorn territorial en l'àmbit del lleure. Un 61,8% de la població de la província va a Barcelona quan surt per anar al teatre i gairebé la meitat hi va per anar a museus i exposicions. El percentatge de població que es desplaça fins Barcelona és més elevat com més aprop viuen de la ciutat.

Taula III.2.5. Percentatge de població que es desplaça habitualment a Barcelona per a realitzar activitats de lleure. Província de Barcelona, 2000-2006.

	2000					2006				
	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Cinema	19,5	9,8	13,9	3,2	12,1	27,0	7,7	16,0	4,5	14,1
Bars, pubs, discoteques	25,8	8,6	16,1	5,4	14,2	22,8	7,6	14,9	3,1	12,9
Restaurants	23,5	6,1	13,0	2,6	11,0	22,8	4,4	12,2	3,7	10,7
Teatre	69,7	63,1	65,8	40,8	61,0	79,2	55,6	64,8	48,7	61,8
Museus i exposicions	66,0	45,2	53,7	23,1	47,6	70,6	35,3	49,3	31,7	46,0
Mirar botigues	-	-	-	-	-	23,3	9,8	15,4	7,7	14,0

Font: IERMB (2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Les relacions personals: xarxes d'interrelació territorial

Els residents a la província de Barcelona es relacionen principalment amb persones del mateix municipi de residència. El 63,7% es relacionen amb veïns de la seva mateixa ciutat i el 20,7% es relacionen amb gent de diversa ubicació territorial.

El 4,3% de la població resident a la província declara que les persones amb qui es relaciona més sovint viuen a Barcelona. Els veïns de la primera corona són els que tenen més relacions socials quotidianes amb barcelonins (10,1%), seguits dels de la segona corona amb un 4,3% pels de la resta de la província amb un 1,9%.

Taula III.2.6. Lloc on resideixen les persones amb qui la població es relaciona més sovint. Província de Barcelona, 2006.

	2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Mateixa escala	6,1	4,0	2,5	4,2	2,5	4,1
Mateix barri	39,9	39,1	26,9	35,0	29,2	34,5
Altres barris del municipi	28,9	15,0	27,6	24,3	34,5	25,1
Barcelona*	-	10,1	4,3	4,6	1,9	4,3
Primera corona	2,1	6,1	1,8	3,2	0,0	2,9
Segona corona	1,8	1,6	7,0	3,6	1,3	3,4
Resta de la província	0,2	0,3	0,0	0,2	10,2	1,0
Resta de Catalunya	0,6	0,3	0,3	0,4	0,6	0,4
Fora de Catalunya	1,4	2,6	0,8	1,5	0,5	1,4
Indistintament	16,5	19,1	26,8	21,0	17,5	20,7
NS/NC	2,5	1,7	2,0	2,1	1,8	2,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* No inclosos els residents a la ciutat de Barcelona, la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

3.3. L'ús de la ciutat de Barcelona: noves dinàmiques territorials i nous usos del temps

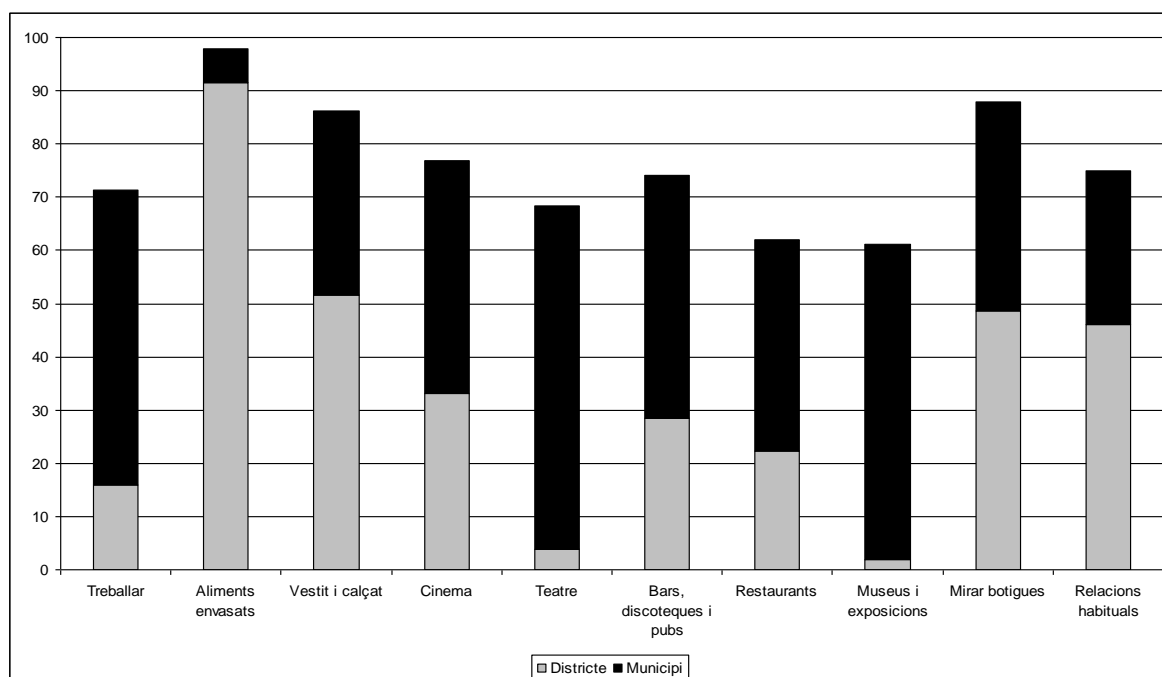
L'últim apartat de l'estudi recull, de forma sintètica, els principals indicadors sobre les dinàmiques territorials d'ús de l'espai a Barcelona i l'entorn provincial. **Les dades constaten que la ciutat manté una elevada capacitat de contenció** de la població resident, tant pel que fa a les activitats relacionades amb el treball com les derivades del lleure o les relacions socials. També s'observa que, alhora, s'ha anat accentuat l'obertura vers el seu entorn **ampliant els límits de la ciutat real, és a dir, l'espai quotidià dels barcelonins i barcelonines. Finalment, Barcelona té un elevat poder d'atracció de la ciutat amb el seu entorn.**

El primer indicador és el d'**autocontenció**. Tal i com ja s'havia assenyalat en l'informe anterior, Barcelona actua com un sistema força autosostingut, on els barcelonins realitzen gran part de les seves activitats quotidianes:

- **Compres d'aliments envasats, de vestit i calçat i mirar botigues.** Són les activitats que els barcelonins realitzen en major mesura a la ciutat, amb percentatges d'entre el 86% i el 98%.
- **Treballar, estudiar i relacionar-se amb les persones properes** també són realitzades majoritàriament a la ciutat tot i que amb percentatges de població inferiors: entre el 71% i el 75%.
- **Les activitats d'oci** són les que registren menors percentatges d'autocontenció, malgrat continua essent molt elevada. Els barcelonins es queden a la ciutat per anar al cinema, a bars i discoteques, a restaurants, al teatre i a museus i exposicions en percentatges que oscil·len entre el 61 i el 77%. En aquests casos, la menor autocontenció no es deu a que hi hagi una major proporció de ciutadans que marxin fora de la ciutat per a fer aquestes activitats, sinó a la variabilitat en la localització d'aquestes activitats.

Algunes d'aquestes activitats es realitzen amb molta freqüència al propi barri o districte. La compra quotidiana és l'activitat que es realitza de forma més propera al lloc de residència (nou de cada deu barcelonins fan la compra d'aliments en el seu districte). També tenen una autocontenció en el propi districte elevada, les compres de vestit i calçat, mirar botigues i les relacions socials.

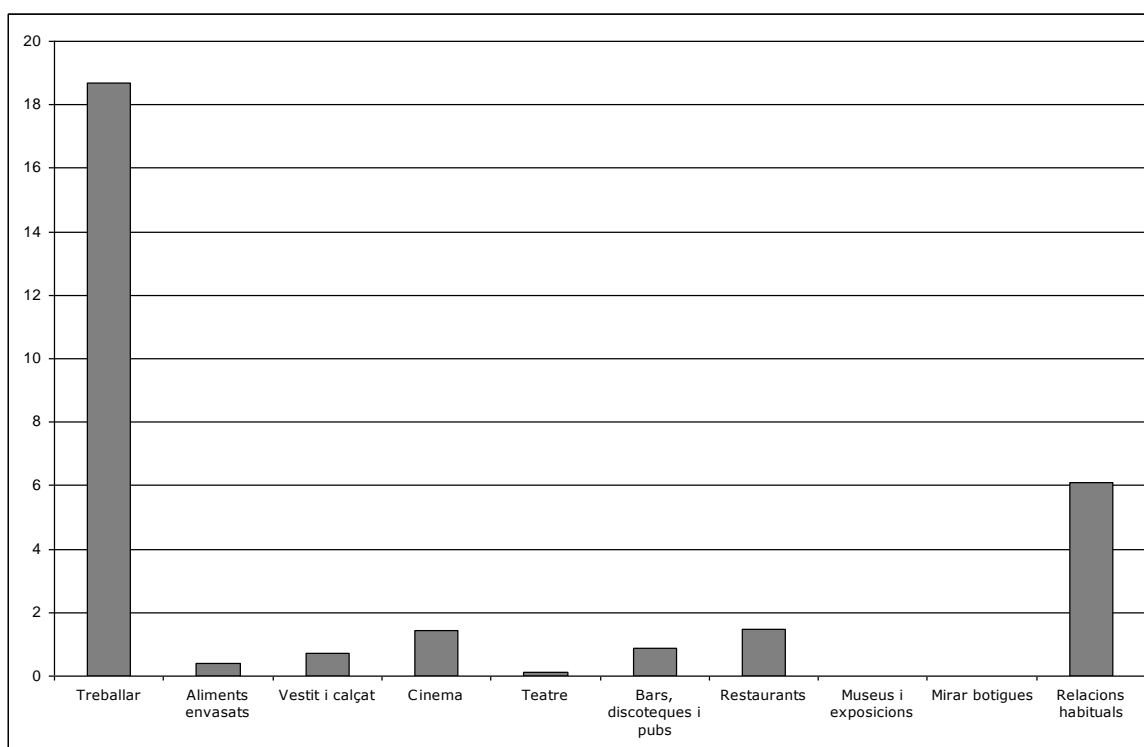
Gràfic III.3.1. Autocontenció de la ciutat de Barcelona per a diferents activitats. Barcelona, 2006.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El segon indicador de síntesi és el percentatge **d'expulsió de la població**, que recull el nombre de barcelonins i barcelonines que es desplacen fora de la ciutat per a realitzar diversos tipus d'activitats. En general, es tracta de proporcions de població força baixes, excepte per a treballar, en què un 18,7% de ciutadans surten de Barcelona.

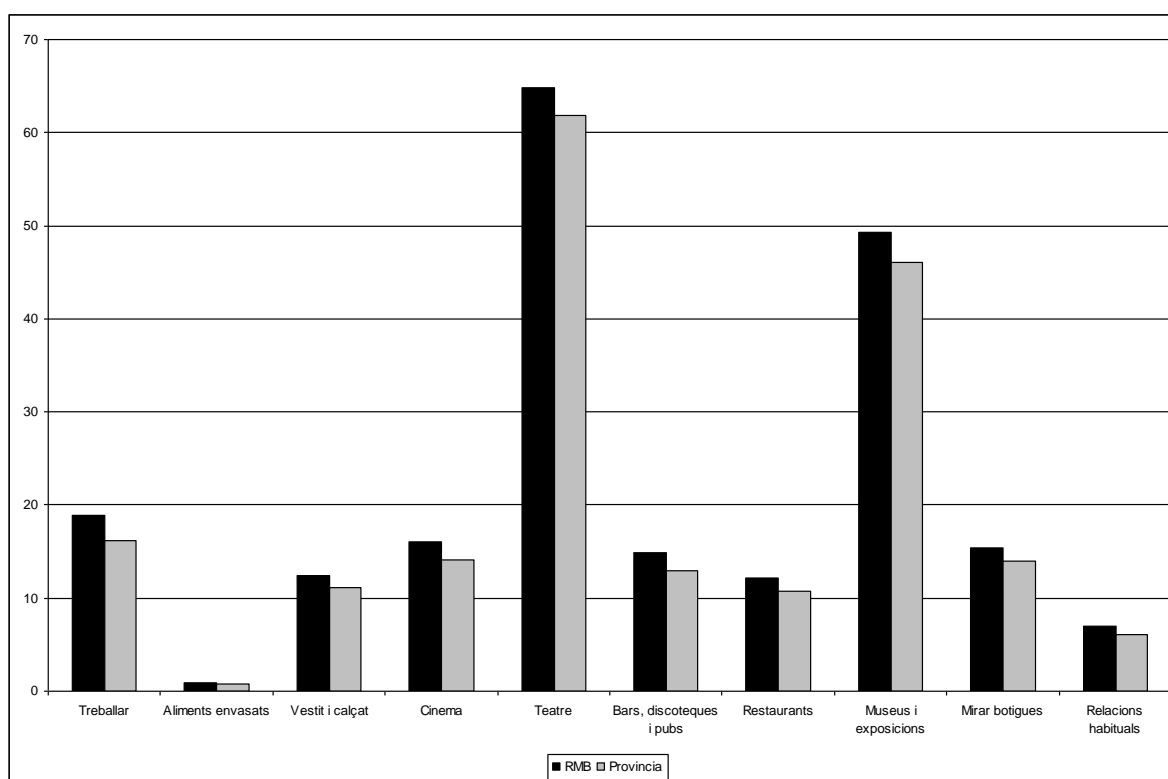
Gràfic III.3.2. Expulsió de la ciutat de Barcelona per a diferents activitats. Barcelona, 2006.*

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

El tercer i últim indicador és el de **l'atracció que exerceix la ciutat** en el seu entorn provincial. De nou, el grau d'atracció difereix en funció de l'activitat. Tant per a l'entorn més immediat com per als residents en territoris més allunyats de la província, Barcelona és un centre d'atracció per a realitzar **activitats d'oci i de lleure**. La ciutat atrau una proporció important de població per anar al teatre i a museus i exposicions.

**Gràfic III.3.3. Atracció de Barcelona de no residents a la ciutat.
Província de Barcelona, 2006.**

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

**Taula III.3.1. Usos de la ciutat de Barcelona.
Província de Barcelona, 2006.³⁷**

	Autocontenció		Expulsió	Irregular/ Indistintament	Atracció	
	Total Districte	Total Municipi	Total Municipi	Total Municipi	Total RMB	Total Província
Treballar	15,8	71,3	18,7	9,3	18,9	16,1
Comprar aliments envasats	91,6	97,9	0,4	1,5	0,9	0,8
Comprar vestit i calçat	51,5	86,3	0,7	12,2	12,4	11,1
Anar al cinema	33,1	76,9	1,4	21,0	16,0	14,1
Anar al teatre	3,9	68,5	0,1	28,0	64,8	61,8
Anar a bars, discoteques i pubs	28,5	74,1	0,9	22,4	14,9	12,9
Anar a restaurants	22,3	61,9	1,5	35,2	12,2	10,7
Anar a museus i exposicions	1,9	61,2	0,0	35,3	49,3	46,0
Mirar botigues	48,6	87,8	0,0	11,7	15,4	14,0
Relacions habituals (lloc de residència)	46,0	74,9	6,1	16,5	7,0	6,1

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

³⁷ Totes les activitats de la taula es refereixen a les submostres de persones que realitzen cada activitat.

ANNEX DE TAULES

1.1 EL TEMPS DEL TREBALL MERCANTIL

**Taula AI.1.1. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur de la població.
Districtes de Barcelona, 2006.**

	2006										
	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
Taxa d'activitat	54,8	56,6	60,6	56,4	54,1	56,9	57,2	62,8	56,0	58,6	56,8
Indicador d'activitat	73,0	72,5	82,5	73,8	72,9	76,2	77,5	82,6	75,1	74,4	74,7
Taxa d'ocupació	91,2	93,9	90,9	92,9	97,0	95,7	97,2	93,2	90,1	89,9	92,2
Taxa d'atur****	8,8	6,1	9,1	7,1	3,0	4,3	2,8	6,8	9,9	10,1	7,8

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.2. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Completa	94,8	78,9	87,3
Parcial	5,1	21,0	12,5
NS/NC	0,2	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.3. Motius de la jornada parcial de la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Tipus de feina que ha trobat	42,3	28,7	31,6
Tasques domèstiques o familiars	6,1	30,6	25,3
L'interessa aquesta jornada	32,1	19,6	22,3
Estudiant	17,0	15,2	15,6
NS/NC	2,5	3,5	3,3
Total	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.4. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Barcelona
Completa	88,5	88,1	86,3	87,9	87,3
Parcial	11,5	11,9	13,7	11,7	12,5
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.5. Tipus de jornada realitzada per la població ocupada segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més*	Barcelona
Completa	69,1	85,7	88,5	91,7	91,6	79,2	87,3
Parcial	30,9	14,0	11,4	8,3	8,4	20,8	12,5
NS/NC	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

*Les dades per a aquest col·lectiu són indicatives ja que la mostra no és suficientment significativa.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.6. Motius de la jornada parcial de la població ocupada segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

	Alta	Mitjana	Baixa	Barcelona
Tipus de feina que ha trobat	45,5	17,8	34,5	31,6
Tasques domèstiques o familiars	15,5	40,7	18,5	25,3
L'interessa aquesta jornada	38,9	15,8	20,5	22,3
Estudiant	0,0	17,0	21,6	15,6
NS/NC	0,0	5,1	3,3	3,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.7. Nombre d'hores treballades setmanalment per la població ocupada. Districtes de Barcelona, 2006.

	2006										
	Ciutat Vella	Eixample	Sants – Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
10 hores o menys	2,9	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,7	0,0	0,8	0,7
D'11 a 20 hores	6,7	9,3	3,2	3,1	3,3	6,5	3,4	10,3	7,4	4,1	5,9
De 21 a 34 hores	18,9	11,9	6,8	11,6	9,4	10,9	8,8	15,3	13,6	12,5	11,7
De 35 a 39 hores	19,3	19,4	20,5	14,8	16,8	14,1	13,6	7,4	9,3	7,5	14,3
40 hores	17,2	34,6	47,9	45,1	39,0	37,3	48,0	42,2	39,8	49,2	40,6
De 41 a 45 hores	15,3	8,8	2,4	9,2	11,0	5,7	6,3	3,8	10,6	11,3	8,2
De 46 a 50 hores	15,5	8,7	11,9	8,1	12,8	18,5	10,6	8,9	13,6	6,9	11,1
Més de 50 hores	2,8	6,8	6,4	8,2	6,8	7,0	7,6	9,6	5,8	7,8	7,0
NS/NC	1,3	0,0	0,9	0,0	0,9	0,0	0,6	0,8	0,0	0,0	0,4
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores	37:21	38:20	40:35	40:00	40:29	40:08	40:11	38:51	38:42	39:59	39:26

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula AI.1.8. Hores treballades setmanalment per la població ocupada.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
10 hores o menys	1,4	1,4	1,7	1,5	1,5	1,1	1,1	1,2	0,7	1,2	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
D'11 a 20 hores	6,6	8,2	6,4	7,0	6,5	4,9	5,0	5,4	4,3	5,4	5,9	6,3	6,1	6,1	5,5	6,1
De 21 a 34 hores	9,2	6,8	6,1	7,5	8,6	7,4	7,1	7,7	5,4	7,5	11,7	8,3	7,1	9,0	10,1	9,1
De 35 a 39 hores	14,7	6,7	8,0	10,2	13,4	8,5	7,8	9,9	10,1	9,8	14,3	9,6	9,4	11,1	10,1	11,0
40 hores	37,4	45,1	39,5	40,4	38,8	45,3	49,3	44,6	40,5	44,3	40,6	46,9	49,1	45,6	42,5	45,4
De 41 a 45 hores	8,6	7,5	10,3	8,8	6,8	9,6	6,6	7,6	12,5	8,0	8,2	8,7	7,9	8,3	7,3	8,2
De 46 a 50 hores	11,0	10,2	12,3	11,2	12,6	11,1	12,0	11,9	12,9	12,0	11,1	9,8	8,8	9,8	11,9	10,0
Més de 50 hores	9,0	12,0	12,6	11,0	9,7	11,2	9,8	10,2	12,9	10,5	7,0	9,2	10,4	8,9	11,7	9,1
NS/NC	2,1	2,0	3,1	2,3	2,2	0,9	1,3	1,5	0,7	1,4	0,4	0,4	0,7	0,5	0,2	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores	39:48	40:39	41:41	40:38	40:24	41:20	41:02	40:55	42:28	41:03	39:26	40:24	40:38	40:10	41:07	40:15

Submostra formada per la població ocupada.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.9. Dies treballats setmanalment per la població ocupada. Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Un dia	0,2	0,2	0,4	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Dos dies	1,8	1,4	0,6	1,3	1,5	1,4	0,6	1,1	0,7	1,1	0,8	1,2	0,5	0,8	0,6	0,8
Tres dies	2,2	3,2	2,2	2,5	2,2	1,4	1,4	1,6	0,4	1,5	1,1	0,6	1,4	1,1	1,1	1,1
Quatre dies	3,3	2,3	2,5	2,8	3,3	1,9	1,8	2,3	1,4	2,2	3,7	2,6	2,4	2,9	4,0	3,0
Cinc dies	71,1	67,7	65,1	68,2	73,6	73,7	72,6	73,2	67,0	72,7	77,7	76,4	75,8	76,6	70,5	76,1
Sis dies	17,3	19,1	21,6	19,2	15,3	18,0	19,4	17,6	25,1	18,2	12,8	17,6	15,6	15,3	18,6	15,6
Set dies	2,0	4,5	5,0	3,7	3,3	2,7	2,8	2,9	4,3	3,0	3,3	1,5	4,0	3,0	5,1	3,2
NS/NC	2,3	1,5	2,5	2,1	0,8	0,8	1,1	0,9	1,1	0,9	0,5	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà de dies	5,1	5,2	5,2	5,1	5,1	5,1	5,2	5,1	5,3	5,2	5,1	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2

Submostra formada per la població ocupada

Font: IERMB 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.10. Horari laboral de la població ocupada segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Horari partit de matí i tarda	62,8	48,0	55,8
Continu de matí	15,4	31,8	23,1
Continu de tarda	5,0	8,6	6,7
Continu de nit	2,6	2,1	2,4
Continu rotatiu de matí i tarda	6,0	4,6	5,3
Continu rotatiu de matí, tarda i nit	4,5	1,8	3,2
Altres horari	3,2	2,8	3,0
Ns/Nc	0,6	0,3	0,5
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.11. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Sí	8,7	7,3	8,1
No	91,3	92,7	91,9
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.12. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més	Barcelona
Sí	21,9	8,4	8,9	5,5	3,1	5,4	8,1
No	78,1	91,6	91,1	94,5	96,9	94,6	91,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.13. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes segons el seu nivell d'estudis. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Barcelona
Sí	5,5	1,9	8,1	10,7	8,1
No	94,5	98,1	91,9	89,3	91,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.1.14. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes segons la seva categoria professional. Barcelona, 2006.

	Alta	Mitjana	Baixa	Barcelona
Sí	12,8	6,5	6,5	8,1
No	87,2	93,5	93,5	91,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

**Taula AI.1.15. Població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Té més d'una feina	7,2	3,4	6,0	5,7	4,7	2,7	3,9	3,8	5,0	3,9	8,1	5,3	3,9	5,7	9,1	6,0
Només en té una	92,8	96,6	94,0	94,2	95,3	97,2	96,1	96,2	95,0	96,1	91,9	94,7	96,1	94,3	90,9	94,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.16. Hores dedicades a la segona feina durant el darrer mes (1995-2000) o darrera setmana (2006). Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006						
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	
20 hores o menys	34,1	60,1	40,9	41,4	38,8	51,8	47,7	44,9	53,3	45,9	31,2	46,5	38,8	37,5	33,3	36,9	5 hores o menys
De 21 a 40 hores	33,1	11,8	25,0	26,6	38,7	18,5	29,5	30,5	20,0	29,7	28,7	23,1	32,5	28,0	23,1	27,4	De 6 a 10 hores
Més de 40 hores	21,5	19,9	27,3	22,9	18,4	29,6	22,7	22,9	26,7	23,0	35,8	26,7	25,7	30,7	40,8	32,0	Més de 10 hores
NS/NC	11,3	8,3	6,8	9,1	4,1	0,0	0,0	1,7	0,0	1,5	4,3	3,7	3,1	3,8	2,7	3,7	NS/NC
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

Submostra formada per la població ocupada que ha tingut una segona feina durant el darrer mes.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.1.17. Localització del lloc de treball de la població ocupada. Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
A casa	4,0	2,5	5,5	4,0	3,0	0,8	3,4	2,5	3,9	2,6	3,1	1,5	2,1	2,2	5,6	2,5
Al municipi de residència	75,0	33,0	53,0	55,6	73,6	29,8	45,6	49,9	52,5	50,1	69,1	27,7	39,1	45,4	40,6	45,0
Fora del municipi	16,6	58,3	36,2	35,1	18,7	61,9	42,0	40,6	38,6	40,4	18,1	64,1	49,9	43,9	44,6	44,0
És irregular	4,2	6,2	5,2	5,2	3,9	6,9	8,3	6,4	4,6	6,3	9,0	6,0	8,2	7,8	8,9	7,9
NS/NC	0,2	0,0	0,1	0,1	0,8	0,6	0,6	0,7	0,4	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,2	0,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada

Font: IERMB 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula AI.1.18. Temps de desplaçament al treball (només l'anada) de la població ocupada.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Menys de 15 minuts	24,2	30,7	49,9	34,2	21,5	30,3	46,9	33,4	60,4	35,6	17,2	27,5	38,4	28,1	49,9	29,9
De 15 a 30 minuts	51,1	40,0	35,4	42,7	50,1	40,0	33,1	40,8	26,1	39,6	47,5	42,0	38,1	42,4	33,2	41,6
De 31 a 45 minuts	11,9	8,7	3,6	8,4	14,1	10,5	4,4	9,5	3,0	8,9	15,4	11,7	6,5	11,0	2,4	10,3
Més de 45 minuts	7,3	12,2	4,1	7,9	6,8	10,2	4,9	7,2	3,3	6,8	10,7	12,7	8,0	10,4	4,9	9,9
És irregular	5,3	8,4	6,5	6,6	5,6	8,8	9,8	8,1	5,6	7,9	8,6	6,0	8,3	7,7	9,4	7,8
NS/NC	0,2	0,0	0,4	0,2	1,9	0,2	0,8	1,0	1,5	1,0	0,6	0,2	0,6	0,5	0,2	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Temps mitjà (en minuts)	0:24	0:24	0:16	0:22	0:25	0:24	0:16	0:21	0:13	0:21	0:28	0:25	0:20	0:24	0:16	0:23

Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula AI.1.19. Mitjà de transport utilitzat per la població ocupada en els desplaçaments al treball.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Privat	36,3	48,5	62,0	47,9	41,7	52,0	65,6	53,5	70,1	54,9	38,0	53,1	68,2	53,7	72,5	55,3
Públic	36,4	23,8	7,0	23,5	34,8	21,1	7,3	20,6	1,1	19,0	41,9	25,2	9,4	24,8	2,9	23,0
A peu	22,7	21,7	28,1	24,1	18,7	20,3	24,0	21,1	24,6	21,4	16,1	16,9	18,7	17,3	18,9	17,4
Altres respostes	4,6	6,0	2,9	4,5	3,8	6,4	2,5	4,2	2,6	4,1	3,6	4,6	3,0	3,7	5,4	3,8
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,2	0,6	0,6	1,5	0,7	0,4	0,2	0,7	0,5	0,2	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

1.2 EL TEMPS FAMILIAR DOMÈSTIC

**Taula AI.2.1. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar.
Districtes de Barcelona, 2006.**

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta- Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
Cap hora	5,9	8,2	6,5	7,4	11,9	7,8	8,8	8,1	9,9	9,6	8,5
Una hora o menys	38,1	32,1	29,7	25,0	34,1	26,7	29,8	30,0	29,0	34,6	31,2
De més d'1 a 2 hores	21,5	22,5	22,7	18,8	18,1	24,5	21,6	13,9	22,4	25,2	21,4
De més de 2 a 3 hores	17,3	17,7	20,9	23,1	15,7	21,5	17,1	18,5	18,7	10,9	17,6
De més de 3 a 6 hores	8,1	14,8	18,2	22,8	15,7	16,5	15,5	19,2	15,6	10,2	15,3
De més de 6 a 10 hores	3,0	1,4	0,3	0,5	2,8	2,2	3,9	9,2	3,3	1,4	2,7
Més de 10 hores	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,9	0,0	0,2
NS/NC	5,6	3,3	1,8	2,5	1,6	0,8	3,3	0,6	0,3	8,1	3,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores	1:43	1:49	1:53	2:11	1:51	1:59	2:03	2:30	2:08	1:34	1:57

Font: DESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.2. Hores diàries que la població dedica a les tasques de la llar. Província de Barcelona, 1995-2006.

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Cap hora	18,0	19,5	20,6	19,2	12,5	14,7	17,0	14,6	18,5	14,9	8,5	8,0	7,7	8,1	11,9	8,4
Una hora o menys	25,2	22,2	25,2	24,3	29,8	26,2	27,8	28,0	25,4	27,8	31,2	30,3	29,7	30,4	32,0	30,6
De més d'1 a 2 hores	14,7	11,3	12,2	12,9	17,3	14,0	15,0	15,5	14,6	15,4	21,4	16,7	17,7	18,7	17,2	18,5
De més de 2 a 3 hores	10,9	10,9	8,7	10,3	12,3	12,9	14,7	13,3	17,6	13,6	17,6	17,2	18,5	17,8	16,5	17,7
De més de 3 a 6 hores	21,4	22,4	21,8	21,8	19,3	24,2	19,7	21,0	18,5	20,8	15,3	18,1	18,7	17,4	16,7	17,3
De més de 6 a 10 hores	7,8	11,0	8,9	9,1	4,4	6,1	4,4	4,9	3,0	4,8	2,7	6,6	2,8	3,9	3,5	3,9
Més de 10 hores	0,9	2,1	1,2	1,3	0,6	0,4	0,3	0,5	0,6	0,4	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
NS/NC	1,3	0,6	1,4	1,1	3,8	1,6	1,2	2,3	1,8	2,2	3,0	3,0	4,7	3,7	2,1	3,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nombre mitjà d'hores	2:25	2:49	2:31	2:34	2:09	2:22	2:04	2:11	1:58	2:10	1:57	2:18	2:06	2:06	1:57	2:06

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.2.3. Servei d'assistenta per hores a les llars segons el sexe del cap de família. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Sí	25,1	29,9	26,3
No	74,7	70,1	73,6
NS/NC	0,1	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.4. Servei d'assistenta per hores a les llars segons l'edat del cap de família. Barcelona, 2006.

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més	Barcelona
Sí	8,0	18,1	30,2	28,7	24,4	27,1	26,3
No	92,0	81,9	69,8	71,3	75,5	72,6	73,6
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.5. Servei d'assistenta per hores a les llars segons el nivell d'estudis del cap de família. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis Primaris	Estudis Secundaris	Estudis Universitaris	Barcelona
Sí	19,0	11,7	24,7	47,4	26,3
No	81,0	88,2	75,1	52,6	73,6
NS/NC	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.6. Servei d'assistenta per hores a les llars segons la situació laboral del cap de família. Barcelona, 2006.

	Ocupat/da	Aturat/da	Jubilat/da	Mestressa de casa	Barcelona
Sí	28,4	15,5	24,9	21,7	26,3
No	71,6	84,5	74,9	78,3	73,6
NS/NC	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.7. Servei d'assistenta per hores a les llars segons la categoria professional del cap de família. Barcelona, 2006.

	Alta	Mitjana	Baixa	Barcelona
Sí	52,6	27,4	7,4	26,3
No	47,4	72,5	92,5	73,6
NS/NC	0,0	0,2	0,1	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.2.8. Serveis remunerats presents a les llars on viu la població. Districtes de Barcelona, 2006.

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
Assistentia interina (no es queda a dormir)	0,0	1,7	0,8	3,8	7,5	1,5	0,0	0,0	0,0	1,3	1,5
Assistentia per hores	12,6	35,7	25,3	42,0	56,6	31,9	21,2	9,3	21,5	15,9	26,3
Cangur per als nens	3,3	1,9	1,9	3,2	5,1	3,7	1,6	1,0	2,9	2,1	2,5
Personal per a la cura de malalts o persones grans	1,1	1,0	0,3	0,5	1,2	2,3	0,8	0,7	1,2	0,0	0,8
Professor particular	0,9	0,8	1,0	2,9	3,2	2,1	0,4	0,4	2,0	1,0	1,3

Percentatges referits al total de la població de cada àmbit territorial.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

1.3. EL TEMPS LLIURE I DE LLEURE

Taula AI.3.1. Nombre mitjà d'activitats de lleure realitzades dins de la llar segons les característiques de la població. Barcelona, 2006.

	Característiques Població	Activitats
Barcelona		2,2
Sexe	Home	2,3
	Dona	2,2
Edat	Menys 25 anys	2,5
	25-34 anys	2,3
	35-44 anys	2,2
	45-64 anys	2,2
	65 i més anys	2,1
Nivell d'estudis	Sense estudis	1,9
	Estudis primaris	2,1
	Estudis secundaris	2,3
	Estudis Universitaris	2,4
Situació laboral	Ocupat/da	2,2
	Aturat/da	2,6
	Inactiu	2,1
Categoria professional	Empresaris amb assalariats	2,4
	Empresaris sense assalariats	2,2
	Directors i tècnics	2,4
	Administratius i comercials	2,4
	Obrers qualificats	2,0
	Obrers no qualificats	1,9
	Treballadors serveis	2,1
	Altres treballadors	2,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.3.2. Nombre mitjà d'activitats de lleure realitzades fora de la llar segons les característiques de la població. Barcelona, 2006.

	Característiques Població	Activitats
Barcelona		2,0
Sexe	Home	2,0
	Dona	2,1
Edat	Menys 25 anys	2,5
	25-34 anys	2,3
	35-44 anys	2,2
	45-64 anys	1,9
	65 i més anys	1,6
Nivell d'estudis	Sense estudis	1,3
	Estudis primaris	1,7
	Estudis secundaris	2,1
	Estudis Universitaris	2,4
Situació laboral	Ocupat/da	2,2
	Aturat/da	2,3
	Inactiu	1,8
Categoria professional	Empresaris amb assalariats	1,9
	Empresaris sense assalariats	1,8
	Directors i tècnics	2,3
	Administratius i comercials	2,3
	Obrers qualificats	1,8
	Obrers no qualificats	1,7
	Treballadors serveis	1,9
	Altres treballadors	1,8

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.3.3. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons característiques. Barcelona, 2006.

	Característiques Població	Valoració Mitjana
Barcelona		5,7
Sexe	Home	5,7
	Dona	5,8
Edat	Menys 25 anys	5,1
	25-34 anys	4,5
	35-44 anys	4,5
	45-64 anys	5,5
	65 i més anys	7,9
Nivell d'estudis	Sense estudis	7,5
	Estudis primaris	6,8
	Estudis secundaris	5,3
	Estudis Universitaris	4,8
Situació laboral	Ocupat/da	4,5
	Aturat/da	6,6
	Inactiu	7,4
Categoria professional	Empresaris amb assalariats	5,0
	Empresaris sense assalariats	5,8
	Directors i tècnics	5,1
	Administratius i comercials	5,2
	Obrers qualificats	6,2
	Obrers no qualificats	6,5
	Treballadors serveis	6,0
	Altres treballadors	7,7

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.3.4. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Home	Dona	Barcelona
Poc	25,9	25,5	25,7
Bastant	37,4	35,0	36,1
Molt	35,6	38,2	37,0
Ns/Nc	1,1	1,3	1,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006)
Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula AI.3.5. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Menys de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys i més	Barcelona
Poc	25,1	38,4	39,4	30,9	18,0	6,1	25,7
Bastant	47,6	40,9	42,6	43,7	41,9	15,3	36,1
Molt	24,3	19,0	17,7	25,1	39,8	76,6	37,0
Ns/Nc	3,1	1,7	0,3	0,3	0,3	2,0	1,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula AI.3.6. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons el seu nivell d'estudis acabats. Barcelona, 2006.

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Barcelona
Poc	16,1	15,0	27,9	27,9	25,7
Bastant	12,0	31,4	42,1	42,1	36,1
Molt	66,9	53,3	27,9	27,9	37,0
Ns/Nc	5,1	0,4	2,0	2,0	1,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula AI.3.7. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons la seva situació laboral. Barcelona, 2006.

	Ocupat/da	Aturat/da	Jubilat/da	Mestressa de casa	Barcelona
Poc	37,7	12,8	5,5	5,5	25,7
Bastant	44,1	37,8	14,2	14,2	36,1
Molt	17,2	49,4	78,6	78,6	37,0
Ns/Nc	1,1	0,0	1,7	1,7	1,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula AI.3.8. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure segons la seva categoria professional, 2006.

	Alta	Mitjana	Baixa	Barcelona
Poc	33,1	29,9	21,5	25,7
Bastant	44,8	43,3	42,3	36,1
Molt	21,8	25,0	34,9	37,0
Ns/Nc	0,3	1,8	1,3	1,2

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

**Taula AI.3.9. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure.
Districtes de Barcelona, 2006.**

	Ciutat Vella	Eixample	Sants - Montjuïc	Les Corts	Sarrià - Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
Molt	30,9	25,6	28,5	42,0	22,5	20,3	30,0	21,7	28,2	28,8	27,2
Bastant	39,8	37,0	32,6	22,1	35,2	46,0	31,2	37,8	35,0	33,2	35,2
Poc	25,4	35,9	38,1	36,0	40,6	32,5	37,5	40,0	36,8	36,6	36,3
NS/NC	3,9	1,5	0,7	0,0	1,7	1,3	1,3	0,5	0,0	1,4	1,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

**Taula AI.3.10. Opinió de la població sobre la seva disponibilitat de temps lliure.
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Molt	34,0	30,3	27,9	31,1	29,9	29,5	27,8	29,1	35,7	29,6	27,2	16,7	20,7	21,8	29,3	22,4
Bastant	34,4	37,6	36,8	36,1	35,1	35,8	32,6	34,5	29,6	34,1	35,2	35,1	36,5	35,7	35,8	35,7
Poc	31,6	31,8	35,0	32,7	34,0	34,6	39,3	35,9	34,3	35,8	36,3	47,5	40,6	41,2	33,4	40,5
NS/NC	0,1	0,4	0,3	0,2	1,0	0,1	0,2	0,5	0,4	0,5	1,2	0,7	2,1	1,4	1,4	1,4
Total	(2.107)	(1.595)	(1.561)	(5.263)	(2.032)	(1.828)	(1.882)	(5.742)	(508)	(6.250)	(2397)	(2083)	(2533)	(7012)	(657)	(7669)

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població.*

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AI.3.11. Hora habitual en què la població es lleva els dies feiners. Barcelona 1995-2006.

	1995	2000	2006
Cinc del matí	2,1	2,2	3,2
Sis del matí	7,3	6,9	17,2
Set del matí	30,1	29,0	31,4
Vuit del matí	32,8	33,5	25,6
Nou del matí	17,7	18,6	13,2
Deu del matí	6,0	5,0	4,0
Altres hores	2,8	3,8	4,1
NS/NC	0,8	1,0	1,4
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.
IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AI.3.12. Hora habitual en què la població se'n va a dormir els dies feiners. Barcelona, 1995-2006.

	1995	2000	2006
Deu de la nit	5,4	6,2	10,2
Onze de la nit	23,1	22,1	26,9
Dotze de la nit	43,1	41,4	39,9
Una de la matinada	18,8	18,8	13,6
Dues de la matinada	4,5	5,2	4,1
Altres hores	4,1	5,1	3,9
NS/NC	0,9	1,3	1,5
Total	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.
IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula AI.3.13. Hora habitual en què la població se'n va a dormir en dies feiners (agrupada).
Província de Barcelona, 1995-2006.**

	1995				2000						2006					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
Deu de la nit	5,4	7,6	8,6	7,0	6,2	8,5	8,3	7,6	14,4	8,2	6,7	8,7	9,7	8,4	12,8	8,7
Onze de la nit	23,1	27,5	29,1	26,2	22,1	27,2	26,5	25,2	31,2	25,6	22,7	28,4	30,5	27,2	27,8	27,3
Dotze de la nit	43,1	43,6	40,8	42,6	41,4	41,7	41,7	41,6	36,9	41,2	43,0	42,8	39,7	41,7	39,9	41,6
Una de la matinada	18,8	11,4	13,3	14,9	18,8	12,4	14,3	15,3	9,9	14,9	15,9	10,9	11,1	12,7	11,1	12,5
Dues de la matinada	4,5	4,0	2,7	3,8	5,2	4,2	3,5	4,3	1,8	4,1	6,5	3,9	2,7	4,3	2,2	4,2
Altres hores	4,1	5,1	4,8	4,5	5,1	5,1	4,7	4,9	4,9	4,9	3,8	4,2	4,1	4,0	4,9	4,1
NS/NC	0,9	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	0,9	1,1	1,0	1,0	1,5	1,2	2,2	1,7	1,3	1,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

**Taula AI.3.14. Disponibilitat de vacances* en l'últim any.
Barcelona, 1990-2000.**

	1990	1995	2000
Ha tingut vacances*	74,7	69,1	69,8
No n'ha tingut	25,3	30,5	29,0
NS/NC	0,0	0,5	1,2
Total	100,0	100,0	100,0

* Dues setmanes seguides o més

Font: IERMB (1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població.*

**Taula AI.3.15. Població que ha tingut vacances en diversos períodes de
l'any anterior a l'enquesta. Barcelona, 1995-2000.**

	1995	2000
Setmana Santa	29,8	40,2
Estiu	70,7	72,1
Nadal	23,6	32,4
Altres períodes	6,7	11,9

Percentatges referits al nombre de persones que ha tingut vacances a cada període sobre el total de població de cada àmbit territorial.

Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població.*

2.2 LA CONCILIACIÓ DE LES ACTIVITATS

Taula AII.2.1. Dificultat per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars segons edat. Barcelona, 2006.

	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i més anys	Barcelona
Moltes dificultats	8,8	11,7	15,8	8,7	8,0	18,8	11,7
Algunes dificultats	10,0	34,0	32,8	32,7	18,5	6,3	29,7
Cap dificultat	56,3	42,1	44,8	51,3	63,0	50,0	48,3
No participo de les tasques domèstiques	25,0	11,0	6,0	6,8	10,5	25,0	9,7
Ns/Nc	0,0	1,2	0,5	0,4	0,0	0,0	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AII.2.2. Dificultat per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques i familiars segons tipologia de la llar. Barcelona, 2006.

	Unipersonal	Dues persones o més	Parella	Parella + fills	Monoparental + fills	Dos nuclis o més	Barcelona
Moltes dificultats	6,5	2,5	9,2	13,2	16,8	16,1	11,7
Algunes dificultats	20,4	26,3	33,5	31,3	20,4	29,0	29,6
Cap dificultat	73,1	56,3	48,6	43,6	52,2	51,6	48,4
No participo de les tasques domèstiques	0,0	11,3	7,2	11,9	9,7	3,2	9,7
Ns/Nc	0,0	3,8	1,6	0,0	0,9	0,0	0,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

2.3 LA DIFERENT PARTICIPACIÓ EN EL TREBALL

Taula AII.3.1. Valoració de la disponibilitat de temps lliure de la població inactiva en treball segons el seu sexe i la seva edat. Barcelona, 2006.

	Homes	Dones	Barcelona
Menys de 25 anys	8,3	3,3	5,8
25-44	8,5	7,1	7,8
45-64	9,3	10,0	9,4
65 i més	9,3	9,5	9,4

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AII.3.2. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que només fa treball mercantil segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Menys de 25 anys	39:17	0:00	39:17	5,3	23,4
25-44	45:20	0:00	45:20	4,3	27,0
45-64	43:53	0:00	43:53	4,7	26,1
65 i més	37:27	0:00	37:27	6,5	22,3
Total	43:51	0:00	43:51	4,6	26,1

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AII.3.3. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que només fa treball mercantil segons la seva edat i el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Percentatge		Temps Treball mercantil		Valoració disponibilitat temps lliure		% Temps ocupat en treball a la setmana	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Menys de 25 anys	81,1	18,9	39:07	40:00	4,8	7,5	23,3	23,8
25-44	84,6	15,4	45:34	44:03	4,3	4,5	27,1	26,2
45-64 anys	100,0	0,0	43:53	.	4,7	.	26,1	.
65 i més anys	100,0	0,0	37:27	.	6,5	.	22,3	.

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AII.3.4. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que només fa treball familiar domèstic segons la seva edat. Barcelona, 2006.

	Temps treball mercantil	Temps de treball familiar domèstic	Càrrega total setmanal	Valoració disponibilitat temps lliure	% Temps ocupat en treball a la setmana
Menys de 25 anys	0:00	6:39	6:39	5,2	4,0
25-44	0:00	22:51	22:51	4,9	13,6
45-64	0:00	24:31	24:31	6,6	14,6
65 i més	0:00	18:23	18:23	7,8	11,0
Total	0:00	19:28	19:28	6,9	11,6

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

Taula AII.3.5. Càrrega total de treball i valoració del temps lliure de la població que només fa treball familiar domèstic segons la seva edat i el seu sexe. Barcelona, 2006.

	Percentatge		Temps treball familiar domèstic		Valoració disponibilitat temps lliure		% Temps ocupat en treball a la setmana	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Menys de 25 anys	49,2	50,8	4:07	9:06	5,5	4,9	2,5	5,4
25-44	32,1	67,9	11:15	28:20	6,0	4,4	6,7	16,9
45-64 anys	27,9	72,1	12:38	29:07	7,8	6,2	7,5	17,3
65 i més anys	38,2	61,8	11:44	22:30	7,9	7,7	7,0	13,4

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

3. L'ÚS DE LA CIUTAT

Taula AIII.1.1. Destinació dels desplaçaments al treball de la població ocupada. Districtes de Barcelona, 2006

	Ciutat Vella	Eixample	Sants – Montjuïc	Les Corts	Sarrià – Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Barcelona
Mateix barri de residència	21,3	14,6	12,1	20,2	28,2	23,8	8,7	10,6	13,6	15,5	15,8
Altres barris de Barcelona	43,5	59,7	62,7	45,1	45,0	53,2	68,8	52,2	53,2	54,2	55,4
Primera corona	11,3	11,9	8,7	20,0	9,8	4,3	10,5	10,8	21,5	15,2	12,2
Segona corona	3,1	5,1	6,1	5,6	10,7	7,0	6,0	7,8	2,8	6,4	6,0
Resta de la província	0,0	1,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Resta de Catalunya	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Fora de Catalunya	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
És irregular	20,8	7,7	9,5	7,2	6,4	10,6	5,0	18,6	8,9	3,9	9,3
NS/NC	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Submostra formada per la població ocupada que treballa fora del seu domicili.

Font: IDESCAT i IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006*.

Taula AIII.1.2. Persones no residents a la llar amb qui la població es relaciona més sovint. Barcelona, 1985-2000.

	1985	1990	1995	2000
No es relaciona amb ningú	0,9	1,2	1,0	1,0
Familiars	63,0	53,3	48,8	46,5
Amics	14,0	26,9	34,9	35,0
Veïns	6,8	8,4	5,4	6,3
Companyes de feina o d'estudis	8,9	5,9	3,5	4,5
Altres persones	6,5	4,3	6,4	6,3
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IERMB (1985, 1990, 1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

Taula AIII.1.3. Procedència dels residents a la resta de la Província de Barcelona que es desplacen a Barcelona segons activitats.
Província de Barcelona, 2006.

	Treball	Compres aliments frescos	Compres Aliments envasats	Compres vestit i calçat	Mirar botigues	Cinema	Bars, pubs, discoteques	Restaurants	Teatres	Museus i exposicions
Primera Corona	70,1	60,2	62,1	60,8	62,2	72,2	74,1	79,1	47,2	54,3
Segona Corona	28,6	37,4	34,7	34,4	32,5	25,1	23,5	17,7	42,6	37,1
Resta Província Barcelona	1,3	2,4	3,2	4,8	5,3	2,7	2,4	3,2	10,2	8,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: IDESCAT I IERMB (2006) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.*

**Taula AIII.1.4. Lloc on resideixen les persones amb qui la població es relaciona més sovint.
Província de Barcelona, 1995-2000.**

	1995				2000					
	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Barcelona	Primera corona	Segona corona	Total RMB	Resta província de Barcelona	Total província de Barcelona
No es relaciona amb ningú	1,0	1,8	0,7	1,1	1,0	1,5	1,3	1,3	1,2	1,2
Mateixa escala	4,4	4,6	3,0	4,1	4,0	4,8	2,8	3,9	2,6	3,8
Mateix barri	31,3	37,5	23,7	30,9	32,7	29,0	26,8	29,6	24,1	29,1
Altres barris del municipi	44,2	18,3	34,4	33,4	37,9	24,4	32,2	31,7	33,9	31,9
Barcelona*	-	6,6	5,2	3,6	-	10,5	5,3	5,1	1,4	4,8
Primera corona	2,0	5,0	1,9	2,9	3,2	8,2	2,6	4,6	0,2	4,2
Segona corona	3,0	2,1	12,6	5,5	3,1	3,3	9,2	5,2	1,4	4,8
Resta de la província	0,5	0,1	0,7	0,4	0,5	0,1	0,3	0,3	13,0	1,3
Resta de Catalunya	0,9	0,6	0,8	0,8	1,1	0,6	0,6	0,8	0,6	0,8
Fora de Catalunya	0,5	0,6	0,3	0,5	0,8	0,3	0,2	0,5	0,4	0,5
Indistintament	12,1	22,7	16,7	16,7	14,4	17,2	18,5	16,6	20,5	16,9
NS/NC	0,0	0,2	0,0	0,1	1,1	0,2	0,1	0,5	0,8	0,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* No inclou els residents a la ciutat de Barcelona, la resposta dels quals es distribueix entre les altres categories
Font: IERMB (1995, 2000) *Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població*.

ANNEX METODOLÒGIC

Introducció

L'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006* constitueix la darrera edició d'un projecte d'anàlisi de la realitat social que es realitza quinquennalment des de 1985. Es tracta d'una enquesta concebuda com a instrument de recollida d'informació periòdica sobre diversos àmbits de la vida quotidiana de la població. En aquest sentit, la seva finalitat és aportar dades i elements d'anàlisi sobre les dinàmiques socials i territorials i, gràcies a la sèrie de dades disponible avui dia, també sobre les transformacions que tenen lloc en aquests àmbits. En els seus vint anys d'història, l'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població* (ECVHP) s'ha consolidat com una de les principals fonts de dades de la regió de Barcelona, i ara amb la cinquena edició, es disposa per primera vegada d'informació precisa sobre el conjunt de la societat catalana.

De manera sintètica, els objectius de l'ECVHP es poden resumir en tres enunciats:

1. Conèixer i analitzar les condicions de vida i els hàbits de la població, les tendències evolutives de les formes de vida i dels fenòmens socials, i la identificació dels factors que intervenen en els canvis socials.
2. Conèixer i analitzar les diferències en les condicions de vida i els hàbits en el territori, i identificació dels trets territorials distintius.
3. Conèixer i analitzar els grups socials i les seves característiques, identificació dels factors que condicionen la formació d'aquests grups, i anàlisi dels tipus de desigualtats existents entre ells i de les tendències de convergència o divergència que s'observen en les seves formes de vida.

Uns dels aspectes més rellevants de l'evolució de l'enquesta ha estat el manteniment dels objectius i dels criteris de recerca, la qual cosa ha afavorit la comparabilitat dels resultats. Tot i així, en el decurs de les cinc edicions s'hi han incorporat alguns canvis tècnics i metodològics, els quals s'han acompanyat d'un gran esforç per tal de conservar la sèrie de dades.

Tanmateix, el canvi més important de l'enquesta ha estat l'ampliació progressiva del seu àmbit territorial d'estudi. El territori de la primera edició de 1985 fou la ciutat de Barcelona i els 26 municipis que integraven l'antiga Corporació Metropolitana de Barcelona. L'any 1990 es va passar a analitzar el conjunt de comarques que conformen la Regió I (comarques del Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental i Vallès

Oriental). L'edició de 1995 el territori s'amplià de nou amb la incorporació de les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf, tot abastant la regió metropolitana de Barcelona. A l'any 2000 l'enquesta ja cobreix tota la província de Barcelona. Finalment, amb la present edició, l'ECVHP passa a abastar per primera vegada tot el conjunt del territori català, en la que es pot considerar l'ampliació territorial més ambiciosa del projecte.

Totes aquestes modificacions territorials mantenen una estreta relació amb l'àmbit territorial competencial de les institucions que al llarg d'aquests anys han ofert el seu suport a l'ECVHP. El projecte va ser impulsat i finançat primerament per l'antiga Corporació Metropolitana de Barcelona (edició del 1985) i, posteriorment, (edicions 1990, 1995 i 2000) per la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (MMAMB) i per la Diputació de Barcelona (DIBA). L'última ampliació territorial obeeix a la incorporació en la present edició 2006 de la Generalitat, a través de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).

Les successives ampliacions territorials s'han produït sempre per agregació de territoris a la mostra, la qual cosa ha suposat un increment considerable de les persones entrevistades entre les diferents edicions. Així, de les 4.912 entrevistes que es van realitzar a la primera edició de l'any 1985, es passa a una mostra de 10.398 individus per a l'actual edició del projecte.

L'evolució històrica de l'enquesta també es reflecteix en les diferents denominacions que el projecte ha anat adoptant al llarg de la seva existència. L'any 1985 es dissenya sota el nom d'*Enquesta Metropolitana sobre condicions de vida i hàbits de la població*, que posteriorment és substituït per *Enquesta de la regió metropolitana de Barcelona* (1990 i 1995) i *Enquesta de la Regió de Barcelona* (2000), tot en funció del territori estudiat.

L'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB) ha estat la institució que, des de la primera edició, ha desenvolupat les tasques relacionades amb la direcció metodològica, així com el treball de camp, el tractament de dades i l'anàlisi de l'ECVHP, la qual cosa ha contribuït al manteniment dels criteris que garanteixen, en gran part, la comparabilitat entre les diferents edicions.

Pel que fa al contingut temàtic de l'enquesta, aquest abasta gairebé tots els elements que constitueixen les formes de vida de la població: *estructura social de la població, formes de convivència, nivells educatius, situació en el mercat de treball i condicions laborals i professionals, adscripció i transmissió lingüística, hàbits culturals i activitats de lleure, ús i percepció del territori, nivell de renda i de recursos, condicions de l'habitatge i*

de l'equipament domèstic, ús i percepció del territori i mobilitat, hàbits de consum, relacions socials i nivell d'associacionisme.

Les dades resultants són majoritàriament de tipus objectiu i tenen un marcat caràcter estructural. D'altra banda, es tracta d'una informació que té un valor essencial, ja que complementa les fonts d'informació existents per a aquest territori i, en molts casos, constitueix l'única informació disponible.

La present edició de l'ECVHPC 2006 és una operació estadística que s'inclou en el Programa anual d'actuacions estadístiques 2005, a la vegada que s'insereix en el proper Pla Estadístic de Catalunya 2005-2008.

Característiques metodològiques

1. Metodologia

Les característiques tècniques i metodològiques de l'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006* mantenen els mateixos objectius i els criteris de recerca de les edicions anteriors. Les modificacions incorporades en aquesta cinquena edició no alteren la comparabilitat de les dades i donen continuïtat a la sèrie temporal iniciada l'any 1985. Els canvis metodològics més rellevants fan referència a l'ampliació de l'àmbit territorial a tota la població de Catalunya, a la construcció de la mostra i a la inclusió de nous elements en el contingut temàtic. Les característiques tècniques de les diferents edicions es recullen a la Fitxa Tècnica que es pot trobar més endavant. Els trets metodològics de l'ECVHP 2006 són, de manera resumida, els que es presenten a continuació.

Unitats d'anàlisi

L'univers estadístic és la població de 16 i més anys resident a Catalunya, que correspon a 6.049.414 persones. La unitat de recollida de la informació és l'individu, tot i que la informació que recull el qüestionari permet conèixer també algunes característiques elementals de caràcter socioeconòmic de cadascun dels membres que resideixen a la llar i també algunes característiques de les llars.

Àmbit territorial

El disseny mostral aporta representativitat estadística per a un nivell d'error acceptable per a diferents nivells territorials que poden ser tractats com a submostres independents.

Aquest territoris són:

- Catalunya
- Àmbits territorials del Pla Estadístic
- Comarques de la província de Barcelona
- Corones metropolitanes
- Barcelona ciutat
- Districtes de Barcelona

Efectius de la mostra i marge d'error

S'han realitzat un total de 10.398 entrevistes a tot el territori de Catalunya. Amb aquesta grandària de mostra, si es considera un nivell de confiança del 95,5%, l'error mostral és de $\pm 0,7\%$ per a dades globals.

Àmbits temàtics de l'enquesta

L'enquesta recull una gran varietat d'àmbits temàtics en relació als hàbits i les condicions de vida de la població de Catalunya. Els grans temes de l'enquesta són:

- A. Estructura de la llar
- B. Procedència geogràfica
- C. Llengua
- D. Nivell d'estudis
- E. Situació laboral
- F. Salut
- G. Ingressos, propietats i inversions
- H. Consum
- I. Habitatge
- J. Percepció del barri i de l'entorn
- K. Ús i imatge del territori
- L. Cultura i lleure
- M. Relacions socials, associacionisme i ideologia
- N. Fitxa d'observació

La revisió del qüestionari, amb la intenció d'incorporar nous aspectes socials no presents en edicions anteriors, ha portat a la introducció de preguntes relatives a la immigració, l'ús de noves tecnologies i a l'estat de salut dels entrevistats.

La recollida de dades s'ha realitzat mitjançant un qüestionari en format paper i edició en castellà o català, que els enquestadors han administrat a través d'entrevistes presencials a la població seleccionada com a mostra. La majoria de les preguntes que conformen el qüestionari són de tipus precodificat, tanmateix s'hi inclou alguna pregunta oberta. La durada de l'entrevista ha resultat d'una mitjana de 50 minuts.

Treball de camp

El treball de camp ha estat realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona entre els mesos de setembre de 2005 a octubre de 2006.

En tots els casos, el disseny de l'organització i la formació d'enquestadors, així com el grau de control assolit (supervisió del 100% dels qüestionaris, control a domicili del 25% de les entrevistes realitzades, codificació prèvia sobre paper i depuració de la base de dades), han permès minimitzar els errors en els processos de recollida d'informació, codificació i gravació. Tot plegat ha garantit, per tant, una gran fiabilitat de les dades obtingudes.

Processament de les dades

El tractament de la informació obtinguda es realitza mitjançant el software *Statistical Product and Service Solutions (SPSS)*.

2. La construcció de la mostra

En el disseny de la mostra s'estableix com a objectiu l'extracció d'una mostra aleatòria estratificada representativa de la població de Catalunya de 16 i més anys. L'elecció del procediment de mostreig estratificat es justifica bàsicament per criteris de precisió en front altres mètodes i per l'heterogeneïtat social que caracteritza la població objecte d'estudi. En aquest sentit, els continguts de l'estudi de l'enquesta recullen una gran diversitat de temàtiques socials d'interès. L'objectiu consisteix precisament a poder expressar millor la varietat de la realitat social de Catalunya sobre les condicions de vida

i hàbits de la població. Aquests continguts i objectius obliguen, en la construcció de la mostra estratificada, a prendre en consideració com a variables-criteri d'estratificació aquelles que millor donin compte de dita multiplicitat social de la població.

Aquesta informació poblacional primària i diversa prové del Cens de Població a través dels seus indicadors. Una vegada escollides les variables més pertinents del Cens que expressen la màxima diversitat social es procedeix a la reducció i estructuració de les mateixes a fi i efecte d'identificar i escollir les variables-criteri amb les quals construir els estrats de la mostra. Així es garanteix la presència a la mostra d'estrats que expressen les diferències poblacionals i amb uns continguts que guarden gran correlació amb els de l'ECVHP.

Al llarg de les cinc edicions de l'ECVHP, s'ha mantingut bàsicament la metodologia de construcció emprada³⁸, de manera que les variacions més importants s'han produït sobretot com a conseqüència d'adaptar la mostra als canvis de domini territorial, tot ampliant en cada moment el marc territorial fins a considerar tota Catalunya.

La mostra estratificada es construeix així seguint tres etapes principalment:

- 1) La construcció dels estrats. A partir de les dades poblacionals, aquests s'obtenen mitjançant l'aplicació de dues tècniques d'anàlisi multivariable: anàlisi factorial de components principals i anàlisi de classificació automàtica.
- 2) L'afixació de la mostra i la determinació de les quotes mostrals.
- 3) La ponderació a posteriori de la mostra.

La present edició és la que més novetats incorpora en el procediment de disseny mostral, sobretot per les implicacions derivades de l'ampliació territorial al conjunt de Catalunya. Les modificacions que més destaquen són:

- 1) L'àmbit territorial s'estén al conjunt de Catalunya i, per primera vegada, forma part de la mostra la població de 16 i més anys.

³⁸ Una exposició més detallada del disseny i del procés de construcció de la mostra, per a l'edició de la 2006 es pot consultar a López i Lozares (2007) i als documents metodològics de l'IERMB (<http://www.iermb.uab.es/>). Una versió reduïda de la construcció de la mostra de l'"Enquesta Metropolitana" de 1990 va ser publicada a Lozares y López (1991a i 1991b). Posteriorment, prenent com a base aquesta mateixa mostra, es va considerar el tractament de subpoblacions amb la finalitat de construir zones socials (Lozares y Domínguez, 1996). El procés de construcció de l'edició de 1995 s'ha presentat en forma d'article de revista (López, Domínguez y Lozares, 2000). Finalment, en relació a l'edició de l'any 2000, es pot consultar l'apartat metodològic dels textos publicats en aquesta edició de l'enquesta (Giner et al., 2002) així com l'anàlisi de zones socials i la cartografia social que s'obté com a producte de la pròpia construcció de la mostra (Lozares, López i Flores, 2003).

-
- 2) En el procés de construcció i d'anàlisi dels estrats s'han utilitzat les dades del Cens de la Població 2001, tot augmentant considerablement el conjunt de variables poblacionals utilitzades.
 - 3) Donada la gran extensió del territori objecte d'estudi, s'ha optat per concentrar la mostra territorialment, i així optimitzar recursos, mitjançant un procés que garanteix l'aleatorietat i la representació de la mostra.
 - 4) La grandària de la mostra s'amplia per facilitar anàlisis específiques de determinats àmbits territorials i/o col·lectius socials.
 - 5) Per primera vegada s'aplica un factor d'elevació per a expressar les dades mostrals en termes de valors absoluts poblacionals.

A continuació, s'aborda amb més detall el procés seguit de construcció de la mostra estratificada.

2.1. Construcció dels estrats

En aquesta fase es tracta de classificar en diferents estrats - a partir de dades disponibles al Cens del 2001 -, a la totalitat de la població catalana. Però no es consideren, com a unitats, els individus censats, sinó la seva agrupació en seccions censals de residència (un total 5222), atenent a característiques socials, econòmiques, culturals, demogràfiques i territorials. Les seccions censals constitueixen una unitat de divisió territorial suficientment petita per garantir l'homogeneïtat de les característiques socials de la població que hi viu. Característiques que es recullen en un conjunt de 82 variables triades³⁹, i que representen la màxima varietat i heterogeneïtat de la població.

Aquesta classificació es porta a terme mitjançant dues tècniques d'anàlisi multivariable independents i complementàries: l'anàlisi factorial de components principals (ACP), que sintetitza la informació d'un conjunt de variables en els principals factors que diferencien la població, i l'anàlisi de classificació automàtica (*cluster analysis*, ACL), a través de la qual s'obtenen grups homogenis de població o tipus socials que constitueixen els estrats de la mostra.

³⁹ Les variables considerades del Cens de Població expressen en general la proporció de persones que posseeixen una determinada característica sobre el total de la població de la secció censal, i són el resultat d'una selecció de les 234 inicialment considerades.

Mitjançant l'ACP, les 82 variables originals es redueixen a 7 variables factorials que acumulen gairebé el 70% de la variabilitat inicial, i que s'identifiquen, sintèticament, de la forma següent:

Identitat dels factors

Primer factor: La categoria socioprofessional
Segon factor: L'origen geogràfic: autòctons vs. antiga immigració
Tercer factor: El cicle vital
Quart factor: El factor rural-urbà
Cinquè factor: La nova immigració
Sisè factor: Factor d'activitat laboral
Setè factor: La mobilitat territorial

Amb aquestes 7 variables-factorials es procedeix a la classificació de les 5.222 seccions censals de Catalunya en els estrats, en dues etapes:

- a) A la primera etapa es procedeix a realitzar una classificació jeràrquica ascendent mitjançant el procediment de *Ward (de mínima pèrdua d'inèrcia)* que classifica inicialment les seccions en una jerarquia de particions, i es fixa en 10 el nombre de grups o estrats.
- b) A la segona etapa s'opera una classificació no jeràrquica pel mètode de centres mòbils, a partir del nombre d'estrats determinat i els centres inicials definits, amb l'objectiu d'optimitzar l'assignació de les seccions als estrats.

Els 10 estrats que s'obtenen s'identifiquen amb el perfil següent:

Identitat dels estrats

Estrat 1: Població catalana envellida i de classes treballadores en ciutats no metropolitanes (11%)
Estrat 2: Mobilitat de famílies joves de classe mitjana (8%)
Estrat 3: Població jove de classe treballadora de municipis urbans (14%)
Estrat 4: Els petits municipis rurals (10%)
Estrat 5: Població urbana més jove de classe treballadora precària (8%)
Estrat 6: Classes socials mitjana i alta de les grans ciutats (8%)
Estrat 7: Antiga immigració a l'àrea metropolitana (15%)
Estrat 8: Població envellida urbana de l'antiga immigració (8%)
Estrat 9: Població de capital de classe mitjana-alta amb cert envelliment (15%)
Estrat 10: La nova immigració (4%)

2.2. L'afixació de la mostra i determinació de les quotes mostrals

Amb els estrats construïts es procedeix a l'afixació d'una grandària de mostra donada segons el criteri òptim de Neyman. Després de la distribució per estrats es realitza l'assignació de quotes de mostra a les seccions censals de cada estrat segons la seva població, amb una subestratificació a posteriori segons el territori i l'hàbitat per tal d'aconseguir una concentració territorial que faciliti el treball de camp de l'enquesta.

2.2.1 Grandària mostral i afixació

La grandària de la mostra que es considera per al conjunt de Catalunya és de 8.348 individus, amb un error associat del 0,78% per a un nivell de confiança del 95,5%, calculada a partir de l'expressió:

$$n = \frac{z^2 \cdot \sigma_y^2}{e^2 \cdot \bar{Y}^2}$$

on:

z	és el nombre de sigmes de nivell de significació (2σ),
σ_y^2	és la variància de la distància quadràtica euclidiana de les seccions censals al centre de la totalitat del núvol (valor obtingut de 0,783),
e	és l'error mostral (valor considerat de 0,78%),
\bar{Y}	és la mitjana de les distàncies quadràtiques euclidianes (valor obtingut de 2,493), i
n	és la grandària mostral.

L'afixació d'aquesta mida de mostra entre els estrats segons el criteri d'afixació òptima de Neyman comporta que quant més gran i variable és un estrat, major és la proporció de mostra assignada per a aquest estrat, mitjançant la fórmula següent:

$$n_h = \frac{N_h \cdot \sigma_h}{\sum_{h=1}^K N_h \cdot \sigma_h} \cdot n$$

n_h	grandària mostral de l'estrat h ($h=1\dots 10$),
N_h	població de 16 i més anys de l'estrat h ,
σ_h	desviació de la distància quadràtica euclidiana de les seccions censals de l'estrat h al centre del seu estrat.

Taula 1. Afixació mostral òptima de Neyman per a cada estrat

<i>Estrat</i>	N_h	σ_h	$N_h \cdot \sigma_h$	<i>Coefficient d'afixació</i>	n_h
1	640.561	0,47324	303.138,8	0,10173	849,27
2	556.508	0,83655	465.545,6	0,15624	1.304,27
3	977.070	0,40956	400.172,8	0,13430	1.121,12
4	248.814	0,78853	196.197,4	0,06584	549,66
5	467.962	0,67811	317.328,4	0,10650	889,02
6	435.320	0,60354	262.731,6	0,08817	736,07
7	845.423	0,47077	397.996,4	0,13357	1.115,02
8	354.574	0,56753	201.231,2	0,06753	563,77
9	686.607	0,42044	288.678,8	0,09688	808,76
10	195.425	0,75077	146.719,3	0,04924	411,05
Total	5.408.264	0,62386	2.979.740,3	1,00000	8.348,00

2.2.2 Quotes mostrals

Amb el repartiment de la mostra entre els estrats es procedeix a l'assignació proporcional dels individus que corresponen a cada secció censal de l'estrat. Amb aquest repartiment es garanteix l'acompliment de l'aleatorietat de la mostra en l'elecció d'un individu que pertanyi a una secció censal determinada.

La determinació de les quotes de mostra finals per secció segueix un procés de distribució en quatre etapes:

1) Primera etapa.

Inicialment, s'assigna a cada secció censal d'un estrat la quota de mostra que li correspon segons una distribució proporcional d'acord amb la seva població de 16 o més anys, amb la fórmula:

$$n_{sh} = \frac{N_{sh}}{N_h} \cdot n_h$$

n_{sh} quota de mostra de la secció s de l'estrat h ,

N_{sh} població de 16 i més anys de la secció s de l'estrat h ,

N_h població de 16 i més anys de l'estrat h ,

n_h grandària mostral de l'estrat h .

2) Segona etapa.

Amb l'objectiu d'aconseguir una concentració territorial que faciliti el treball de camp, l'assignació inicial de quotes per a cada secció censal es distribueix tot considerant, a cada estrat, una subestratificació a partir d'un doble criteri de divisió territorial: els set grans àmbits del pla territorial i cinc categories de grandària dels municipis. S'obtenen així 187 subestrats no buits entre els que es distribueix la grandària mostral.

Aquesta distribució implica contemplar totes i cadascuna de les seccions censals de Catalunya, la qual cosa significa, des del punt de vista del treball de camp, uns costos elevats derivats dels obligats desplaçaments per tot el territori català per a la realització de les entrevistes personals. En aquest sentit, i per tal d'afavorir la concentració territorial, s'ha aplicat un criteri de redistribució de les quotes de mostra a partir de diferenciar les seccions que pertanyen als municipis més petits (fins a 20.000 habitants) dels més grans.

En el cas dels subestrats amb més de 20.000 habitants es consideren totes les seccions censals amb la quota de mostra assignada inicialment.

Però si la secció censal és d'un subestrat de municipis amb una població inferior o igual a 20.000 habitants, un total de 137 subestrats, s'efectua la concentració territorial mitjançant l'atribució de la quota total de mostra del subestrat a una selecció aleatòria de seccions del mateix, de la forma següent:

- a) En primer lloc es realitza l'extracció aleatòria de seccions. A tal efecte es divideix la quota de mostra del subestrat per 3, per tal de fixar el nombre de seccions del subestrat que seran seleccionades de forma aleatòria, és a dir:

$$ns_{h_j} = \frac{n_{h_j}}{3}$$

- on: ns_{h_j} és el nombre de seccions a seleccionar del subestrat h_j (amb $j=1\dots 137$)
 n_{sh_j} és la quota de mostra de la secció s del subestrat h_j

- b) A continuació, es procedeix a la concentració de la quota de mostra del subestrat en les seccions censals seleccionades (\bar{s}) de forma proporcional al pes poblacional de

la secció sobre el total de les seccions seleccionades del substrat. L'assignació de quotes s'expressa en la fórmula:

$$n_{\bar{s}h_j} = \frac{N_{\bar{s}h_j}}{N_{\bar{h}_j}} \cdot n_{h_j}$$

on:

- $n_{\bar{s}h_j}$ és la quota de mostra de la secció s seleccionada (\bar{s}) del substrat h_j (amb $j= 1..137$) de municipis fins a 20.000 habitants,
- $N_{\bar{s}h_j}$ és la població de 16 i més anys de la secció s seleccionada (\bar{s}) del substrat h_j ,
- $N_{\bar{h}_j}$ és la població total de 16 i més anys del substrat h_j amb les seccions seleccionades,
- n_{h_j} és la quota mostral del substrat h_j .

3) Tercera etapa

La necessitat de garantir un nivell de representativitat suficient per a determinades unitats territorials d'interès en l'estudi va portar a afegir una grandària mostral addicional de 2.094 enquestes que es van repartir de forma desigual entre alguns àmbits territorials i comarques segons s'indica a la taula següent:

Taula 2. Territoris i grandària de mostra ampliada

Territori	Mostra addicional
Camp de Tarragona	164
Terres de l'Ebre	361
Àmbit de Ponent	348
Alt Pirineu i Aràn	504
Alt Penedès	173
Anoia	166
Bages	111
Berguedà	15
Garraf	124
Osona	109
Solsonès	19
Total	2094

Per a cadascun d'aquests 11 territoris, la grandària mostral addicional es va repartir de forma proporcional al pes de les quotes de mostra de cada territori. El repartiment s'opera mitjançant:

$$na_{\bar{s}t} = \frac{n_{\bar{s}t}}{n_t} \cdot na_t$$

on: $na_{\bar{s}t}$ és la quota de mostra addicional de la secció s seleccionada (\bar{s}) del territori t ($t=1...11$).

$n_{\bar{s}t}$ és la quota de mostra de la secció s seleccionada (\bar{s}) del territori t .

n_t és la quota de mostra del territori t .

na_t és la grandària mostral addicional del territori t .

La quota final de les seccions censals d'aquests territoris són el resultat de l'arrodoniment de la suma de la quota inicial més l'addicional.

4) Quarta etapa

Finalment, en el cas particular del subestrat dels municipis més petits, fins a 500 habitants, del territori de l'Alt Pirineu i Aràn, que pertànyen a l'estrat 4, es va operar una segona extracció aleatòria de seccions amb l'objectiu de reiterar la concentració territorial de les entrevistes donades les característiques particulars d'escassa població. Del total de 46 seccions censals d'aquest subestrat es van seleccionar aleatòriament 13, i es va assignar la quota de mostra de totes elles, 132 enquestes, de forma proporcional al pes mostral d'aquestes.

5) Distribució final de la mostra

Tenint en compte les redistribucions de quotes i la mostra addicional, s'obté la distribució final d'enquestes a realitzar a cadascuna de les seccions censals seleccionades.

Taula 3. Distribució de les quotes de mostra en el procés de construcció seguit segons l'estrat

Estrat	Quotes inicials		Redistribució de quotes		Mostra adicional	Mostra final	
Estrat 1	849	10,2%	850	10,2%	446	1296	12,4%
Estrat 2	1304	15,6%	1300	15,6%	196	1496	14,3%
Estrat 3	1121	13,4%	1113	13,3%	352	1465	14,0%
Estrat 4	550	6,6%	549	6,6%	691	1240	11,9%
Estrat 5	889	10,6%	884	10,6%	182	1066	10,2%
Estrat 6	736	8,8%	735	8,8%	67	802	7,7%
Estrat 7	1115	13,4%	1112	13,3%	5	1117	10,7%
Estrat 8	564	6,8%	547	6,5%	71	618	5,9%
Estrat 9	809	9,7%	861	10,3%	35	896	8,6%
Estrat 10	411	4,9%	401	4,8%	49	450	4,3%
Total	8348	100,0 %	8352	100,0 %	2094	10446	100,0 %

Finalment, els individus s'extreuen de forma aleatòria de cada secció censal a partir del conjunt de persones registrades al Padró d'Habitants actualitzat a gener de 2005. Després del treball de camp, el nombre total d'individus entrevistats va ser de 10.398.

2.3. Ponderació a posteriori de la mostra i elevació

L'afixació òptima aplicada en el disseny de la mostra ens assegura la presència a la mostra d'aquelles característiques menys freqüents a la població, però, a la vegada, sobredimensiona la dels individus dels estrats més heterogenis que les posseeixen. A més, amb l'objectiu d'afavorir la concentració territorial del treball de camp, no s'han realitzat enquestes en totes les seccions censals. Així, per tal de garantir una mostra aleatòria proporcionalment dimensionada a la seva població, una vegada obtinguda la mostra, és necessari restituir el valor real de les freqüències, tot ponderant el seu pes en el conjunt de la població de Catalunya de 16 i més anys.

La ponderació W_s que s'aplica és una magnitud que transforma la probabilitat real de que un individu d'una determinada secció censal sigui escollit en la probabilitat teòrica sota la hipòtesis d'estricta aleatorietat. És a dir, mitjançant la ponderació, s'atorga un pes menor a aquells individus que tenen una probabilitat major d'ésser escollits i, un pes major, a aquells altres amb una probabilitat menor.

La ponderació de la mostra, que actua en relació a les seccions censals escollides i al seu pes poblacional, restitueix la representació del conjunt de la població de Catalunya de 16 i més anys. A efectes de ponderació, i amb l'objectiu d'abastar la magnitud total de la població, s'ha procedit a la redistribució de la població exclosa entre les seccions amb quota mostral del mateix subestrat. Aquesta redistribució s'efectua de forma proporcional al pes poblacional de les seccions del subestrat escollides per la mostra. D'aquesta manera la ponderació W_s s'expressa en la fórmula següent:

$$w_s = \frac{N_{s_{h_j}} + \frac{N_{s_{h_j}}}{\sum N_{s_{h_j}}} \cdot \left(N_{h_j} - \sum N_{s_{h_j}} \right) / N}{n_{s_{h_j}} / n} = \frac{N_{s_{h_j}} + \bar{N}_{s_{h_j}} / N}{n_{s_{h_j}} / n}$$

w_s	ponderació de cada individu de la mostra de la secció s ,
$N_{s_{h_j}}$	població de 16 i més anys de la secció s escollida en la mostra del subestrat h_j ,
$\sum N_{s_{h_j}}$	població de 16 i més anys de totes les seccions s escollides en la mostra del subestrat h_j ,
$\bar{N}_{s_{h_j}}$	població de 16 i més anys de totes les seccions s no escollides en la mostra del subestrat h_j ,
N	població total de 16 i més anys,
$n_{s_{h_j}}$	nombre de casos de la mostra pertanyents a la secció s del subestrat h_j .
n	nombre de casos de la mostra.

Una vegada realitzada la ponderació de les dades mostrals, aquests s'expressen en magnituds poblacionals a partir de l'elevació de la mostra introduint un factor de ponderació f per a cada individu de la mostra. Aquest s'obté en relacionar la grandària de la població (N), a partir de les dades poblacionals actualitzades a gener de 2006, i la grandària de la mostra (n):

$$\text{Factor d'elevació} = f = \frac{N}{n}$$

La distribució final de la mostra ponderada i elevada en els diferents territoris és la següent:

Àmbits territorials	Mostra	Elevació	%
Àmbit Metropolità	7.109	4.135.677	68,4
Comarques			
Alt Penedès	146	84.947	2,1
Baix Llobregat	1.114	648.359	15,7
Barcelonès	3.368	1.959.241	47,4
Garraf	192	111.801	2,7
Maresme	576	335.280	8,1
Vallès Occidental	1.200	697.945	16,9
Vallès Oriental	512	298.104	7,2
<i>Regió Metropolitana de Barcelona</i>	<i>7.108</i>	<i>4.135.677</i>	<i>100,0</i>
Barcelona	2.425	1.410.651	34,1
1a Corona	2.120	1.233.270	29,8
2a Corona	2.564	1.491.756	36,1
<i>Barcelona ciutat</i>	<i>2.425</i>	<i>1.410.651</i>	<i>100,0</i>
Districte 1	175	101.806	7,2
Districte 2	398	231.404	16,4
Districte 3	273	159.083	11,3
Districte 4	122	70.945	5,0
Districte 5	202	117.634	8,3
Districte 6	187	108.826	7,7
Districte 7	258	149.817	10,6
Districte 8	252	146.545	10,4
Districte 9	220	127.991	9,1
Districte 10	338	196.602	13,9
Comarques Centrals	699	406.410	6,7
Comarques			
Anoia	155	89.910	22,1
Bages	227	131.852	32,4
Berguedà	64	37.299	9,2
Osona	224	130.354	32,1
Solsonès	29	16.994	4,2
Comarques Gironines	955	555.615	9,2
Camp de Tarragona	776	451.460	7,5
Terres de l'Ebre	263	152.783	2,5
Àmbit de Ponent	491	285.914	4,7
Alt Pirineu i Aran	106	61.556	1,0

Estrats de la mostra			
	1.232	716.532	11,8
Estrat 1	1.165	677.503	11,2
Estrat 2	1.900	1.105.267	18,3
Estrat 3	469	272.591	4,5
Estrat 4	939	546.451	9,0
Estrat 5	810	471.282	7,8
Estrat 6	1.530	890.134	14,7
Estrat 7	657	382.120	6,3
Estrat 8	1.274	740.933	12,2
Estrat 9	424	246.601	4,1
Estrat 10	1.232	716.532	11,8
	1.165	677.503	11,2
Total	10.398	6.049.414	100 %

Una vegada ponderades les dades, a la grandària de mostra de 10.398 individus se li associa un nivell d'error global del 0,72%, per a un nivell de confiança del 95,5%.

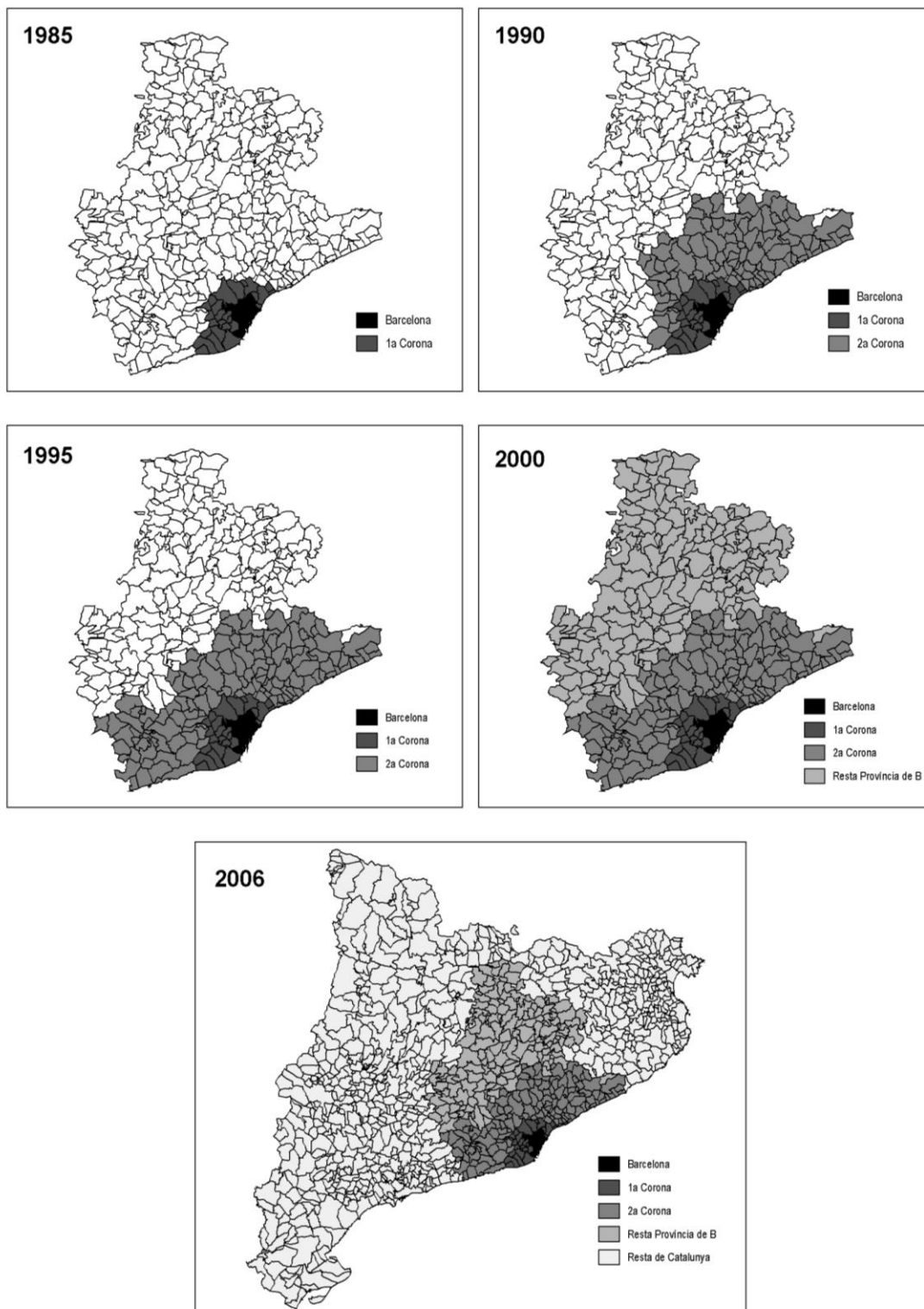
3. Fitxa tècnica

	Enquesta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 1985	Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona 1990	Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona 1995	Enquesta de la Regió de Barcelona 2000	Enquesta de Catalunya 2006
Àmbit territorial	Àrea Metropolitana de Barcelona (Municipis integrats en l'antiga Corporació Metropolitana de Barcelona) <i>Municipis: 27</i> <i>Superfície: 476 km²</i> <i>Total habitants: 3.096.748 (segons Cens 1981)</i> <i>Percentatge s/població de Catalunya: 49,2%</i>	Regió I de Catalunya <i>Municipis: 129</i> <i>Comarques: 5 (el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental)</i> <i>Superfície: 2.459 km²</i> <i>Total habitants: 4.090.706 (segons Padró 1986)</i> <i>Percentatges/població de Catalunya: 67,9%</i>	Regió Metropolitana de Barcelona <i>Municipis: 162</i> <i>Comarques: 7 (l'Alt Penedès, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Garraf, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental)</i> <i>Superfície: 3.235 km²</i> <i>Total habitants: 4.264.422 (segons Cens 1991)</i> <i>Percentatges/població de Catalunya: 70,4%</i>	Província de Barcelona <i>Municipis: 311</i> <i>Comarques: 11 (7 comarques de la regió metropolitana més l'Anoia, el Bages, el Berguedà i Osona)</i> <i>Superfície: 7.718,5 km²</i> <i>Total habitants: 4.628.277 (segons Padró 1996)</i> <i>Percentatges/població de Catalunya: 76,0%</i>	Catalunya <i>Municipis: 946</i> <i>Comarques: 41 comarques de Catalunya</i> <i>Superfície: 32.105,5 km²</i> <i>Total habitants: 7.134.697 (segons Padró 2006)</i> <i>Percentatges/població de Catalunya: 100,0%</i>
Unitat d'anàlisi	A efectes de representativitat estadística, la unitat de recollida d'informació de l'Enquesta en totes les seves edicions ha estat l'individu, tot i que l'estructura del global d'informació que recull el qüestionari permet esbrinar tant el conjunt de característiques dels individus entrevistats com les del grup familiar i les de cadascun dels membres que resideixen a la llar.				
Univers estadístic	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a l'antiga àrea metropolitana de Barcelona: 2.174.363 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la Regió I de Catalunya: 2.991.131 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la regió metropolitana de Barcelona: 3.275.458 persones	El conjunt d'individus majors de 18 anys residents a la província de Barcelona: 3.762.462 persones	El conjunt d'individus de 16 i més anys residents a Catalunya: 6.049.414 persones
Efectius de la mostra i marge d'error	4.912 individus seleccionats aleatòriament a partir del cens electoral de 1984. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ±1,9, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	5.061 individus seleccionats aleatòriament a partir del cens electoral de 1989. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ±1,9, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	5.263 individus seleccionats aleatòriament a partir del cens electoral de 1994. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ±1,8, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	6.830 individus seleccionats aleatòriament a partir del cens electoral de 1999. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ±1,5, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>	10.398 individus seleccionats a partir d'una mostra aleatòria estratificada a partir del cens de població de 2001. <i>Marge d'error per al conjunt de la mostra: ±0,7, per a un nivell de confiança de 2 sigma.</i>
Càlcul de la mostra	<p>Aplicació de la tècnica del mostreig aleatori estratificat en base a:</p> <p>a) Construcció d'estrats de població homogenis a partir d'una sèrie de variables socioeconòmiques identificatives de les seccions censals del territori objecte d'estudi, contingudes al Padró d'Habitants o Cens de Població corresponent a cada any.</p> <p>b) Càlcul de la grandària mostral segons el volum de població total i l'estimació de la seva variabilitat.</p> <p>c) Distribució dels efectius resultants als estrats prefigurats amb el criteri d'afixació òptima de Neyman, segons el qual quan més gran i variable és un estrat major proporció de mostra se li assigna. Amb el nombre mostral de cada estrat es procedeix a l'assignació proporcional de quotes de mostra en termes d'individus corresponents a cada secció.</p> <p>d) Restitució del valor real de les freqüències ponderant el seu pes en el conjunt i garantint, així, una mostra estrictament aleatòria.</p>				
Tipus d'entrevista	Entrevista personal realitzada per entrevistadors qualificats en el domicili de les persones seleccionades.				

	Enquesta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona 1985	Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona 1990	Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona 1995	Enquesta de la Regió de Barcelona 2000	Enquesta de Catalunya 2006
Qüestionari	<i>Tipus:</i> precodificat <i>Nombre de preguntes:</i> 159 <i>Nombre de variables directes:</i> 330 <i>Nombre de posicions d'enregistrament:</i> 625 <i>Durada mitjana d'entrevista:</i> 40 minuts	<i>Tipus:</i> precodificat <i>Nombre de preguntes:</i> 182 <i>Nombre de variables directes:</i> 541 <i>Nombre de posicions d'enregistrament:</i> 879 <i>Durada mitjana d'entrevista:</i> 50 minuts	<i>Tipus:</i> precodificat <i>Nombre de preguntes:</i> 193 <i>Nombre de variables directes:</i> 548 <i>Nombre de posicions d'enregistrament:</i> 921 <i>Durada mitjana d'entrevista:</i> 50 minuts	<i>Tipus:</i> precodificat <i>Nombre de preguntes:</i> 190 <i>Nombre de variables directes:</i> 605 <i>Nombre de posicions d'enregistrament:</i> 1.027 <i>Durada mitjana d'entrevista:</i> 55 minuts	<i>Tipus:</i> precodificat <i>Nombre de preguntes:</i> 196 <i>Nombre de variables directes:</i> 554 <i>Nombre de posicions d'enregistrament:</i> 977 <i>Durada mitjana d'entrevista:</i> 50 minuts
	Estructura interna del qüestionari: a) Preguntes referides al context familiar, les quals recullen informació de cadascuna de les persones que integren la llar de l'entrevistat. b) Preguntes referides a l'individu seleccionat i a les condicions de la seva llar basades en diferents àmbits temàtics: estructura familiar, treball i ingressos, consum, habitatge i entorn, ús i imatge del territori i cultura, lleure i relacions socials.				
Treball de camp	Realitzat per CDES (Centre per al Desenvolupament de l'Economia Social) d'octubre de 1985 a març de 1986.	Realitzat per INITS, S.A. de març a juliol de 1990 (Barcelona ciutat) i de setembre a novembre de 1990 (resta del territori).	Realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona, entre març i setembre de 1995.	Realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona de gener a novembre de 2000.	Realitzat per l'equip de treball de camp de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona de setembre de 2005 a octubre de 2006.
	En tots els casos, l'acurat disseny de l'organització i la formació d'enquestadors, així com el grau de control assolit (supervisió del 100% dels qüestionaris, control a domicili del 25% de les enquestes realitzades, codificació prèvia sobre paper i doble enregistrament de dades), han permès minimitzar els errors en els processos de recollida d'informació, codificació i transcripció de resultats i han garantit, per tant, una gran fiabilitat de les dades obtingudes.				
Processament de dades	El tractament de la informació obtinguda es realitza mitjançant l'anomenat <i>Statistical Package for Social Sciences (SPSS)</i> .				

4. Mapes dels àmbits territorials d'estudi a les diferents edicions de l'ECVHP

EVOLUCIÓ DELS ÀMBITS TERRITORIALS
Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 1985 - 2006

Referències bibliogràfiques

GINER, S. et al. (2002). *Enquesta de la Regió de Barcelona 2000. Informe General*. Barcelona: Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Diputació de Barcelona.

LÓPEZ, P.; DOMÍNGUEZ, M.; LOZARES, C. (2000). «Disseny i construcció d'una mostra estratificada a partir de dades censals». *Qüestió* 24, 1. P. 111-136.

LOZARES, C.; DOMINGUEZ, M. (1993). *Enquesta de la Regió Metropolitana de Barcelona 1990. Territori i realitat social: las zones socio-demográfiques de la Regió Metropolitana de Barcelona*. Barcelona: Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona y Diputació de Barcelona.

LOZARES, C.; DOMÍNGUEZ, M. (1996). «Tratamiento multivariado de subpoblaciones en una gran encuesta social: la construcción de zonas sociales». *Papers. Revista de Sociologia* 48. P. 71-87.

LOZARES, C.; LOPEZ, P. (1991a). «El análisis de componentes principales. Aplicación al análisis de datos secundarios». *Papers. Revista de Sociologia* 37. P. 31-63.

LOZARES, C.; LOPEZ, P. (1991b). «El muestreo estratificado por análisis multivariado». En: *El pluralismo metodológico en la investigación social: ensayos típicos*, editado por M. Latiesa. Granada: Universidad de Granada. P. 107-160.

LOZARES C., LÓPEZ P., FLORES J.L. (2003). *Zones socials per al territori de la província de Barcelona: una cartografia social*. Barcelona: Institut d'Estudis Regionals y Metropolitans.